atamis
Žirmūnų g.139, LT-09120 Vilnius
Tel. +370 5 272 8334

Planavimo organizatorius	**MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS**
Plano pavadinimas	**MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS ŠILUMOS ŪKIO SPECIALIOJO PLANO KEITIMAS (ATNAUJINIMAS)**
Planavimo proceso etapas	**RENGIMO ETAPAS**
Planavimo proceso stadija	**SPRENDINIŲ KONKRETIZAVIMAS**
Teritorijų planavimo lygmuo	**SAVIVALDYBĖS**
Teritorijų planavimo dokumento rūšis, porūšis	**SPECIALIOJO TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAS, INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMO PLANAS**
Objekto numeris	**AT-26T-2482**
Bylos (segtuvo) žymuo	**SP-02**
TPDRIS dokumento numeris	**S-RJ-18-25-888**

Vilnius, 2026 m.

UAB „ATAMIS“	TERITORIJŲ PLANAVIMO PADALINIO VADOVĖ PROJEKTO VADOVĖ	**ELEONORA KULNIS** Atestato Nr. TVP 0081 **JŪRATĖ MATUZIENĖ** Atestato Nr. TVP 118	

Plano rengėjai:	
atamis	**UAB „Atamis“** Žirmūnų g. 139, LT-09120 Vilnius Įm. kodas 300564438 Tel. +370 5 272 8334 *Projekto vadovė* *Jūratė Matuzienė* *El. p. j.matuziene@atamis.lt* *Mob. +370 655 77523*

Teritorijų planavimo dokumentą parengusių specialistų sąrašas:

Eil. Nr.	**Pareigos**	**Vardas Pavardė**	**Parašas**
1.	TER. PL. PAD. VADOVĖ	Eleonora Kulnis (TPV 0081)	
2.	PV	Jūratė Matuzienė (TPV 118)	
3.	PDV	Juozas Gudzinskas (atest. Nr. 8983)	

TURINYS

ĮVADAS ... 4
1. TEISINIS REGLAMENTAVIMAS ... 6
1.1. Pagrindinės specialiojo plano sąvokos ... 6
1.2. Specialiojo plano atitiktis teritorijų ir strateginio planavimo dokumentams ... 9
2. ESAMOS BŪKLĖS ĮVERTINIMO SANTRAUKA ... 11
3. SPRENDINIAI ... 12
3.1. Aprūpinimo šiluma zonos ... 13
3.2. Šilumos vartotojų teritorijų aprūpinimo šiluma reglamentas ... 14
3.2.1. Reglamento bendrosios nuostatos ... 14
3.2.2. Centralizuoto šilumos tiekimo zonos reglamentas ... 15
3.2.3. Konkurencinė šilumos tiekimo zonos reglamentas ... 16
3.2.4. Necentralizuoto aprūpinimo šilumos zonos reglamentas ... 17
3.3. Prognoziniai palyginamieji šilumos tiekėjo rodikliai, turintys įtaką CŠT plėtrai ... 17
3.3.1. Rezervinis kuras ... 17
3.3.2. Kuro ir energijos kainų kitimas ... 18
3.3.3. Naujų vartotojų prisijungimas ir esamų vartotojų atsijungimas ... 19
3.3.4. Šilumos poreikio kitimo scenarijai ... 19
3.3.5. CŠT efektyvumo didinimas ... 20
3.4. Bendrieji sprendinių įgyvendinimo reikalavimai ... 23
3.5. Teritorijų aprūpinimo šiluma infrastruktūros plėtros kryptys ... 24
3.6. Nepriklausomų šilumos gamintojų prijungimas prie CŠT sistemų ... 25
3.7. Atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) naudojimo plėtra ... 25
3.8. Šilumos ūkio finansavimo šaltiniai, įgyvendinimo etapai, investicijos ... 25
3.9. Apsaugos zonos ir veiklos apribojimai ... 27
3.10. Teritorijų rezervavimas ir žemės paėmimas visuomenės poreikiams ... 29
4. BENDRIEJI REIKALAVIMAI, TERITORINIAI APRIBOJIMAI ... 29
4.1. Bendrieji reikalavimai ... 29
4.2. Inžinerinė aplinka ... 32
4.2.1. Žemės gelmių ištekliai ... 32
4.2.2. Melioracijos statiniai ... 32
4.2.3. Požeminio vandens vandenvietės ... 32
4.2.4. Kita inžinerinė infrastruktūra ... 32
4.3. Gamtinė aplinka, kultūros paveldas ... 35
4.3.1. Saugomos teritorijos ... 35
4.3.2. Gamtinis karkasas ... 36
4.3.3. Nekilnojamasis kultūros paveldas ... 37
4.3.4. Miško žemė, želdynai ... 40
4.3.5. Paviršiniai vandens telkiniai ... 40
5. APLINKOSAUGA ... 40
6. SPECIALIOJO PLANO GALIOJIMAS ... 42
BRĖŽINIAI ... 43
PRIEDAI ... 44

ĮVADAS

Plano pavadinimas: Marijampolės savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano keitimas (atnaujinimas).

Plano lygmuo, rūšis, porūšis: savivaldybės lygmens, specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, inžinerinės infrastruktūros vystymo planas.

Planuojama teritorija: Marijampolės savivaldybės teritorija – Marijampolės miestas, Igliaukos miestelis, Želsvos kaimas, Patašinės kaimas, Kumelionių kaimas, Meškučių kaimas, Triobiškių kaimas.

Planavimo organizatorius: Marijampolės savivaldybės administracijos direktorius, J. Basanavičiaus a. 1, LT-68307 Marijampolė, tel. +370 343 90011, el. p. administracija@marijampole.lt, www.marijampole.lt.

Plano rengėjas: UAB „Atamis", Žirmūnų g. 139, LT-09120 Vilnius, tel. +370 5 272 8334, info@atamis.lt, www.atamis.lt, projekto vadovė – Jūratė Matuzienė, el. p. j.matuziene@atamis.lt.

Planavimo objektas: savivaldybės teritorijoje esančių šilumos vartotojų ir planuojamų naujų šilumos vartotojų teritorijų aprūpinimo šiluma inžinerinės infrastruktūros sistemos ir šių sistemų dalys, principiniai techniniai sprendimai dėl kiekvienai teritorijai nustatytų alternatyvių energijos ar kuro rūšių naudojimo, siekiant pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis ir neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai patenkinti šios teritorijos vartotojų šilumos poreikius.

Planavimo tikslai:

- reglamentuoti aprūpinimo šiluma būdus ir (arba) naudotinas kuro bei energijos rūšis šilumos gamybai šilumos vartotojų teritorijose,
- įgyvendinant Nacionaliniame pažangos plane nustatytus sprendinius ir priemones, suformuoti ilgalaikes savivaldybės šilumos ūkio modernizavimo ir plėtros kryptis, siekiant užtikrinti tvarų, saugų, patikimą ir nepertraukiamą šilumos tiekimą vartotojams pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis, neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai,
- suderinti valstybės, savivaldybės, energetikos įmonių, fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių interesus aprūpinant vartotojus šiluma ir energijos ištekliais šilumos gamybai,
- numatyti preliminarią investicijų apimtį, finansavimo poreikį ir finansavimo šaltinius šilumos ūkio plėtrai ir modernizavimui.

Planavimo uždaviniai:

- esant ekonominiam pagrindimui, numatyti šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros plėtrą ir numatyti tam reikalingas teritorijas,
- numatyti/nurodyti šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonas,
- numatyti/nurodyti šilumos ūkio inžinerinei infrastruktūrai funkcionuoti reikalingus servitutus,
- šilumos ūkio infrastruktūros apsaugos zonų įteisinimo (žymų įrašymas į VĮ Registrų centras žemėlapį) bei servitutų įregistravimo procedūros neatliekamos,
- numatyti/nurodyti šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros statinių išdėstymą,
- numatyti atsinaujinančių išteklių naudojimo plėtrą.

Teritorijos vystymo koncepcija: nerengiama.

Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV): atliekama atranka dėl SPAV.

Planavimo laikotarpis: 10 metų.

Planavimo pagrindas: (i) Marijampolės savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 27 d. sprendimas Nr. 1-203 „Dėl Marijampolės savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano atnaujinimo“; (ii) Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2025 m. liepos 22 d. įsakymas Nr. DV-640 „Dėl Marijampolės savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano keitimo (atnaujinimo) planavimo darbų programos patvirtinimo“.

Teritorijų planavimo sąlygos:

- AB "Energijos skirstymo operatorius" 2025 m. spalio 2 d. teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG42437053,
- Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos 2025 m. spalio 3 d. teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG42462958,
- Aplinkos apsaugos agentūros 2025 m. spalio7 d. teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG42616803,
- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2025 m. spalio 6 d. teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG42553145,
- UAB "Sūduvos vandenys" 2025 m. spalio 6 d. teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG42540648,
- Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos 2025 m. spalio 6 d. teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG42562058,
- Marijampolės savivaldybės administracijos 2025 m. spalio 9 d. teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG42684080,
- Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos 2025 m. spalio 9 d. teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG42789837,
- LITGRID AB 2025 m. spalio 9 d. teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG42737405,
- UAB "Marijampolės šilumos tinklai" 2025 m. spalio 10 d. teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG42847012,
- Nacionalinė žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos 2025 m. spalio 20 d. teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG43273422,
- VšĮ "Plačiajuostis internetas" 2025 m. spalio 21 d. teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG43336595,
- AB "Via Lietuva" 2025 m. spalio 21 d. teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG43316164,
- Lietuvos kariuomenės 2025 m. spalio 23 d. teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG43449035,
- AB "Amber Grid" 2025 m. spalio 28 d. teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG43668704,
- Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos 2025 m. spalio 28 d. teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG43677507,
- Valstybinės miškų tarnybos 2026 m. vasario 10 d. teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG48957627,
- Telia Lietuva, AB 2026 m. vasario 11 d. teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG48991929,
- Dzūkijos-Suvalkijos saugomų teritorijų direkcijos 2026 m. vasario 23 d. teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG49490015,
- VšĮ Transporto kompetencijų agentūros 2026 m. vasario 23 d. teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG49505274.

1. TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

1.1. Pagrindinės specialiojo plano sąvokos

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos (toliau – LR) teritorijų planavimo įstatymu:

Inžinerinės infrastruktūros vystymo planas – specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, kuriame numatomas inžinerinės infrastruktūros objektų išdėstymas, šių objektų, gretimų teritorijų naudojimo ir apsaugos priemonės.

Specialusis teritorijų planavimas – teritorijų planavimas tam tikroms veikloms reikalingų teritorijų ir saugomų teritorijų naudojimo, tvarkymo ir (ar) apsaugos priemonėms nustatyti.

Specialiojo teritorijų planavimo dokumentai – teritorijų planavimo dokumentai, kuriuose pagal teritorijų planavimo lygmenį ir uždavinius nustatomos tam tikroms veikloms planuojamų teritorijų naudojimo, tvarkymo ir (ar) apsaugos priemonės.

Urbanizuojamos teritorijos – savivaldybės ir vietovės lygmens bendruosiuose planuose numatomos kompaktiškai pastatais užstatyti teritorijos su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatomais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose.

Urbanizuotos teritorijos – pastatais užstatytos miestų, miestelių, kompaktiškai užstatytų kaimų teritorijos su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatytais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose.

Vadovaujantis LR šilumos ūkio įstatymu:

Aprūpinimo šiluma sistema – organizacinis-techninis ūkio kompleksas, skirtas gaminti ir tiekti šilumą vartotojams, valdomas šilumos tiekėjo ir susidedantis iš šilumos perdavimo tinklo bei vieno ar daugiau prie tinklo prijungtų šilumos gamintojų.

Aprūpinimo karštu vandeniu būdas – centralizuotai paruošto karšto vandens pirkimas iš karšto vandens tiekėjo arba šilumos karštam vandeniui ruošti pirkimas iš šilumos tiekėjo, o geriamojo vandens karštam vandeniui ruošti – iš geriamojo vandens tiekėjo, arba individualus karšto vandens ruošimas jo vartojimo vietoje, naudojant pasirinktus energijos šaltinius (dujas, elektrą, kietąjį ir skystąjį kurą, atsinaujinančius energijos išteklius) geriamajam vandeniui pašildyti iki higienos normomis nustatytos temperatūros.

Bendra šilumos ir elektros energijos gamyba (kogeneracija) – šilumos ir elektros energijos gamyba bendrame technologiniame cikle.

Efektyvus centralizuotas šilumos tiekimas – šilumos tiekimas per efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemą.

Karštas vanduo – iš geriamojo vandens paruoštas, pašildant jį iki higienos normomis nustatytos temperatūros, vanduo.

Konkurencinis šilumos vartotojas – šilumos vartotojas, esantis šilumos tiekimo konkurencinėje zonoje, nustatytoje savivaldybės tarybos patvirtintame specialiajame šilumos ūkio plane, arba kitas Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytas šilumos vartotojas, suvartojantis daugiau kaip 1 procentą šilumos tiekėjo per praėjusius kalendorinius metus realizuoto šilumos kiekio. Šiems vartotojams šilumos kaina nustatoma individualių sąnaudų principu.

Šilumos ūkio priemonės – Vyriausybės tvirtinamame 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane nustatytus valstybės energetikos politikos pažangos uždavinius įgyvendinančios nacionalinių plėtros programų priemonės, apimančios ilgalaikės ir kompleksinės šilumos gamybos, bendros šilumos ir elektros energijos gamybos (kogeneracijos) bei šilumos perdavimo plėtros ir modernizavimo krypčių įgyvendinimo priemones valstybės teritorijoje.

Nenutrūkstamo aprūpinimo šiluma vartotojai – Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos, savivaldybių tarybų patvirtintuose sąrašuose numatytos įstaigos ar organizacijos, kurioms būtinas nenutrūkstamas aprūpinimas šiluma.

Nepriklausomas šilumos gamintojas – asmuo, gaminantis šilumą ir (ar) karštą vandenį ir parduodantis juos šilumos tiekėjui pagal šilumos pirkimo–pardavimo sutartį.

Pastato šildymo būdas – pastato projektavimo dokumentuose techniniu sprendimu nustatytas būdas pastato patalpoms šildyti, apimantis ir karšto vandens tiekimo sistemoje įrengtus šildymo prietaisus.

Pastato šildymo ir karšto vandens sistema – pastate įrengtas techninių priemonių kompleksas, skirtas į pastatą perduotai arba pastate gaminamai šilumai ir (ar) karštam vandeniui į patalpas pristatyti. Nuo tiekėjo tinklų ji atribojama pastato įvadu.

Šildymo sezonas – laikotarpis nuo spalio 1 dienos iki balandžio 30 dienos, kuriuo šilumos tiekėjas turi būti pasirengęs tiekti šilumą, kad būtų užtikrinama pagal higienos normas reglamentuota vidaus patalpų temperatūra šildomuose pastatuose. Kai šaltasis metų laikotarpis viršija šildymo sezono ribas, tas laikotarpis taip pat priskiriamas prie šildymo sezono.

Šilumnešis – specialiai paruoštas vanduo, karštas vanduo, garas, kondensatas, kitas skystis ar dujos, naudojami šilumai pristatyti.

Šilumos įrenginys – techninių priemonių kompleksas, skirtas šilumai gaminti ir (ar) karštam vandeniui ruošti, perduoti, vartoti ar kaupti,

Šilumos įvadas – šilumos perdavimo tinklo atšaka, įskaitant pastato pirmuosius uždaromuosius įtaisus ir apskaitos prietaisus, jungianti pastato šilumos įrenginius ir šilumos perdavimo tinklą.

Šilumos perdavimas – šilumos pristatymas šilumnešiu šilumos perdavimo tinklo vamzdynais.

Šilumos perdavimo tinklas – sujungtų vamzdynų ir įrenginių sistema, skirta pristatyti šilumnešiu šilumą iš gamintojo vartotojams.

Šilumos punktas – prie šilumos įvado prijungtas pastato šildymo ir karšto vandens sistemos įrenginys, su šilumnešiu gaunamą šilumą transformuojantis pristatymui į pastato šildymo prietaisus. Daugiabučio namo šilumos punkto įrenginiai, būtini namo tinkamam eksploatavimui ir naudojimui, yra neatskiriama namo dalis ir šio namo butų ir patalpų savininkų bendroji dalinė nuosavybė, kurią draudžiama perduoti nuosavybės teise tretiesiems asmenims.

Šilumos tiekėjas – asmuo, turintis šilumos tiekimo licenciją ir tiekiantis šilumą vartotojams pagal pirkimo–pardavimo sutartis.

Šilumos tiekimas – centralizuotai pagamintos šilumos pristatymas ir pardavimas šilumos vartotojams.

Šilumos ūkio specialusis planas – savivaldybių specialiojo planavimo dokumentas, kuriame, įgyvendinant šilumos ūkio plėtros priemones, nustatomos esamos ir planuojamos naujos šilumos vartotojų

teritorijos, nurodomi galimi ir alternatyvūs šildymo būdai, savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiai tikslai ir uždaviniai, šilumos gamybos įrenginiai ir kurio tikslas yra tenkinti šilumos vartotojų poreikius pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis, neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai.

Šilumos ūkis – energetikos ūkio sritis, tiesiogiai susijusi su šilumos ir karšto vandens gamyba, perdavimu, tiekimu ir vartojimu.

Šilumos vartotojas (vartotojas) – juridinis ar fizinis asmuo, kurio naudojami šildymo prietaisai nustatyta tvarka prijungti prie šilumos perdavimo tinklų ar pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų.

Tiekimo-vartojimo riba – šilumnešio vamzdynų vieta, iki kurios tiekėjas pristato šilumą vartotojui.

Vadovaujantis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu:

Apsaugos zona – šiame įstatyme nurodytų objektų apsaugai skirta teritorija, kurioje turi būti taikomos šiuo įstatymu nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

Sanitarinė apsaugos zona – aplink stacionarų taršos šaltinį arba kelis šaltinius esanti teritorija, kurioje dėl galimo neigiamo planuojamos ar vykdomos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai galioja šiuo įstatymu nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

Specialiosios žemės naudojimo sąlygos – šiame įstatyme nustatyti nurodytose teritorijose taikomi ūkinės ir (ar) kitokios veiklos apribojimai, priklausantys nuo geografinės padėties, gretimybių, pagrindinės žemės naudojimo paskirties, žemės sklypo naudojimo būdo, vykdomos konkrečios veiklos, statinių, nekilnojamojo kultūros paveldo ir aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos saugos, valstybės saugumo ir viešojo intereso poreikių.

Vadovaujantis LR atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymu:

Atsinaujinančių išteklių energija – energija iš atsinaujinančių neiškastinių išteklių: vėjo, saulės (šiluminė ir fotovoltinė) energija, aplinkos energija, geoterminiai, hidroterminiai ištekliai, vandenynų ir osmosinė energija, hidroenergija, biomasė, biodujos, įskaitant sąvartynų ir nuotekų perdirbimo įrenginių dujas, taip pat kitų atsinaujinančių neiškastinių išteklių, kurių panaudojimas technologiškai yra galimas dabar arba bus galimas ateityje, energija.

Centralizuotas šilumos ar vėsumos energijos tiekimas – šilumos energijos garų, karšto vandens ar ataušintų skysčių pavidalu iš centrinio gamybos šaltinio pristatymas ir pardavimas vartotojams.

Šilumos siurblys – įrenginys, paverčiantis aplinkos ar geoterminę energiją aukštesnės temperatūros šiluma, naudojama pastatams šildyti ir (ar) karštam vandeniui ruošti.

Vadovaujantis LR energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymu:

Energijos vartojimo efektyvumas – darbo, paslaugų, prekių, energijos ir pirminės arba galutinės energijos sąnaudų santykis.

Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonė – priemonė, kuri sumažina energijos suvartojimą dėl technologinių, elgsenos ir (arba) fiskalinės politikos priemonių taikymo.

Vadovaujantis LR statybos įstatymu:

Pastato energetinis naudingumas – apskaičiuotas arba išmatuotas energijos kiekis, reikalingas patenkinti su įprastu pastato naudojimu siejamą energijos poreikį, įskaitant energiją pastato šildymo, vėsinimo, vėdinimo, karšto vandens ir pastato apšvietimo reikmėms.

Vadovaujantis LR aplinkos oro apsaugos įstatymu:

Leidžiamasis aplinkos oro taršos dydis – per tam tikrą laikotarpį iš aplinkos oro taršos šaltinio ar šaltinių visumos į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekis, dėl kurio tam tikroje vietovėje, įvertinus kitų aplinkos oro taršos šaltinių išmetamų teršalų poveikį ir ūkinės veiklos plėtros perspektyvą, nebus viršijamos ribinės aplinkos oro užterštumo vertės.

Stacionarusis aplinkos oro taršos šaltinis – aplinkos oro taršos šaltinis, veikiantis nekintamoje buvimo vietoje.

Teršalas – medžiaga arba medžiagų mišinys, kuris dėl žmonių veiklos patenka į aplinkos orą ir, veikdamas atskirai ar su atmosferos komponentais, gali pakenkti žmonių sveikatai ir (arba) aplinkai.

Vadovaujantis LR savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymu:

Inžinerinė savivaldybės infrastruktūra – šilumos perdavimo tinklai, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų, įskaitant paviršines nuotekas, tvarkymo inžineriniai statiniai, vietinės reikšmės keliai (taip pat kelio elementai ir kiti inžineriniai statiniai, numatyti inžinerinės savivaldybės infrastruktūros statinio projekte ir esantys žemės juostoje, skirtoje gatvės ir jos elementų įrengimui, kai vietinės reikšmės kelias yra mieste, miestelyje ar kaimo gyvenamojoje vietovėje), kiti transporto statiniai, už kurių statybą, įrengimą ir (ar) eksploatavimą savivaldybės teritorijoje atsakingas savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatorius ir (ar) savivaldybės infrastruktūros valdytojas.

Neprioritetinė savivaldybės infrastruktūra – savivaldybės infrastruktūra, esanti teritorijoje, kuri nepatenka į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytas prioritetinės plėtros teritorijas ir kurioje savivaldybė neįsipareigoja vystyti socialinės ir (ar) inžinerinės infrastruktūros.

Prioritetinė savivaldybės infrastruktūra – savivaldybės tarybos sprendimu pagal savivaldybės tarybos patvirtintus kriterijus pripažinta prioritetine ir (ar), atsižvelgiant į strateginio planavimo dokumentus, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytoms prioritetinės plėtros teritorijoms ir jų vystymui skirta savivaldybės infrastruktūra.

Savivaldybės infrastruktūra – socialinė savivaldybės infrastruktūra ir inžinerinė savivaldybės infrastruktūra.

Savivaldybės infrastruktūros plėtra – savivaldybės infrastruktūros projektavimas, statyba ir (ar) įrengimas kuriant naują savivaldybės infrastruktūrą arba didinant ir (ar) atkuriant esamos savivaldybės infrastruktūros pajėgumus.

1.2. Specialiojo plano atitiktis teritorijų ir strateginio planavimo dokumentams

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas

Specialiojo plano sprendiniai atitinka Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane, patvirtintame LR Vyriausybės 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789 (T00087007), įtvirtintas nuostatas:

- tolygiai pereiti prie mažo išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekio technologijų. Visuose ūkio sektoriuose (energetika, pramonė, transportas, žemės ūkis ir kiti sektoriai) plėtrą vykdyti siekiant inovatyvumo, atsparumo klimato kaitos pokyčiams, taikant žiedinės ekonomikos principus. Skatinti atsinaujinančių energijos išteklių (toliau–AEI) panaudojimą energijos gamybai. Diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones;

- šilumos sektoriuje skatinti AEI plėtrą, didžiausią dėmesį skiriant šių išteklių naudojimui centralizuotai tiekiamos šilumos gamybai ir šilumos gamybai namų ūkiuose;
- intensyviai urbanizuojamose teritorijose, apsirūpinimui šiluma prioritetą teikti centralizuoto šilumos tiekimo būdui. Didinti centralizuotai tiekiamos šilumos gamybos, perdavimo ir vartojimo efektyvumą;
- skatinti individualiai šildomų pastatų perėjimą prie netaršių ir mažo ŠESD kiekio technologijų, prioritetą teikiant namų ūkiams.

Marijampolės savivaldybės teritorijos bendrasis planas

Specialiojo plano sprendiniai atitinka Marijampolės savivaldybės tarybos 2024 m. sausio 29 d. sprendimu Nr. 1-10 „Dėl Marijampolės savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo“ pradėto savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių keitimu nustatytas šilumos ūkio vystymo kryptis:

- neatnaujintas šilumos tiekimo linijas perkloti panaudojant bekanalius vamzdynus;
- efektyvesniam šilumos energijos naudojimui atnaujinti nerenovuotus gyvenamuosius ir visuomeninius pastatus.

Marijampolės miesto teritorijos bendrasis planas

Specialiojo plano sprendiniai atitinka Marijampolės savivaldybės tarybos 2024 m. sausio 29 d. sprendimu Nr. 1-11 „Dėl Marijampolės miesto teritorijos bendrojo plano keitimo“, pradėto miesto teritorijos bendrojo plano sprendinių keitimu nustatytas šilumos ūkio vystymo kryptis:

- neatnaujintas šilumos tiekimo linijas perkloti, panaudojant bekanalius vamzdynus, keičiant juos palaipsniui;
- efektyvesniam šilumos energijos naudojimui atnaujinti nerenovuotus gyvenamuosius ir visuomeninius pastatus;
- išlaikyti esamą miesto CŠT sistemą;
- numatant statyti vidutinio ar didesnio tūrio pastatus atokiai nuo esamų centralizuoto šilumos tiekimo tinklų, įvertinti geoterminio šildymo įrengimo tikslingumą;
- instaliuojant naujus galingumus katilinėse, atsižvelgti į urbanizacijos tendencijas.

Marijampolės savivaldybės strateginis plėtros iki 2030 metų planas

Specialiojo plano sprendiniai prisidės prie Strateginio plėtros iki 2030 metų plano, patvirtinto Marijampolės savivaldybės tarybos 2021 m. balandžio 26 d. sprendimu Nr. 1-128, tikslų:

- šilumos gamybos ir tiekimo infrastruktūros plėtojimas, prioritetą teikiant atsinaujinantiems energijos ištekliams (iki 2030 m. siekiamas atsinaujinančių energijos išteklių (biokuro) dalis bendrame kuro balanse, 100 %).

Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija

Specialiojo plano sprendiniai prisidės prie Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos siekių:

- 100 % klimatui neutralios energijos Lietuvai ir regionui. Tuo tikslu bus siekiama modernizuoti šilumos sektorių pereinant prie elektros energijos panaudojimo jame, bus toliau naudojamas biokuras (2050 m. jo dalis centralizuotai tiekiamoje šilumoje sieks 47%) ir plėtojamas vėsumos ūkis, taip sumažinant išmetamų teršalų kiekį ir padidinant energijos vartojimo efektyvumą.

Numatoma, kad atsinaujinančių energijos išteklų dalis centralizuotame ir individualiame šilumos tiekime 2050 m. pasieks 100 %;

- nuo 2050 m. efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistema bus laikoma tokia sistema, kurioje naudojama tik atsinaujinančių išteklių energija, tik aplinkos energija ir atliekinė šiluma arba tik atsinaujinančių išteklių energijos ir aplinkos energijos bei atliekinės šilumos derinys;
- CŠT sektorius turi pradėti teikti ir centralizuoto vėsumos tiekimo paslaugas, ypač didžiuosiuose Lietuvos miestuose;
- Ateityje biomasės dalis CŠT naudojamo kuro struktūroje turi mažėti dėl kitų AEI naudojančių technologijų plėtros. Prognozuojama, kad 2050 m. CŠT naudojamo kuro struktūroje biokuras sudarys apie 50 %.

Įgyvendinus specialiojo plano sprendinius

Vadovaujantis LR šilumos ūkio įstatymo 8^3 straipsnio nuostatomis, Marijampolės miesto CŠT sistema yra laikoma efektyvia. Pagal nuostatų reikalavimus iki 2050 m. laikotarpio, centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje ne mažiau kaip 75 % suvartojamos energijos turės sudaryti atsinaujinančių išteklių energija arba ne mažiau kaip 75 % – atliekinė šiluma, arba ne mažiau kaip 75 % – atsinaujinančių išteklių energija ir atliekinė šiluma. Marijampolės CŠT sistemoje gaminamos šilumos kiekis iš biokuro jau šiuo metu sudaro 87-90 % visos pagamintos šilumos.

Įgyvendinus specialiojo plano sprendinius, bus:

1. išlaikoma esama centralizuoto šilumos tiekimo sistema, užtikrinanti patikimą bei kokybišką šilumos ir karšto buitinio vandens tiekimą miesto vartotojams ištisus metus;
2. užtikrinama, jog nebūtų viršijamos išmetamų iš stacionarių taršos šaltinių teršalų ribinės vertės siekiant prisidėti prie aplinkos oro taršos mažėjimo;
3. sudarytas teritorijų aprūpinimo šiluma reglamentas visiems miesto šilumos energijos vartotojams pateiks aiškias taisykles, kokių reikia laikytis užtikrinant pastatų šildymą centralizuoto šilumos tiekimo zonoje arba konkurencinio šilumos tiekimo zonoje;
4. Sudarys prielaidas aiškiai pasiskirstyti įtakos zonas šilumos energiją tiekiančioms įmonėms – esamoms CŠT įmonėms bei gamtinių dujų tiekėjams ir būsimiems nepriklausomiems šilumos tiekėjams, jeigu tokie atsirastų.
5. gyventojai, prisijungę prie CŠT, turi galimybę naudotis pigiausia kokybiška šildymo paslauga. Esama situacija kuro rinkoje rodo, kad kitas alternatyvus šildymo būdas, naudojant bet kokį kurą – gamtines dujas, suskystintas dujas, medienos granules ir kt. kurą yra brangesnė alternatyva.

2. ESAMOS BŪKLĖS ĮVERTINIMO SANTRAUKA

1. Marijampolės savivaldybėje centralizuotos šilumos vartotojams tiekimą vykdo vienas centralizuotos šilumos tiekėjas – UAB „Marijampolės šilumos tinklai“.
2. Centralizuota šiluma Marijampolės savivaldybėje tiekiama iš 7 katilinių, iš kurių pagrindinė yra Marijampolės katilinė, kurioje yra eksploatuojami septyni šilumos gamybos įrenginiai, kurie šilumos gamybai naudoja biokurą, gamtines dujas, dyzeliną. Likusios katilinės išsidėsčiusios gyvenvietėse – Kumelionių k., Meškučių k., Želsvos k., Igliaukos mstl., Patašinės k. ir Triobiškių k.
3. Marijampolės savivaldybėje įrengta apie 63,97 km centralizuotų šilumos tiekimo tinklų, kurių skersmuo siekia iki 600 mm. Centralizuotų šilumos tiekimo tinklų struktūrą sudaro vien tik

termofikaciniai tinklai. Garo ir kondensato vamzdynų nėra. Apie 46 % šilumos tiekimo tinklų yra renovuoti.

4. Marijampolės savivaldybėje prie CŠT tinklo yra prijungti ir centralizuota šiluma gali būti aprūpinami 563 vartotojai: 346 daugiabučiai gyvenamieji namai, 65 individualūs gyvenamieji namai, 2 gyvenamosios patalpos, 150 įmonių, įstaigų bei organizacijų. Karštas vanduo ruošiamas šilumos punktuose arba naudojant individualius įrenginius. 98 daugiabučiai gyvenamieji namai yra renovuoti pilnai (dar vienas renovuotas tik dalinai, C korpusas), taip pat renovuoti 40 įmonių ir organizacijų pastatai bei vienas individualus gyvenamas namas ir vienos gyvenamosios patalpos.
5. 2025-2026 metų šildymo sezono metu centralizuotai tiekiamą šilumą naudojo 535 vartotojai: 344 daugiabučiai gyvenamieji namai, 56 individualūs gyvenamieji namai (įskaitant gyvenamąsias patalpas) bei 135 įmonės, įstaigos ir organizacijos.
6. Prie CŠT tinklo neprijungti individualūs namai ir smulkūs juridiniai vienetai šilumą gamina individualiose katilinėse, kūrendami malkas ar gamtines dujas.
7. Bendra instaliuota šilumos gamybos galia Marijampolės savivaldybės katilinėse siekia 77,12 MW. Šiluminės energijos gamybai, bendrame kuro balanse, sunaudojama apie 87-90 % biokuro, likusią dalį sudaro gamtinės dujos bei dyzelinas.
8. Vertinant Marijampolės savivaldybėje gyventojams ir įstaigoms pastaruoju laikotarpiu patiektus šilumos kiekius bei šilumos nuostolius tinkluose, technologiniai nuostoliai sudaro apie 17,9 %.
9. Marijampolės savivaldybės šilumos tiekimo sistemoje prioritetas turi būti skiriamas šilumos ūkio infrastruktūros modernizavimui ir gero techninio stovio palaikymui. Modernizuojant šilumos ūkį turi būti siekiama padidinti esamos infrastruktūros efektyvumą, sumažinti patiriamus nuostolius šilumos perdavime, sumažinti tiekiamos šilumos kainą vartotojams bei sumažinti oro taršos rodiklius.

Platesnė informacija pateikta esamos būklės įvertinimo stadijos dokumentuose (žr. bylos žymuo – SP-01).

3. SPRENDINIAI

Marijampolės savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano keitimu (atnaujinimu) siekiama įgyvendinti Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje ir Nacionaliniame pažangos plane nustatytus energetikos politikos strateginius tikslus ir priemones, suformuoti ilgalaikes savivaldybės šilumos ūkio modernizavimo ir plėtros kryptis.

Marijampolės savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiai tikslai:

1. užtikrinti tvarų, saugų, patikimą ir nepertraukiamą šilumos tiekimą vartotojams pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis, neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai;
2. mažinti šilumos gamybos ir tiekimo priklausomybė nuo iškastinio kuro;
3. didinti atsinaujinančių energijos išteklių ir atliekinės šilumos naudojimą;
4. didinti centralizuoto šilumos tiekimo sistemų energetinį ir ekonominį efektyvumą;
5. mažinti šilumos ūkio poveikį aplinkai ir klimato kaitai.

Šilumos ūkio specialusis planas parengtas vadovaujantis LR šilumos ūkio įstatymo nuostatomis:

- šilumos ūkio specialiajame plane nustatomi savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiai tikslai, uždaviniai ir siektini rodikliai ne trumpesniam kaip 10-ties metų laikotarpiui;

- šilumos ūkio specialiajame plane nustatomos priemonės, kuriomis bus užtikrinta, kad nuo 2030 metų savivaldybės teritorijoje tiekiamos šilumos energijos, pagamintos iš AEI ir atliekinės šilumos, dalis šilumos energijos balanse sudarys ne mažiau kaip 90 %, o namų ūkiuose AEI dalis šildymui sunaudojamų energijos išteklių balanse sudarys ne mažiau kaip 80 %, o nuo 2040 metų namų ūkiuose AEI dalis šildymui sunaudojamų energijos išteklių balanse sudarys ne mažiau kaip 100 procentų;
- šilumos ūkio specialiajame plane nustatomos esamos ir planuojamos naujos šilumos tiekimo vartotojams teritorijos ir pateikiami techniniai sprendimai dėl kiekvienai teritorijai nustatytų energijos ar kuro rūšių naudojimo, kad būtų tenkinami šios teritorijos vartotojų šilumos poreikiai, taip pat nustatomas šilumos gamybos įrenginių modernizavimo ar naujų šilumos gamybos įrenginių diegimo poreikis;
- šilumos ūkio specialiajame plane pateikiamos poveikio rodikliais pagrįstos šilumos tiekimo patikimumo didinimo, paslaugų kokybės gerinimo ir šilumos tiekimo sistemos optimizavimo bei šilumos suvartojimo paklausos mažinimo priemonės;
- šilumos ūkio specialiojo plano apimtyje užtikrinama galimybė vartotojui pasirinkti norimą alternatyvią energijos ar kuro rūšį;
- elektros, geoterminės energijos ir kiti ekologiškai švarūs šilumos šaltiniai taikomi visoje savivaldybės teritorijoje.

Šilumos ūkio specialiojo plano sprendiniai parengti atsižvelgiant į teisinį reglamentavimą, išduotas teritorijų planavimo sąlygas bei atliktą esamos būklės analizę.

Planas privalomas visiems suplanuotoje teritorijoje veikiantiems fiziniams ir juridiniams asmenims ar kitoms organizacijoms.

3.1. Aprūpinimo šiluma zonos

Šilumos ūkio specialiojo plano sprendiniais teritorija suskirstoma į tris zonas pagal aprūpinimo šiluma būdais:

1. **Centralizuota šilumos tiekimo zona** (toliau – CŠT zona), kurioje šilumos vartotojų aprūpinimas šiluma numatomas iš CŠT sistemos;
2. **Konkurencinė šilumos tiekimo zona** (toliau – KŠT zona), kurioje šilumos vartotojų aprūpinimas šiluma numatomas iš CŠT sistemos arba iš individualių šilumos gamybos įrenginių ar vietinių katilinių, kūrenamų gamtinėmis dujomis;
3. **Necentralizuoto aprūpinimo šiluma zona** (NŠT zona), kurioje šilumos vartotojų aprūpinimas šiluma nėra reglamentuojamas. Šioje zonoje rekomenduojamas prioritetinis kuras šilumos gamybai – atsinaujinantys energijos šaltiniai arba gamtinės dujos.

Marijampolės m., Mokolų k., Meškučių k., Želsvos k., Patašinės k. ir Triobiškių k. / Trakiškių k. nustatomos trys šilumos tiekimo zonos (CŠT, KŠT, NŠT), Kumelionių k. ir Igliaukos mstl. nustatomos dvi šilumos tiekimo zonos (CŠT, NŠT). Likusioje Marijampolės savivaldybės teritorijos dalyje nustatoma NŠT zona.

Nustatytos šilumos tiekimo zonos pateiktos sprendinių konkretizavimo grafinėje dalyje „Sprendinių brėžinys“.

3.2. Šilumos vartotojų teritorijų aprūpinimo šiluma reglamentas

Šiame skyriuje pateiktas šilumos tiekimo zonų aprūpinimo šiluma reglamentas yra privalomas planavimo / projektavimo dokumentų organizatoriams, rengėjams, planavimo / projektavimo sąlygas rengiančioms ir išduodančioms institucijoms, derinančioms, tvirtinančioms institucijoms ir kitiems asmenims susijusiems su šilumos apsirūpinimo būdo parinkimu, infrastruktūros plėtra.

Šilumos tiekimo teritorijos nustatomos kaip prioritetinės šilumos aprūpinimo kryptys, taikomos planavimo ir sprendinių priėmimo tikslams, tačiau nėra absoliučiai privalomos tais atvejais, kai taikomos Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytos išimtys.

Vadovaujantis LR šilumos ūkio įstatymo 18 str., šilumos tiekėjas gali nutraukti šilumos tiekimą tik suderinęs su šilumos vartotojais bei savivaldybe. Šilumos tiekėjas apie suderintą su vartotojais bei savivaldybe numatomą nutraukti šilumos tiekimą praneša suinteresuotiems šilumos vartotojams ir savivaldybei ne vėliau kaip prieš 18 mėnesių iki šilumos tiekimo numatomo nutraukimo datos. Šilumos tiekėjas su savivaldybe organizuoja naują, su suinteresuotais šilumos vartotojais suderintą jų pastatų šildymo būdą.

3.2.1. Reglamento bendrosios nuostatos

Reglamento bendrosios nuostatos taikomos visoje Marijampolės savivaldybės teritorijoje, nepriklausomai nuo nustatytos tiekimo zonos reglamento:

1. Šilumos gamyba naudojant ekologiškai švarius šilumos šaltinius (geoterminė energija, saulės energija, elektra ir kiti atsinaujinantys energijos ištekliai, išskyrus kietąjį biokurą) yra galima visoje savivaldybės teritorijoje, nepriklausomai nuo nustatyto reglamento.
2. Specialiojo plano sprendiniai kultūros paveldo objektų, vietovių teritorijose ir jų apsaugos zonose taikomi tiek, kiek jie neprieštarauja specialiesiems paveldosaugos ir tvarkymo reikalavimams, apsaugos reglamentams ir kitiems aukštesnę specialiąją apsaugą nustatantiems teisės aktams bei dokumentams. Esant prieštaravimui tarp kultūros paveldo objektų tvarkymą reglamentuojančių dokumentų sprendinių ir šio specialiojo plano sprendinių, šio specialiojo plano sprendiniai nėra taikomi.
3. Specialiojo plano sprendiniai nekeičia patvirtintų teritorijų planavimo dokumentų sprendinių. Specialiojo plano reglamentas nėra taikomas iki jo įsigaliojimo dienos teisėtai įrengtiems ir eksploatuojamiems pastatų šiluma būdams, vartotojams, kurie iki plano patvirtinimo dienos turėjo galiojančias prisijungimo sąlygas ir projektinę dokumentaciją. Keičiant esamą aprūpinimo šiluma būdą, rekonstruojant ar statant naujus šilumos gamybos įrenginius, taikomi šio specialiojo plano sprendiniai ir reglamentai.
4. Gyvenamieji vieno-dviejų butų ar kotedžo tipo (sublokuoti) namai gali būti aprūpinami šiluma iš individualių šilumos gamybos įrenginių bei vietinių katilinių, kurui naudojant gamtines dujas, visoje Marijampolės savivaldybės teritorijoje, kai CŠT prijungimas yra techniškai negalimas ar ekonomiškai nepagrįstas.
5. Šilumos vartotojų teritorijų aprūpinimo šiluma reglamentas nėra taikomas kilnojamiems (prekybos, paslaugų, garažų, sandėliavimo paskirties) pastatams.
6. Šilumos vartotojų teritorijų aprūpinimo šiluma reglamentas nėra taikomas licencijuotiems nepriklausomiems šilumos gamintojams, kurie gamina šilumą ir (ar) karštą vandenį ir parduoda juos šilumos tiekėjui pagal šilumos pirkimo–pardavimo sutartį.

7. Individualiuose šilumos gamybos šaltiniuose, šildymui ar karšto vandens ruošimui draudžiama kurui naudoti akmens anglį, mazutą, durpes bei atliekas ir kitas energijos gamybai neskirtas medžiagas. Ši nuostata galioja visoje savivaldybės teritorijoje, nepriklausomai nuo nustatyto reglamento.
8. Pramonės paskirties objektams, kurie naudoja gamtines dujas technologinėms reikmėms (išskyrus dujines virykles), leidžiama naudoti gamtines dujas patalpų šildymui bei karšto vandens ruošimo reikmėms visoje Marijampolės savivaldybės teritorijoje, nepriklausomai nuo nustatyto reglamento.

Jeigu galiojančio žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumento sprendiniai neatitinka Marijampolės savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano keitimo (atnaujinimo) sprendinių, galiojantis žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentas neprivalo būti keičiamas ar koreguojamas ir galioja neterminuotai.

3.2.2. Centralizuoto šilumos tiekimo zonos reglamentas

CŠT zonos nuostatos taikomos tankiai užstatytoms teritorijoms, kuriose yra pilnai ar iš dalies išvystyta šilumos tiekimo infrastruktūra, vyrauja daugiabutė gyvenamoji ar visuomeninė statyba. **Šioje zonoje pastatų aprūpinimas šiluma numatomas iš CŠT sistemos, išskyrus reglamente nurodytas išimtis**. CŠT zonos reglamento nuostatos:

1. naujai statomiems ar rekonstruojamiems pastatams šilumos tiekimas numatomas iš CŠT sistemos. Pastatai, kurie šildomi kietu ar skystu kuru, po pastato atnaujinimo (modernizavimo), turi būti prijungiami prie CŠT sistemos (esant techninėms galimybėms);
2. statytojas (fizinis ar juridinis asmuo) pradedantis statybos projektą CŠT zonoje, kuriam reikalingas šilumos šaltinis, privalo teikti prašymą dėl prisijungimo prie CŠT sistemos sąlygų išdavimo;
3. daugiabučių gyvenamųjų namų butuose, kuriuose yra įrengtas ir nekilnojamo turto registre įregistruotas kieto kuro šilumos gamybos šaltinis, atsiradus galimybei rekomenduojama prisijungti prie centralizuotos šilumos tiekimo sistemos (esant techninėms galimybėms) arba šilumos gamybai naudoti atsinaujinančius energijos šaltinius (išskyrus kietąjį biokurą) ar gamtines dujas;
4. daugiabučių gyvenamųjų namų butuose, kuriuose šilumos gamybai yra naudojamos gamtinės dujos, atsiradus galimybei prisijungti prie centralizuotos šilumos tiekimo sistemos (esant techninėms galimybėms) arba šilumos gamybai naudoti atsinaujinančius energijos šaltinius (išskyrus kietąjį biokurą);
5. CŠT zonos reglamento išimčių taikymas. Sprendžiant šilumos tiekimo naujiems ar rekonstruojamiems objektams klausimą, gali būti numatyta aprūpinti šiluma iš individualių šilumos gamybos įrenginių ar vietinių katilinių tik šiais atvejais:
   5.1. jei šilumos tiekėjas pareiškia, kad nėra techninių galimybių aprūpinti konkretų vartotoją iš centralizuotos šilumos tiekimo sistemos (pvz. nėra techninių galimybių įrengti šilumos punktą, įvadą, kloti vamzdynus, negali užtikrinti technologijai reikalingų kokybinių šilumnešio parametrų ar pakankamo aprūpinimo šiluma patikimumo) arba šilumos tiekėjo atliktais ekonominiais skaičiavimais centralizuotas šilumos tiekimas nagrinėjamam objektui nuostolingas (pvz., pastatas nutolęs nuo esamų šilumos tiekimo magistralinių ar skirstomųjų tinklų ir pastato šilumos poreikis mažesnis nei skaičiuotini šilumos nuostoliai

naujai įrengtame šilumos tiekimo įvade, bei dėl naujai prijungiamo vartotojo (su nedideliu šilumos poreikiu) reikalinga rekonstruoti dalį esamų šilumos tiekimo tinklų;

5.2. kyla gamtosaugos, kultūros paveldo išsaugojimo problemų aprūpinant konkretų vartotoją šiluma iš centralizuoto šilumos tiekimo sistemos;

5.3. jei iki specialiojo plano įsigaliojimo dienos, daugiau kaip puse daugiabučio gyvenamojo namo šildomų patalpų pagal teisės aktų reikalavimus yra pasikeitę aprūpinimo šiluma būdą ir atsijungimui raštiškai pritaria visi daugiabučio gyvenamojo namo savininkai. Tokiu atveju daugiabučio gyvenamojo namo aprūpinimo šiluma būdo keitimas iš centralizuoto į necentralizuotą yra galimas ir neprieštarauja specialiojo plano sprendiniams;

5.4. jei esami pastatai, kuriuose iki specialiojo plano įsigaliojimo dienos buvo taikomas mišrus šilumos tiekimo būdas, o prisijungimas prie CŠT sistemos techniškai sudėtingas (dėl šilumos punkto įrengimo, įvado įrengimo, šilumos tinklų įrengimo pastato viduje ar kitų priežasčių) ir gavus raštišką šilumos tiekėjo atsisakymą prijungti šilumos vartotoją prie CŠT sistemos, gali būti įrengiami individualūs šilumos gamybos įrenginiai ar vietinės katilinės;

6. Šio skyriaus 5 punkte išvardintais atvejais šilumos vartotojams suteikiama teisė įsirengti individualius šilumos gamybos įrenginius bei vietines katilines, kaip kurą naudojant gamtines dujas bei atsinaujinančius energijos šaltinius (geoterminė energija, saulės energija, elektra ir kiti atsinaujinantys energijos ištekliai, išskyrus kietąjį biokurą).

3.2.3. Konkurencinė šilumos tiekimo zonos reglamentas

KŠT zona apima teritorijas, kurios yra gretimos CŠT teritorijoms ir yra galimybė šias teritorijas prijungti prie CŠT sistemos, bei šiose teritorijose ar jų gretimybėse yra išvystyta gamtinių dujų tiekimo sistema. **Šioje zonoje pastatų aprūpinimas šiluma numatomas iš CŠT sistemos arba iš individualių šilumos gamybos įrenginių ar vietinių katilinių, kūrenamų gamtinėmis dujomis**, išskyrus reglamente nurodytas išimtis.

Šioje zonoje naujai statomų pastatų savininkai (šilumos vartotojai) turi teisę pasirinkti alternatyvių energijos rūšių šilumos tiekėjus bei įsirengti vietinę šildymo sistemą, neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai pagal galiojančias taršos normas.

KŠT zonos reglamento nuostatos taikomos naujai statomiems ar rekonstruojamiems objektams:

1. parenkant energijos rūšį turi būti įvertinta ar kitas (ne CŠT) pastato šildymo būdas nepadidins žalos aplinkai, ir tuo pačiu nebus pažeidžiamos kitų toje teritorijoje gyvenančių gyventojų teisės. Turi būti užtikrintas saugus ir patikimas šilumos tiekimas neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai;
2. projektuojant naujus pastatus, rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ar techninius projektus, privalomai atliekamas prijungimo prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos vertinimas. Pasirenkant necentralizuotą aprūpinimo šiluma būdą atliekamas centralizuoto ir necentralizuoto aprūpinimo šiluma būdo palyginimas techniniais ir ekonominiais aspektais. Šį vertinimą atlieka plano / projekto rengėjas;
3. šioje zonoje vartotojams suteikiama teisė įsirengti individualius šilumos gamybos įrenginius ar vietines katilines, kaip kurą naudojant kietąjį biokurą arba mažai taršų kurą (suskystintas dujas ar kitą teisės aktuose leidžiamą kurą – dyzeliną), kai:

3.1. šilumos tiekėjas pareiškia, kad nėra techninių galimybių aprūpinti konkretų vartotoją iš centralizuotos šilumos tiekimo sistemos (pvz. nėra techninių galimybių įrengti šilumos punkto, įvado, kloti vamzdynus, negali užtikrinti technologijai reikalingų kokybinių šilumnešio parametrų ar pakankamo aprūpinimo šiluma patikimumo) arba šilumos tiekėjo atliktais ekonominiais skaičiavimais centralizuotas šilumos tiekimas nagrinėjamam objektui finansine prasme neracionalus;

3.2. dujų tiekėjas pareiškia, kad nėra techninių galimybių tiekti gamtines dujas konkrečiam vartotojui (pvz. nėra techninių galimybių įrengti įvado, kloti vamzdynus ar užtikrinti reikiamų dujų parametrų) arba gamtinių dujų tiekėjo atliktais ekonominiais skaičiavimais dujotiekio tiesimas nagrinėjamam objektui finansine prasme neracionalus;

3.3. jei esami pastatai, kuriuose iki specialiojo plano įsigaliojimo dienos buvo taikomas mišrus šilumos tiekimo būdas, o prisijungimas prie gamtinių dujų sistemos techniškai sudėtingas (dėl įvado įrengimo, dujų katilo įrengimo ir jo prijungimo prie gamtinių dujų tiekimo sistemos ar kitų priežasčių), gali būti įrengiami individualūs šilumos gamybos įrenginiai ar vietinės katilinės;

3.4. kyla techninių, gamtosaugos, kultūros paveldo išsaugojimo problemų aprūpinant konkretų vartotoją šiluma iš CŠT sistemos ar gamtinių dujų tiekimo sistemos.

3.2.4. Necentralizuoto aprūpinimo šilumos zonos reglamentas

Šioje zonoje, kuri apima likusią savivaldybės teritoriją, esami ir nauji vartotojai aprūpinami šiluma iš individualių šilumos gamybos įrenginių ar vietinių katilinių. Aprūpinimo šiluma būdo ir kuro rūšių šilumos gamybai pasirinkimas šioje zonoje reglamentuojamas Lietuvos Respublikos teisės aktais, papildomi reikalavimai šioje zonoje nėra keliami. Prioritetinis kuras šilumos gamybai – atsinaujinantys energijos šaltiniai arba gamtinės dujos.

3.3. Prognoziniai palyginamieji šilumos tiekėjo rodikliai, turintys įtaką CŠT plėtrai

UAB „Marijampolės šilumos tinklai“ yra reguliuojamas šilumos tiekėjas, kurio veiklą prižiūri Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – VERT). VERT kiekvienais metais atlieka palyginamąją šilumos tiekėjų analizę, suskirstant visus reguliuojamus šilumos tiekėjus pagal jų metinį realizuojamos šilumos kiekį bei kuro balanso sudėtį. UAB „Marijampolės šilumos tinklai“ pagal VERT grupavimą patenka į II grupės B pogrupį (patiekia vartotojams nuo 90 iki 150 tūkst. MWh per metus ir gamtinių dujų suvartojimas sudaro mažiau kaip 50 % bendrame kuro balanse).

3.3.1. Rezervinis kuras

LR energetikos įstatymo 29 str. yra nurodoma, kad energijos išteklių rezervinių atsargų kiekis šaltuoju metų periodu turi būti ne mažesnis, negu energetikos įmonės vidutiniškai suvartoja per 10 kalendorinių dienų, skaičiuojant pagal trejų praėjusių kalendorinių metų 10 kalendorinių dienų vartojimo vidurkį šaltuoju metų periodu. Šaltuoju metų periodu laikomas laikotarpis nuo lapkričio 1 dienos iki kovo 31 dienos imtinai.

Marijampolės katilinėje šiuo metu pagrindinis kuras yra medienos kilmės biokuras. Šio kuro įmonės sandėliavimo aikštelėse yra sukaupti pakankami kiekiai, kad jo pakaktų reikalaujamam rezerviniam laikotarpiui. Taip pat įgyvendinus atitinkamas technines priemones, yra galimybė kaip rezervinį kurą laikyti dyzeliną. Be to, pagal dabartinius įstatymus šilumos tiekėjams leidžiama saugoti rezervinio kuro atsargas už katilinės ribų, įmonėse, kurios tiekia tokias rezervinio kuro sandėliavimo savo teritorijoje paslaugas.

Marijampolės rajone esančios katilinės aptarnauja vartotojus, kurių maksimali šiluminė galia yra 120-560 kW, todėl tokias mažas sistemas lengva rezervuoti mobiliomis katilinėmis. Tokią mobilią katilinę UAB „Marijampolės šilumos tinklai“ planuoja įsigyti artimiausiu laiku[1].

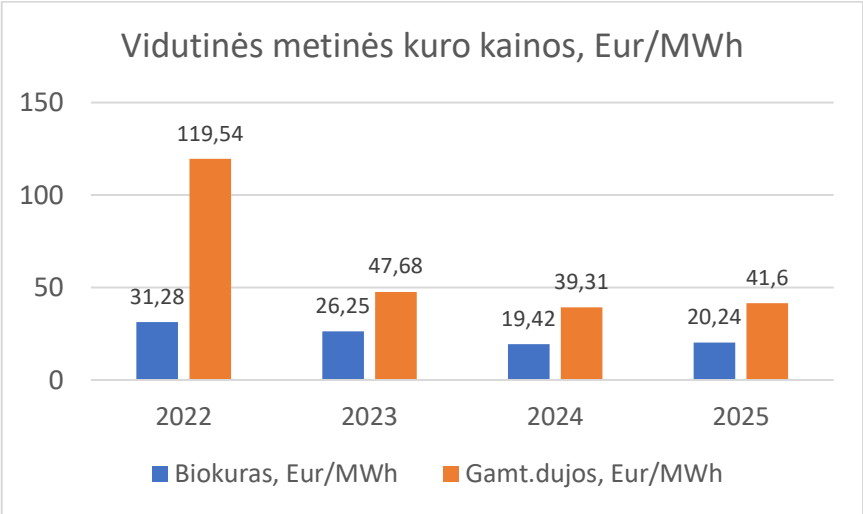
3.3.2. Kuro ir energijos kainų kitimas

Lietuvos CŠT sektoriaus vidutinė tiekiamos šilumos kaina 2026 m. liepos mėnesį buvo 8,03 ct/kWh (be PVM). UAB „Marijampolės šilumos tinklai“ nustatyta kaina šį mėnesį buvo 8,99 ct/kWh (be PVM)m t. y. viršijo Lietuvos vidurkį. Lietuvos tiekėjų tiekiamos šilumos kainos pateiktos ištraukoje (žr. pav. 1).

pav. 1. 2026 m. liepos mėnesiui nustatytos šilumos kainos šalies šilumos tiekėjams *(šaltinis: www.vert.lt)*

Toliau taip pat pateikiama informacija apie biokuro bei gamtinių dujų vidutinę kainą keturių pastarųjų metų laikotarpyje (žr. pav. 2).

pav. 2. Vidutinės metinės biokuro ir gamtinių dujų kainos šalyje 2022-2025 metais (be PVM)
(Biokurui – žaliavos įsigijimo ir transportavimo išlaidos; Gamtinėms dujoms – žaliavos kaina, nevertinant akcizo)

[1] *UAB “Marijampolės šilumos tinklai“ 2026-2030 metų veiklos strategija, 59 psl.*
Šaltinis: https://marijampolessilumostinklai.lt/dokumentai/strateginiai-veiklos-planai

Matoma, kad biokuro kaina bet kuriais metais buvo žymiai mažesnė, nei gamtinių dujų kaina. Kadangi UAB „Marijampolės šilumos tinklai“ kuro balanse biokuras sudaro apie 90 %, neabejotina, kad pagamintos šilumos kainai (metiniam vidurkiui) didžiausią įtaką turi ir ateityje turės biokuro kaina.

Šie rodikliai leidžia daryti prielaidą, kad artimiausioje perspektyvoje UAB „Marijampolės šilumos tinklai“ tiekiamos šilumos kainos vartotojams bus artimos šalies šilumos kainų vidurkiui.

3.3.3. Naujų vartotojų prisijungimas ir esamų vartotojų atsijungimas

Naujų vartotojų prisijungimas prie šilumos aprūpinimo sistemos vykdomas vadovaujantis nustatytomis aprūpinimo šiluma zonomis bei šilumos vartotojų teritorijų aprūpinimo šiluma reglamento nuostatomis.

CŠT zonos nuostatos taikomos tankiai užstatytoms teritorijoms, kuriose yra pilnai ar iš dalies išvystyta šilumos tiekimo infrastruktūra, vyrauja daugiabutė gyvenamoji ar visuomeninė statyba. Šioje zonoje pastatų aprūpinimas šiluma numatomas iš CŠT sistemos, išskyrus reglamente nurodytas išimtis.

KŠT zonoje pastatų aprūpinimas šiluma numatomas iš CŠT sistemos arba iš individualių šilumos gamybos įrenginių ar vietinių katilinių, kūrenamų gamtinėmis dujomis, išskyrus reglamente nurodytas išimtis.

NŠT zonoje esami ir nauji vartotojai aprūpinami šiluma iš individualių šilumos gamybos įrenginių ar vietinių katilinių. Prioritetinis kuras šilumos gamybai - atsinaujinantys energijos šaltiniai arba gamtinės dujos.

Esant palankioms aplinkybėms, reikėtų didinti vartotojų skaičių, prisijungusių prie CŠT sistemos, esant patraukliai šiluminės energijos, tiekiamos iš CŠT sistemos, kainodarai.

Atjungiant pastatus nuo centralizuotos šilumos tiekimo sistemos, rekomenduojama taikyti specialiuosius architektūrinius reikalavimus:

1. pastatų fasadų pakeitimai turi būti derinami pagal savivaldybės administracijos nustatytą tvarką bei įvertinant statinio architektūrinę visumą. Keičiant pastato fasadą rekomenduotina pateikti fasado pakeitimų brėžinius bei suderinti su savivaldybės administracija;
2. jei planuojami vidaus inžinerinių sistemų ar atskirų jos dalių atnaujinimo ar rekonstravimo darbai, privaloma atlikti reikalingus projektinius skaičiavimus;
3. šilumos gamybos įrenginių degimo produktų šalinimo dūmtakiai negali būti išvesti tiesiai į fasado išorę. Taip pat šilumos gamybos įrenginių degimo produktų šalinimo dūmtakiai negali būti įrengiami į praėjimus ir tarpuvartes, ventiliacijos šachtas, balkonus, po išsikišusiomis pastato konstrukcijomis (kurios gali trukdyti sklaidytis dūmams). Degimo produktų šalinimo dūmtakiai turi būti iškelti virš pastato stogo paviršiaus, o aukštis parenkamas toks, kad būtų nepažeistos teršalų leistinos koncentracijų normos gyvenamojoje aplinkoje.

3.3.4. Šilumos poreikio kitimo scenarijai

Vartotojų šilumos poreikio kitimas vertinamas per šilumos vartojimo sumažėjimą dėl pastatų modernizacijos ir kitų įdiegtų šilumos vartojimo efektyvumą didinančių priemonių įdiegimą.

Vertinant visus Marijampolės miesto vartotojus, esamu metu UAB „Marijampolės šilumos tinklai“ maksimalus apkrovimas gali būti nusakytas duomenimis, pateiktais lentelėje (žr. lentelė 1).

lentelė 1. Esamo maksimalaus katilinės šiluminės galios poreikio dedamosios

Eil. Nr.	Galios poreikis	Galia, kW
1.	CŠT sistemos vartotojų (daugiabučių gyvenamųjų namų, įmonių ir organizacijų bei individualių gyvenamųjų namų) šildymui bei karšto buitinio vandens sistemos temperatūros palaikymui	48 343,3
2.	Daugiabučių gyvenamųjų namų karšto vandens gamybos piko padengimui	3 534
3.	CŠT vamzdynų maksimalūs šilumos nuostoliai šildymo sezono metu	4 896
Maksimali suminė vartotojų ir tinklo nuostolių šiluminė galia, kW:		**56 773**

Matoma, kad vartotojų skaičiuotinas maksimalus katilinės apkrovimas yra 56,77 MW. Realus Marijampolės katilinės apkrovimas, pasiektas 2026 metais, buvo 58,041 MW, t. y., skaičiuotino bei realaus apkrovimo nesutapimas buvo tik 2,18 %. Galima teigti, kad lentelėje Nr.1 pateikti skaičiuotini galios poreikiai pakankamai tiksliai nusako realią situaciją.

Apytiksliais skaičiavimais, pastaruoju laikotarpiu šilumos poreikio mažėjimas per metus gali būti vertinamas 1,5-2,0 % per metus. Priimame, kad kiekvienais metais bus renovuojama apie 10 daugiabučių gyvenamųjų namų, taigi prielaidos tokiam šilumos poreikio kitimo scenarijui yra. Juo labiau, kad toks šilumos sąnaudų mažėjimo intensyvumas pastebimas kituose panašaus dydžio šalies miestuose.

Taip pat, atlikus dalies CŠT termofikacinio vandens vamzdynų renovaciją, galima prognozuoti, kad technologiniai šilumos nuostoliai CŠT vamzdynuose po 10-ies metų sumažės iki 4,2 MW. Lentelėje pateikta prognozinė situacija 2036 metų pabaigai (žr. lentelė 2).

lentelė 2. Perspektyvinės maksimalios vartotojų šilumos poreikio ir tinklo šilumos nuostolių galios 2036 metais

Eil. Nr.	Galios poreikis	Galia, kW
1.	CŠT sistemos vartotojų (daugiabučių gyvenamųjų namų, įmonių ir organizacijų bei individualių gyvenamųjų namų) šildymui bei karšto buitinio vandens sistemos temperatūros palaikymui	41 560
2.	Daugiabučių gyvenamųjų namų karšto vandens gamybos piko padengimui	3 500
3.	CŠT vamzdynų maksimalūs šilumos nuostoliai šildymo sezono metu	4 200
Maksimali suminė vartotojų ir tinklo nuostolių šiluminė galia, kW:		**49 260**

Maksimali suminė CŠT tinklo ir vartotojų galia per nagrinėjamą laikotarpį gali sumažėti kiek mažiau – iš vienos pusės, ją mažins daugiabučių gyvenamųjų namų bei CŠT vamzdynų renovacijos, tačiau kita vertus, ją didins atsiradę nauji vartotojai – prekybos centrai, visuomeninės paskirties centrai (pvz. planuojamas statyti multifunkcinis centras) ir k.t.

Marijampolės rajone mažų katilinių aptarnaujamų vartotojų šilumos poreikiai sudaro tik apie 3,6 % visų šilumos poreikių Marijampolės rajone ir šiuo metu yra lygūs 1784 kW. Šių vartotojų šilumos poreikis ir tinklo šilumos nuostolių galia taip pat turės tendenciją mažėti dėl pastatų renovacijos, šilumos tiekimo tinklo renovacijos bei kitų taupymo priemonių taikymo. Darant prielaidą, kad mažųjų katilinių šilumos poreikis, kaip ir Marijampolės miesto atveju, kasmet mažės vidutiniškai po 1,5 %, prognozuojama, kad po dešimties metų šių katilinių šilumos poreikis sumažės iki 1530 kW.

Pilnos pastatų renovacijos įtaka šilumos poreikio mažėjimui pateikta sekančiam skyriuje.

3.3.5. CŠT efektyvumo didinimas

3.3.5.1. Pastatų modernizavimo programos įgyvendinimo poveikis šilumos poreikiui

2025 metų duomenimis, Marijampolės mieste yra 310 daugiabučių gyvenamųjų namų (toliau – DGN), iš jų, 223 DGN nėra renovuoti, 87 – renovuoti.

Apskaičiavus DGN specifines šilumos sąnaudas šildymui gauta, kad dar nerenovuotuose pastatuose galios rodiklis siekia 57,38 W/m^2 šildomo ploto, o renovuotuose namuose šis rodiklis ženkliai mažesnis ir siekia 35,62 W/m^2, t. y. renovuotuose pastatuose galios rodiklis yra 38 % mažesnis, nei nerenovuotuose pastatuose.

Jeigu visi DGN būtų renovuoti, Marijampolės miesto energetinės sąnaudos ženkliai sumažėtų (žr. lentelė 3).

lentelė 3. Tikėtinas šiluminės galios miesto šildymui sumažėjimas, renovavus visus miesto DGN

Eil. Nr.	Pastatai	DGN skaičius	Šildymo plotas, m²	Galios rodiklis, W/m²	Galia, kW
Esama situacija					
1.	Nerenovuoti DGN	223	509 448,6	57,38	29 234
2.	Renovuoti DGN	87	152 225,3	35,62	5 422,71
Atvejis, jeigu būtų renovuoti visi DGN					
1.	Visi renovuoti DGN	310	661 703,9	35,62	23 567
Galios poreikio sumažėjimas dėl galimos visuotinės DGN renovacijos, kW:					**-11 090**

Iš pateiktų skaičiavimų galima matyti, kad šiuo metu maksimali galia vien tik DGN pastatų šildymui sudaro (29234+5422,71)=34656,7 kW. Atlikus vien tik visų DGN renovaciją, maksimali galia sumažėtų iki 23 567 kW, t. y. galia daugiabučių gyvenamųjų namų šildymui sumažėtų 11090 kW arba 32 %.

Toks galios sumažėjimas turėtų įtakos ir Marijampolės katilinės apkrovai. Šiuo metu maksimalus skaičiuotinas katilinės apkrovimas yra apie 56,77 MW, o renovavus visus daugiabučius gyvenamus namus, maksimalus katilinės apkrovimas sumažėtų iki 45,68 MW, t. y. apkrovimas sumažėtų apie 19,53 %.

Šiuo metu renovuojama apie 10 DGN per metus, taigi viso miesto atnaujinimas užtruktų apie 22 metus, todėl būtina aktyviai skatinti pastatų renovacijos procesą ir trumpinti bendrą atnaujinimo laikotarpį.

Atlikus visų pastatų, priklausančių mažosioms katilinėms, renovaciją, vartotojų poreikio šilumos energijai tikėtinas sumažėjimas pateiktas lentelėje (žr. lentelė 4). Pvz., Meškučių kaime visi trys CŠT sistemos vartotojai (pastatai) yra renovuoti, tačiau kitose vietovėse vis dar yra nerenovuotų daugiabučių gyvenamųjų namų, taigi jų renovacija atitinkamai mažins vartotojų šilumos poreikius bei kuro suvartojimą katilinėse.

lentelė 4. Tikėtinas šiluminės galios vartotojų šildymui sumažėjimas, renovavus visus mažųjų katilinių vartotojų pastatus

	Esama situacija						**Atlikus visų pastatų renovaciją**						Visų vartotojų šilumos poreikių sumažėjimas, kW
	Daugiabučiai gyv. namai			Įmonės ir organizacijos			Daugiabučiai gyv. namai			Įmonės ir organizacijos			
	vnt.	plotas, m²	galia, kW	vnt.	plotas, m²	galia, kW	vnt.	plotas, m²	galia, kW	vnt.	plotas, m²	galia, kW	
Kumelionių k.													
Nerenovuoti:	2	1060,2	78,5										34,9
Renovuoti:	5	2594,1	106,7				7	3654,2	150,3				
Iš viso:	7	3654,2	**185,2**				7	3654,2	**150,3**				
Meškučių k.													
Nerenovuoti:													0
Renovuoti:	3	3396,0	119,4				3	3396,0	119,4				
Iš viso:	3	3396,0	**119,4**				3	3396,0	**119,4**				
Želsvos k.													
Nerenovuoti:	4	4342,7	281,1	1	1675,1	124,1							163,1
Renovuoti:							4	4342,7	163,7				
Iš viso:	4	4342,7	**281,1**	1	1675,1	**124,1**	4	4342,7	**163,7**	1	1675,1	**78,3**	

	Esama situacija						Atlikus visų pastatų renovaciją						Visų vartotojų šilumos poreikių sumažėjimas, kW
	Daugiabučiai gyv. namai			Įmonės ir organizacijos			Daugiabučiai gyv. namai			Įmonės ir organizacijos			
	vnt.	plotas, m²	galia, kW	vnt.	plotas, m²	galia, kW	vnt.	plotas, m²	galia, kW	vnt.	plotas, m²	galia, kW	
Igliaukos mstl.													
Nerenovuoti:	4	5066,8	378,9	2	673,2	62,9							203,6
Renovuoti:	1	1047,2	42,7	1	2032,8	95,0	5	6114,0	249,4				
Iš viso:	5	6114,0	**421,6**	3	2706,0	**157,9**	5	6114,0	**249,4**	3	2706,0	**126,4**	
Patašinės k.													
Nerenovuoti:	5	5197,1	321,5	1	694,0	31,0							142,6
Renovuoti:	1	536,3	19,2				6	5733,4	204,7				
Iš viso:	6	5733,4	**340,7**	1	694,0	**31,0**	6	5733,4	**204,7**	1	694,0	**24,3**	
Triobiškių k.													
Nerenovuoti:	4	1845,1	108,7										50,4
Renovuoti:	1	456,6	14,4				5	2301,7	72,7				
Iš viso:	5	2301,7	**123,1**				5	2301,7	**72,7**				
												Suma, kW:	**594,6**

Vertinant esamą situaciją, mažųjų katilinių aptarnaujamų vartotojų pastatų (tiek renovuotų, tiek nerenovuotų) šilumos galios poreikis sudaro apie 1 784 kW. Atlikus visų dar nerenovuotų pastatų renovaciją, prognozuojama, kad šis poreikis sumažėtų iki 1 190 kW, t. y. apie 595 kW, arba apie 33 %.

3.3.5.2. Šilumos tiekimo efektyvumo didinimas

Šilumos tiekimo Marijampolės savivaldybės vartotojams efektyvumo bei patikimumo didinimo priemonės:

1. senų termofikacinio vandens vamzdžių keitimas naujais iš anksto izoliuotais, tuo didinant šilumos tiekimo efektyvumą bei patikimumą;
2. temperatūrinio grafiko perskaičiavimas, pagrindžiant tiekiamo bei grąžinamo termofikacinio vandens temperatūrą prie įvairių aplinkos oro temperatūrų. Tikėtina, tai leistų mažinti technologinius šilumos nuostolius nuo termofikacinio tinklo vamzdynų, šie vamzdynai būtų veikiami mažesnio temperatūrinio svyravimo, tuo pačiu sumažėtų vamzdyno gedimų skaičius dėl terminių įtempimų sukeltų trūkimų, o tai savo ruožtu didintų šilumos tiekimo patikimumą;
3. siekti, kad modernizuojant daugiabučių gyvenamųjų pastatų vidaus šildymo ir karšto vandens sistemas, seni šilumos punktai būtų keičiami į naujus atskiro kontūro (nepriklausomos sistemos) tipo šilumos punktus.

Šilumos tiekėjas taip pat gali turėti įtakos vartotojų elgesiui naudojant šilumos energiją šildymui bei karšto buitinio vandens tiekimui – tuo tikslu skatinamas ryšių su pastatų šilumos ūkį prižiūrinčiomis įmonėmis palaikymas, dalyvaujant šilumos vartotojų švietėjiškoje veikloje.

3.3.5.3. Marijampolės rajone esančių šilumos gamybos įrenginių (katilinių) modernizavimas

Atlikus centralizuotos šilumos sistemos analizę matyti, kad maksimalus tiek vartotojų, tiek ir CŠT tinklo galios poreikis (apie 58 MW) yra didesnis už esamų Marijampolės katilinės biokuro katilų galią, kuri yra lygi 26 MW.

Kaip rodo pastarųjų kelių metų šilumos tiekimo įmonės techniniai – ekonominiai rodikliai (metiniai kuro balansai), jau dabar iki 87-90 % šilumos pagaminama naudojant biokurą. Taigi, esant pakankamai šiltam šildymo sezonui, UAB „Marijampolės šilumos tinklai“ užtikrina LR šilumos ūkio įstatymo 8 str. 4 d. reikalavimus – ne mažiau kaip 90 % šilumos pagaminti iš atsinaujinančių energijos šaltinių. Vertinant tai, kad Marijampolės mieste vykdoma pastovi pastatų renovacija, kuri mažina miesto poreikius šilumos energijai, toks kuro balansas pačioje artimiausioje ateityje taps įprastas.

Kaip teigiama Nacionalinės nepriklausomybės strategijoje, ateityje biomasės dalis CŠT naudojamo kuro struktūroje turi mažėti dėl kitų AEI naudojančių technologijų plėtros. Prognozuojama, kad 2050 m. CŠT naudojamo kuro struktūroje biokuras sudarys apie 50 %.

Atsižvelgiant į neišvengiamą AEI naudojančių technologijų plėtrą, tikslinga ateityje neapriboti galimybių šilumos siurblių naudojimui, šilumos gamybai iš pigios elektros energijos (esant jos pertekliui rinkoje), įskaitant pramonės įmonėse susidarančios atliekinės šilumos naudojimą ir pan.

Todėl tikslinga atlikti galimybių studiją, kuri leistų nustatyti konkrečius ūkinės veiklos prioritetus, investuojant lėšas į šilumos gamybos šaltinių įrenginių būklės atnaujinimą ir gerinimą arba į kitas veiklas CŠT sistemoje. Studijos metu taip pat reikėtų atsakingai įvertinti naujo šilumos gamybos įrenginio (katilo) tipo įrengimo racionalumą, siekiant didinti šilumos gamybos šaltinio darbo patikimumą, tuo pačiu užtikrinant ekonomiškai pagrįstą šilumos kainą.

Praėjusiu šildymo sezono metu miesto šilumos poreikiai praktiškai pasiekė maksimalią katilinės galią, todėl ypač svarbu turėti patikimus pikinius ir rezervinius vandens šildymo katilus. Marijampolės katilinėje šio tipo katilai yra kūrenami gamtinėmis dujomis, todėl siekiant didinti katilinės patikimumą, būtų racionalu įrengti naują vandens šildymo katilą, deginantį gamtines dujas. Preliminariais vertinimais, naujo vandens šildymo katilo galia turėtų būti 15 MW, tačiau optimalūs techniniai parametrai turėtų būti nustatyti atliekant galimybių studiją.

Tokio katilo įrengimo patrauklumą didina santykinai mažesnės investicinės sąnaudos (žymiai mažesnės nei biokuro katilo) bei paprastesnė degimo produktų šalinimo sistema, kadangi šio tipo katilo degimo produktuose nėra kietųjų dalelių, todėl nereikia įrengti filtrų tokių dalelių gaudymui. Taip pat atsirastų galimybė įrengti kombinuotą degiklį ir tai leistų kaip kurą naudoti tiek gamtines dujas, tiek dyzeliną (rezervinį kurą).

Vertinant mažųjų katilinių modernizavimo poreikį, didžiausią atnaujinimo poreikį šiuo metu turi Meškučių katilinė, kurioje kaip kuras vis dar naudojama akmens anglis. Eksploatuojamo katilo galia siekia 630 kW, nors maksimalus šilumos galios poreikis esamiems vartotojams (trims renovuotiems daugiabučiams gyvenamiesiems namams) sudaro tik apie 120 kW. Todėl yra numatyta šios katilinės modernizacija 2027 m. įrengiant medienos granulėmis kūrenamus katilus[2].

Želsvos katilinėje deginamos medienos granulės. Kitose katilinėse situacija pakankamai gera, jose kūrenamos suskystintos naftos dujos arba gamtinės dujos, taigi katilinės dirba automatiniame režime be aptarnaujančio personalo.

3.4. Bendrieji sprendinių įgyvendinimo reikalavimai

1. Išlaikyti esamas Marijampolės savivaldybės centralizuoto šilumos tiekimo sistemas ir skatinti naujų vartotojų prisijungimą bei infrastruktūros plėtrą.
2. Modernizuoti šilumos gamybos ir tiekimo sistemų technologijas skatinančias energijos išteklių taupymą bei išlaidų mažinimą.
3. Aktyviai vykdyti daugiabučių gyvenamųjų namų ir visuomeninės paskirties pastatų renovacijas, juose įrengiant nepriklauso tipo šilumos punktus, siekiant efektyvinti šilumos energijos suvartojimą. Vykdyti jau atnaujintų daugiabučių gyvenamųjų namų šilumos sunaudojimo

[2] *UAB "Marijampolės šilumos tinklai" 2026-2030 metų veiklos strategija, 41-42 psl.*
Šaltinis: https://marijampolessilumostinklai.lt/dokumentai/strateginiai-veiklos-planai

monitoringą ir aktyviai viešinti palyginamuosius duomenis prieš namo atnaujinimą ir po atnaujinimo.

4. Specialiuoju planu suplanuotose šilumos tiekimo zonose vykdyti esamos infrastruktūros modernizavimą bei plėtrą, integruojant naujas teritorijas į CŠT / gamtinių dujų sistemos tinklą.
5. Specialiuoju planu nustatytose aprūpinimo šiluma zonose, rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, planuojant urbanistinę ar susisiekimo komunikacijų plėtrą turi būti numatytos teritorijos šilumos / gamtinių dujų tiekimo tinklams pakloti. Atsiradus būtinybei tiesti šilumos / gamtinių dujų tinklus suformuotuose žemės sklypuose, įvertinus pagrįstus motyvus, inicijuoti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūras arba servitutų nustatymą.
6. Šilumos ūkio infrastruktūros susikirtimai (prasilenkimai) bei gretimybės su kitais inžineriniais tinklais sprendžiami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir (arba) statybos projektuose.
7. Įgyvendinat specialiojo plano sprendinius būtina užtikrinti gamtos ir kultūros paveldo objektų / teritorijų išsaugojimą.
8. Nestatyti kurą deginančių katilinių gyvenamuosiuose kvartaluose, neįrenginėti jų daugiabučiuose namuose, vaikų ir mokymosi įstaigose, kituose visuomeniniuose pastatuose, prijungtuose prie CŠT sistemos, tokiu būdu išvengiant aplinkos taršos didinimo ir prioritetinio šildymo būdo sistemos griovimo bei daugumos vartotojų interesų pažeidimo.
9. Statytojams sudaryti palankias sąlygas objektus prijungti prie CŠT tose teritorijose, kur jau yra šilumos tinklai, siekiant efektyviau panaudoti esamus šilumos rezervus.
10. Specialiojo plano grafinėje dalyje yra pažymėti preliminarūs inžinerinės infrastruktūros plėtros sprendiniai, kurie turi būti detalizuojami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ar statybos projektuose, atsižvelgiant į išduotas planavimo / projektavimo / prisijungimo sąlygas.

3.5. Teritorijų aprūpinimo šiluma infrastruktūros plėtros kryptys

Specialiojo plano apimtyje numatomos šios bendrosios CŠT ūkio plėtros kryptys:

1. didinti esamos šilumos gamybos infrastruktūros patikimumą ir efektyvumą;
2. plėsti katilų parką Marijampolės katilinėje, įrengiant naują gamtinių dujų katilą, siekiant užtikrinti patikimą šilumos tiekimą Marijampolės miesto vartotojams šildymo sezono maksimalių šalčių metu;
3. modernizuoti ir technologiškai atnaujinti likusias savivaldybės teritorijoje mažąsias katilines (Meškučių, Triobiškių ir Želsvos gyvenviečių);
4. renovuoti likusias nerenovuotas šilumos tiekimo trasas, esant techniniam ekonominiam pagrindimui;
5. aktyviai vykdyti daugiabučių gyvenamųjų namų ir visuomeninės paskirties pastatų renovacijas, siekiant efektyvinti šilumos energijos suvartojimą. Modernizuojant šių pastatų šildymo sistemas, įrengti nepriklausomo tipo šilumos punktus;
6. šilumos tiekimo zonose vykdyti esamos infrastruktūros modernizavimą bei plėtrą, integruojant naujas teritorijas į CŠT / gamtinių dujų sistemos tinklą.

Specialiajame plane numatytos infrastruktūros plėtros sprendiniai, esant poreikiui gali būti tikslinami savivaldybės bei UAB „Marijampolės šilumos tinklai“ strateginiais plėtros, veiklos planais, šilumos ūkio plėtros investicijų planais, statybos projektais.

3.6. Nepriklausomų šilumos gamintojų prijungimas prie CŠT sistemų

Šiuo metu šilumą Marijampolės savivaldybės vartotojams tiekia UAB „Marijampolės šilumos tinklai“. Nepriklausomų šilumos tiekėjų Marijampolės savivaldybės teritorijoje nėra ir iki dabar nėra gauta paraiškų dėl techninių sąlygų išdavimo norint įrengti nepriklausomą šilumos gamybos šaltinį.

3.7. Atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) naudojimo plėtra

2023 m. gegužės 29 d. Marijampolės savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-140 buvo patvirtinta „Marijampolės savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros 2023-2030 metais veiksmų planas“, kuriame nurodyta, jog „statyti atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių šilumos ir (ar) vėsumos gamybos įrenginių neplanuojama“[3], tačiau ši nuostata neturėtų būti vertinama kaip ribojanti UAB „Marijampolės šilumos tinklai“ galimybes vykdant šilumos gamybos sektoriaus modernizaciją planuojant ir įrengiant naujus papildomus biokuro katilus arba modernizuojant esamus, arba įrengiant terminius saulės kolektorius karšto vandens gamybai.

Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo didinimo priemonės, įgyvendinant LR šilumos ūkio įstatymo 8 str. 4 d. reikalavimus:

1. CŠT katilinėse iškastinio kuro keitimas biokuru, šilumos siurbliais ar kitais įrenginiais naudojančius AEI;
2. atliekinės šilumos / saulės energijos integravimas į CŠT sistemas;
3. esant pagrįstumui, šilumos akumuliacinių talpų įrengimas pagrindinėse CŠT sistemoje;
4. prioritetine tvarka didžiausių nuostolių šilumos tinklų ruožų rekonstrukcija, tinklų diametrų optimizavimas;
5. plėsti CŠT infrastruktūrą ir prijungti vartotojus tankiai užstatytose teritorijose;
6. didinti pastatų renovacijos apimtis;
7. AEI technologijų diegimo skatinimas teritorijose, kuriose prisijungimas prie CŠT sistemos nėra galimas;
8. kasmetinis AEI ir atliekinės šilumos dalies tiekiamos šilumos balanse bei AEI dalies namų ūkio šildymo balanse vertinimas bei priemonių koregavimas.

3.8. Šilumos ūkio finansavimo šaltiniai, įgyvendinimo etapai, investicijos

Šilumos ūkio priemonėms finansuoti ir specialiuosiuose šilumos ūkio planuose detalizuotiems šilumos ūkio plėtros ir modernizavimo veiksmams įgyvendinti gali būti skiriamos:

- Europos Sąjungos paramos lėšos,
- valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų asignavimai,
- fizinių ir juridinių asmenų lėšos,
- kitos lėšos, gautos Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Savivaldybė ir (ar) šilumos tiekėjas privalo užtikrinti trūkstamą finansavimą šilumos ūkio priemonėms įgyvendinti. Jeigu savivaldybė ir (ar) šilumos tiekėjas neužtikrina šių priemonių įgyvendinimo nustatytais terminais, Vyriausybė Energetikos ministerijos siūlymu teikia pasiūlymus savivaldybei dėl šių

[3] *Marijampolės savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros 2023-2030 metais veiksmų planas, 30 psl., šaltinis: https://www.marijampole.lt/aplinkotvarka-ir-infrastruktura/atsinaujinanciu-istekliu-energijos-naudojimas/1849*

priemonių įgyvendinimo, įskaitant pasiūlymus dėl papildomo finansavimo užsitikrinimo būdų, arba priima sprendimą dėl reikiamų finansinių investicijų, jų paskirstymo tvarkos ir būdo.

Prioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtra finansuojama iš:

- programos lėšų dalies, sudarytos iš prioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokų,
- kitų savivaldybės biudžeto lėšų ir (ar) kituose įstatymuose nustatytais atvejais – iš savivaldybės infrastruktūros valdytojų lėšų,
- privačių savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus (iniciatorių), įgyvendinančio (įgyvendinančių) prioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtrą pagal savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį, lėšų, kompensuojamų LR savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 13 str. 3 ir 4 dalyse nustatyta tvarka,
- kituose įstatymuose nustatytų programų lėšų.

Neprioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtra finansuojama iš:

- programos lėšų dalies, kuri yra sudaryta iš neprioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokų ir viršija lėšų poreikį kompensacijoms už savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus lėšomis įrengtą neprioritetinę savivaldybės infrastruktūrą mokėti,
- privačių savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus (iniciatorių), įgyvendinančio (įgyvendinančių) neprioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtrą pagal savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį, lėšų, kompensuojamų LR savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 13 str. 2 ir 4 dalyse nustatyta tvarka,
- kitų savivaldybės biudžeto lėšų ir (ar) kituose įstatymuose nustatytais atvejais – iš savivaldybės infrastruktūros valdytojų lėšų,
- kituose įstatymuose nustatytų programų lėšų.

Finansavimo šaltiniai ir jų derinimo būdai turi būti parenkami atsižvelgiant į planuojamų priemonių ekonominį pagrįstumą, įgyvendinimo prioritetus ir techninį pasirengimą. Prioritetas teikiamas priemonėms, kurios padeda didinti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą, energijos vartojimo efektyvumą, šilumos tiekimo patikimumą ir paslaugų kokybę bei mažina poveikį aplinkos oro kokybei.

UAB „Marijampolės šilumos tinklai“ 2026 m. paskelbė 2026-2030 metų veiklos strategiją, kurioje įvertintos bendrovės finansinės galimybės tuo atveju, kai investicijos finansuojamos tik nuosavomis lėšomis. Atsižvelgiant į tokį finansinį scenarijų, strategijoje numatyta minimali investicijų programa, kuriai skirti pinigų srautai pateikiami lentelėje (žr. lentelė 5).

lentelė 5. Šilumos ūkio plėtros ir palaikymo įgyvendinimo etapai ir preliminarus investicijų poreikis

Šilumos ūkio plėtos ir palaikymo priemonė	**2026 m.**	**2027 m.**	**2028 m.**	**2029 m.**	**2030 m.**
Paskolos bankui dengimas		500	500	500	500
Marijampolės katilinės turbinos P2.5-.2/0.12, 2.55MW kapitalinis remontas	150				
Marijampolės m. šilumos tinklų rekonstravimas ruože tarp 1M- 15 ir 1M-16					130
Marijampolės m. šilumos tinklų rekonstravimas ruože tarp 1M- 16A ir 1M-17					120
Marijampolės m. šilumos tinklų rekonstravimas ruože tarp 1M- 20 ir 1M-21					190
Marijampolės m. šilumos tinklų rekonstravimas ruože tarp 5M- 24 ir 5M-26				340	

Šilumos ūkio plėtos ir palaikymo priemonė	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.	2030 m.
Marijampolės m. šilumos tinklų nauja statyba, atšaka į Sporto 18			180		
Šilumos tiekimo trasos į daugiafunkcinį sporto paskirties pastatą (areną), Vokiečių g.15 Marijampolėje statyba			800		
Elektros energijos kaupiklių įrengimas Marijampolės katilinėje		400			
Mobilios katilinės įsigijimas					150
Skysto kuro iškrovimo/padavimo į/iš geležinkelio cisternų ir padavimo į Marijampolės katilinę sistemos įrengimas			50		
Meškučių katilinės rekonstrukcija		40			
Išmaniųjų skaitiklių nuskaitymo, duomenų perdavimo sistemos atnaujinimas	300				100
Vieningos sąskaitos vartotojams sukūrimas, apjungiant trijų komunalinių įmonių paslaugas	60				
Iš viso, tūkst. Eur:	**510**	**940**	**1 530**	**840**	**1 190**

Atsiradus sąlygoms visa apimtimi pasinaudoti Europos Sąjungos paramos bei kitais prieinamais finansavimo šaltiniais, svarstyti galimybę įgyvendinti ir didesnės apimties bei vertės investicinius projektus, susijusius su šilumos siurblių, šilumos kaupimo talpyklų, naujų kogeneracinių pajėgumų diegimu bei kitomis infrastruktūros modernizavimo priemonėms.

Vadovaujantis LR šilumos ūkio įstatymo 8[2] str. nuostatomis, šilumos tiekėjas, siekdamas įgyvendinti šilumos ūkio specialiojo plano tikslus ir priemones, parengia dešimties metų šilumos ūkio plėtros investicijų planą. Šilumos ūkio plėtros investicijų planas periodiškai atnaujinamas, užtikrinant, kad centralizuoto šilumos tiekimo sistema būtų laikoma efektyvia.

3.9. Apsaugos zonos ir veiklos apribojimai

Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonos ir veiklos ribojimai jose nustatomos vadovaujantis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo III skyriaus 12 skirsnio nuostatomis. Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų dydis:

1. Antžeminių šilumos perdavimo tinklų vamzdynų ir požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdynų apsaugos zona – išilgai antžeminio šilumos perdavimo tinklų vamzdyno ar požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdyno esanti žemės juosta, kurios ribos:
   - šilumos perdavimo tinklų vamzdynų, kurių skersmuo nuo 20 iki 250 mm įskaitytinai – po 2 metrus į abi puses nuo tinklo kanalo (arba vamzdyno, jeigu jis paklotas bekanaliu būdu arba sumontuotas antžeminiu būdu) išorinių ribų ir žemė po šia juosta;
   - šilumos perdavimo tinklų vamzdynų, kurių skersmuo didesnis kaip 250 mm – po 3 metrus į abi puses nuo tinklo kanalo (arba vamzdyno, jeigu jis paklotas bekanaliu būdu arba sumontuotas antžeminiu būdu) išorinių ribų ir žemė po šia juosta.
2. Šiluminių kamerų, sklendžių priežiūros statinių, drenažo šulinių, termofikacinio vandens bei drenažo siurblinių, grupinių šilumos punktų apsaugos zona – 2 metrų pločio žemės juosta aplink šių įrenginių ir (ar) statinių išorines ribas ir žemė po šia juosta.
3. Išilgai požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdynų paklotų drenažo vamzdžių, telesignalizacijos kabelių bei jiems priklausančių įrenginių apsaugos zona – išilgai šių

priklausinių esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo šių inžinerinių tinklų ir įrenginių išorinių ribų ir žemė po šia juosta.

4. Pereinamųjų kolektorių apsaugos zona – 5 metrų (kai juose pakloti šilumos perdavimo tinklų vamzdynai, kurių skersmuo didesnis kaip 250 mm) ir 3 metrų (kai juose pakloti šilumos perdavimo tinklų vamzdynai, kurių skersmuo nuo 20 iki 250 mm įskaitytinai) pločio žemės juosta nuo šių įrenginių ir (ar) statinių išorinių ribų ir žemė po šia juosta.

Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos:

1. Šilumos perdavimo tinklų **apsaugos zonose draudžiama**:
   - pilti druskas (išskyrus atvejus, kai druska barstomi keliai), chemines medžiagas, kurios gali pakenkti šilumos perdavimo tinklams ar jų dalims, atliekas;
   - gadinti, užtverti ar užversti kelius, skirtus privažiuoti prie šilumos perdavimo tinklų;
   - 2 metrų atstumu į abi puses nuo tinklo kanalo (vamzdyno, drenažo) išorinių ribų sodinti želdinius. Likusioje šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonoje sodinant želdinius, šiems darbams vykdyti turi būti gautas šilumos perdavimo tinklų savininko ar valdytojo pritarimas.
2. Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar energetikos ministro nustatyta tvarka **negavus šių šilumos perdavimo tinklų savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomai veiklai, draudžiama**:
   - statyti, rekonstruoti, griauti statinius ir įrengti, išardyti įrenginius;
   - keisti žemės paviršiaus altitudes (kasti gruntą arba užpilti papildomą grunto sluoksnį);
   - dirbti smūginiais ir (ar) vibraciją sukeliančiais mechanizmais, vykdyti grunto sprogdinimo darbus;
   - vykdyti žemės darbus ar požeminius darbus didesniame kaip 0,3 metro gylyje;
   - statyti ir (ar) įrengti sporto, žaidimų aikšteles, stadionus, turgavietes, lauko teatrus, pramogų zonas ir kitus viešam susibūrimui skirtus inžinerinius statinius ir įrenginius, degalines, pavojingų medžiagų talpyklas, saugyklas ir sąvartynus, motorinių transporto priemonių ir (ar) mechanizmų sustojimo vietas, stovėjimo ir saugojimo aikšteles;
   - sandėliuoti bet kokias medžiagas, išskyrus medžiagas, skirtas šilumos perdavimo tinklų ir jų technologinių priklausinių statybos ir remonto darbams;
   - vykdyti tiesioginius žemės gelmių geologinius tyrimus ir kitus darbus, susijusius su gręžinių įrengimu ir grunto (išskyrus dirvą) bandinių ėmimu;
   - tiesti kitus inžinerinius tinklus.

Šilumos perdavimo tinklų savininkas ar valdytojas nepritaria projektui ar numatomai veiklai, jeigu 2 p. nurodyti darbai pažeis šilumos perdavimo tinklų techninės saugos reikalavimus ir (ar) kels pavojų aplinkai, žmonių turtui, jų gyvybei ar sveikatai.

Vadovaujantis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 51 str., sanitarinės apsaugos zonos specialiajame plane nėra nustatomos. Sanitarinės apsaugos zonos dydis gamybiniams objektams, esant pagrįstoms aplinkybėms ir visuomenės sveikatos apsaugos priežastims, gali būti nustatomas atlikus poveikio visuomenės sveikatos vertinimą planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai ar planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentuose.

Vadovaujantis 2018-09-27 Nr. (4-22 14.3.4 E)BSV-23498 sprendimu dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių bei Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašu, 2019 m. birželio 6 d. LR žemės ūkio

ministro įsakymu Nr. 3D-711, Marijampolės katilinei, žemės sklype adresu Gamyklos g. 8, Marijampolė, yra įregistruota žyma apie komunalinių objektų sanitarinę apsaugos zoną (IV skyrius, pirmas skirsnis), kurio dydis 8,1424 ha, t. y. sanitarinė apsaugos zona sutampa su sklypo ribomis.

3.10. Teritorijų rezervavimas ir žemės paėmimas visuomenės poreikiams

Marijampolės savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano keitimo (atnaujinimo) sprendiniams įgyvendinti nenumatomas teritorijų rezervavimas ar žemės paėmimas visuomenės poreikiams.

Vadovaujantis LR civilinio kodekso VII skyriaus nuostatomis, servitutą gali nustatyti įstatymai, sandoriai ir teismo sprendimas, o įstatymo numatytais atvejais – administracinis aktas. Nustatant servitutus, visais atvejais turi būti ir dėl servitutų nustatymo viešpataujančiuoju tampančio daikto savininko valia, išskyrus atvejus, kai servitutą nustato įstatymai ar teismo sprendimas. Valia dėl esamos šilumos infrastruktūros servitutų nustatymo neišreikšta, o planuojamai infrastruktūros plėtrai servitutų poreikis nenustatytas, todėl servitutai specialiajame plane nenumatomi.

Įgyvendinant specialiojo plano sprendinius, šilumos ūkio infrastruktūros plėtrai, pagal poreikį, gali būti nustatomi servitutai sandoriu būdu ir registruojami LR nekilnojamojo turto registre LR žemės įstatymo nustatyta tvarka.

4. BENDRIEJI REIKALAVIMAI, TERITORINIAI APRIBOJIMAI

4.1. Bendrieji reikalavimai

Šilumos ūkio specialiojo plano apimtyje taikomi bendrieji reikalavimai:

1. Įgyvendinant specialiojo plano sprendinius, t. y. rengiant atskirų teritorijų planavimo dokumentus ar statybos projektus, turi būti užtikrintas visų inžinerinių tinklų išsaugojimas bei įvertintos specialiosios ir ūkinės veiklos ribojimo sąlygos, kurios nurodytos LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme.
2. Tinklų apsaugos zonos (teritorijos) nustatomos ir įrašomos į Nekilnojamojo turto registrą vadovaujantis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu bei 2020 m. spalio 13 d. LR Energetikos ministro įsakymu Nr. 1-339 „Dėl elektros tinklų, magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių), skirstomųjų dujotiekių, šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų, magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijų planų rengimo (nerengiant teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto) ir tvirtinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
3. Melioruotose laukuose ūkinė veikla turi būti vykdoma vadovaujantis LR melioracijos įstatymu, melioracijos statiniai remontuojami ir rekonstruojami Statybos įstatymo bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Esamiems ir tinkamais naudoti pripažintiems inžineriniams statiniams taikyti LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo VI skyriaus antro skirsnio nuostatas bei kitų, atskiroms statinių ir tiesinių grupėms galiojančių, įstatymų reikalavimus.
4. Rengiant žemesnio lygmens planavimo dokumentus ir statybos projektus, inžinerinę infrastruktūrą (inžinerinius tinklus) planuoti tik už valstybinės reikšmės kelių (gyvenamosiose teritorijose sutampančių su gatvėmis, kurias valdo, naudoja ir jomis disponuoja AB „Via Lietuva“) juostų ribų. Jei, rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ar statybos projektus, paaiškėja, kad inžineriniai tinklai neišvengiamai patenka į kelio juostos zoną, vadovaujantis Automobilių kelių juostos naudojimo inžineriniams kloti bendrųjų taisyklių BT ITK 09 54 p., tarp kelio valdytojo ir inžinerinių tinklų savininko turi būti sudaroma inžinerinių tinklų klojimo, priežiūros, rekonstravimo ir iškėlimo sutartis.

5. Nustatant priemones ir apribojimus (šilumos ūkio inžinerinei infrastruktūrai) teritorijose prie valstybinės reikšmės kelių (kelių apsaugos zonose) įvertinti, kad nebūtų apsunkintos valstybinės reikšmės kelių plėtros galimybės ir priežiūros sąlygos. Perspektyvoje, planuojant naują inžinerinę infrastruktūrą (inžinerinius tinklus), sankirtos su valstybinės reikšmės keliais įrengiamos tik uždaru būdu. Įvažiavimą ir išvažiavimą iš planuojamų objektų numatyti tik iš vietinės reikšmės kelių (gatvių), naudojant valstybinės reikšmės keliuose jau esamas, teisėtai įrengtas sankryžas (nuovažas). Naujų sankryžų (nuovažų) nuo valstybinės reikšmės kelių įrengimas būtų galimas tik tuo atveju, jei atitiktų kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ XI skyriaus II skirsnio reikalavimus, o valstybinės reikšmės kelių ruožuose, pažymėtuose nurodomaisiais kelio ženklais Nr. 550 „Gyvenvietės pradžia“ ir Nr. 551 „Gyvenvietės pabaiga“ – statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ VII skyriaus nuostatas. Žemės naudojimo sąlygos kelių apsaugos zonose reglamentuoja LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo III skyriaus, antras skirsnis.
6. Įgyvendinant šilumos ūkio specialiojo plano sprendinius atsižvelgti į Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonas bei jose taikomus draudimus ir apribojimus nustatytus LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo III skyriaus, trečio skirsnio nuostatose. Šalia geležinkelio neįrengti objektų, kurie apsunkintų geležinkelio ar jo infrastruktūros objektų veiklą. Neįrengti inžinerinių tinklų geležinkelio sklypuose bei Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonose lygiagrečiai geležinkelio keliams, o būtinus geležinkelio kelių kirtimus įrengti kuo statesniu kampu, norminiuose aktuose nustatytais atstumais nuo geležinkelio infrastruktūros objektų.
7. Projektuojant šilumos infrastruktūros objektus atsižvelgti į Projekto „Rail Baltica“ geležinkelio linijos Lenkijos ir Lietuvos valstybių siena-Jiesia modernizavimo susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo plano (TPD reg. Nr. T00094623) ir Žemės paėmimo visuomenės poreikiams Marijampolės savivaldybės teritorijoje projekto (TPD reg. Nr. T00095783) sprendinius.
8. Rengiant žemesnio lygmens planavimo dokumentus ir (ar) statybos projektus būtina išlaikyti vertikalius ir horizontalius atstumus nuo veikiančių elektros tinklų ir gamtinių dujų skirstomųjų tinklų vadovaujantis LR energetikos ministro 2010 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 1-93 „Dėl elektros tinklų apsaugos taisyklių patvirtinimo“, LR energetikos ministro 2022 m. lapkričio 20 d. įsakymu Nr. 1-309 „Dėl elektros linijų ir instaliacijos įrengimo taisyklių pavirtinimo“, LR energetikos ministro 2012 m. lapkričio 23 d. įsakymu Nr. 1-228 „Dėl gamtinių dujų skirstomųjų dujotiekių apsaugos taisyklių patvirtinimo. Esant būtinybei, numatyti trukdančių numatomai statybai veikiančių elektros ir gamtinių dujų skirstomųjų tinklų iškėlimą vadovaujantis LR energetikos ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. 1-127 „Dėl elektros energijos gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkos aprašo patvirtinimo“, LR energetikos įstatymu Nr. IX-884. Žemės naudojimo sąlygas skirstomųjų dujotiekių apsaugos zonose reglamentuoja LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 31 str. Žemės naudojimo sąlygas elektros tinklų apsaugos zonose reglamentuoja LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 25 str.
9. Esant poreikiui, šilumos ūkio infrastruktūros statinių susikirtimai (prasilenkimai) bei gretimybė su magistraliniais dujotiekiais (toliau – MD) bus sprendžiami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir (ar) statybos projektuose. Marijampolės savivaldybės teritorijoje esantys MD vamzdynai bei teritorijos, esančios po 200 m į abi puses nuo šių vamzdynų ašių ir

200 m nuo kraštinių vamzdynų taškų, yra priskirti 1 vietovės klasei. MD 1 vietovės klasių teritorijose yra taikomi užstatymo normatyvai, nurodyti Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklėse. Negavus MD savininko rašytinio pritarimo projektinei dokumentacijai, o tais atvejais, kai pagal teisės aktus tokia dokumentacija LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 34 str. 1 d., Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklių 18 p. nurodytai veiklai (veiksmams) nėra privaloma ir nėra rengiama, be MD savininko rašytinio sutikimo, MD vietovės kalių teritorijose yra draudžiama projektuoti ir statyti bet kokius naujus statinius ar įrengti įrenginius, juos rekonstruoti, taip pat projektuoti ir atlikti statinių bei įrenginių remonto arba griovimo darbus (išskyrus tuos remonto, griovimo darbus, kurie numatomi už MD apsaugos zonų ribų), nustatyti ar keisti žemės sklypų pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir / ar būdą, formuoti naujus ar pertvarkyti esamus žemės sklypus, planuoti teritorijas bei vykdyti kitą, aukščiau paminėtuose teisės aktuose nurodytą veiklą (veiksmus). Teritorijose, kuriose yra pasiekti atitinkamai MD vietovės klasei taikomi užstatymo normatyvai (nenurodyti Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklėse), naujų vartotojų (skaičiuotinų pastatų, šiose taisyklėse apibrėžtais atvejais) prijungimas prie esamų ar planuojamų inžinerinių tinklų galimas tik rekonstravus MD vamzdyną (-us) į aukštesnę vietovės klasę. Vamzdynai gali būti rekonstruojami suinteresuoto asmens (iniciatoriaus) prašymu ir lėšomis.

10. Numatant šilumos tiekimo infrastruktūros objektus, būtina vadovautis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo VI skyriaus trylikto skirsnio žemės gelmių išteklių telkinių specialiosiomis žemės naudojimo sąlygomis.
11. Vykdant šilumos infrastruktūros plėtrą būtina vadovautis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo X skyriaus (Krašto apsauga ir valstybės sienos apsauga) nuostatomis. Infrastruktūros vystymas neturi pabloginti Marijampolės rajone ir mieste esančių LR krašto apsaugos ministerijos ir Lietuvos kariuomenės dalinių valdomų ir naudojamų teritorijų naudojimo ir funkcionavimo sąlygų krašto apsaugos tikslams skirtose teritorijose.
12. Įgyvendinant specialiojo plano sprendinius būtina vadovautis kultūros paveldo objektų apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais, laikinaisiais apsaugos reglamentais ir kultūros paveldo apsaugos teritorijų planavimo dokumentais. Šilumos ūkio inžinerinė infrastruktūros statiniai ir įrenginiai negali būti numatomi kultūros paveldo objektų, kurių vertingųjų savybių pobūdis yra archeologinis, teritorijose. Prieš pradedant bet kokius žemės kasimo darbus, kultūros paveldo teritorijoje, turi būti atlikti archeologiniai tyrimai, vadovaujantis paveldo tvarkybos darbų reglamentu PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“, Mokslinės archeologinės komisijos apsvarstytos tyrimų išvados turi būti pateiktos kartu su prašymu nustatyti specialiuosius paveldosaugos reikalavimus statybos projektui rengti. LR kultūros vertybių registras nuolat tikslinamas ir papildomas naujais kultūros paveldo objektais ir plane pateikti nekilnojamųjų kultūros vertybių objektai nėra baigtiniai, todėl rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, schemas ar statybos projektus, būtina vadovautis naujausia Kultūros vertybių registro informacija. Kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose ar jų apsaugos zonose yra taikomos LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo V skyriaus, pirmo skirsnio nuostatos.
13. Saugomose teritorijose veikla turi būti vykdoma vadovaujantis LR saugomų teritorijų įstatymo, LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo, LR Miškų įstatymo nuostatomis bei patvirtintais tvarkymo planais, planavimo schemomis, saugomų teritorijų individualiais apsaugos

reglamentais, gamtinio karkaso nuostatais ir kitais su saugomomis teritorijomis susijusiais, teisės aktais.

14. Projektuojant ir vystant šilumos tiekimo infrastruktūrą būtina užtikrinti saugius priešgaisrinius atstumus, gelbėjimo automobilių privažiavimą prie kiekvieno statinio, gaisro gesinimo vandens šaltinio, gaisrinio hidranto bei užtikrinti kitas sąlygas gaisrų gesinimui vadovaujantis Gaisrinės saugos normomis teritorijų planavimo dokumentams rengti ir Gaisrinės saugos pagrindiniais reikalavimais.

4.2. Inžinerinė aplinka

4.2.1. Žemės gelmių ištekliai

Žemės gelmių išteklių teritorijose taikyti LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo VI skyrius, trylikto skirsnio bei LR žemės gelmių įstatymo nuostatas. Aprobuotų atviru kasybos būdu (nuo žemės paviršiaus karjerais) išgaunamų žemės gelmių išteklių telkiniuose draudžiama statyti statinius, įrengti įrenginius, tiesti inžinerinius tinklus, išskyrus statinius, įrenginius ar inžinerinius tinklus, skirtus šių telkinių eksploatavimui.

Žemės gelmių ištekliai esantys Marijampolės rajono savivaldybėje pateikiami prieduose.

4.2.2. Melioracijos statiniai

Melioruotoje žemėje taikyti LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo VI skyrius, antro skirsnio, LR melioracijos įstatymo nuostatas. Vadovaujantis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 110 str., žemė, kurioje yra eksploatuojami melioracijos sistemos, turi būti naudojama, taip, kad nesumažėtų jos plotas, išskyrus ekologiškai nuskurdintas gamtinio karkaso teritorijas, ir nepablogėtų dirvožemio savybės.

4.2.3. Požeminio vandens vandenvietės

Esama šilumos tiekimo infrastruktūra nepatenka į registruotų požeminio vandens vandenviečių griežto režimo 1 juostos ribas.

Planuojant šilumos tiekimo infrastruktūrą, požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonose taikyti LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo VI skyrius, vienuolikto skirsnio nuostatas. Visų grupių požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų 1-ojoje juostoje draudžiama bet kokia veikla, tiesiogiai nesusijusi su požeminio vandens paėmimu, gerinimu ir tiekimu.

4.2.4. Kita inžinerinė infrastruktūra

Kitos inžinerinės infrastruktūros apsaugos zonos, ribojimai:

lentelė 6. Inžinerinės infrastruktūros apsaugos zonos ir ribojimai

Infrastruktūros, įrenginių apsaugos zonos	**Veiklos apribojimai**	**Komentaras**
Aerodromų apsaugos zonos	LR SŽNSĮ III skyrius, pirmas skirsnis	Transporto kompetencijų agentūra nepritaria projektui ar numatomai veiklai civilinių ir karinių, naudojamų civilinių orlaivių skrydžiams, aerodromų apsaugos zonose, jeigu nurodyti darbai trukdys skrydžių saugai. Lietuvos kariuomenės vadas nepritaria projektui ar numatomai veiklai karinio aerodromo apsaugos zonose, jeigu šie darbai kels grėsmę karinės aviacijos saugumui.

Infrastruktūros, įrenginių apsaugos zonos	**Veiklos apribojimai**	**Komentaras**
		Vadovautis LR Vyriausybės 2012-05-29 nutarimo Nr. 625 „Dėl Aviacijai galinčių kliudyti statinių statybos, rekonstravimo, įrenginių įrengimo ir želdinių sodinimo (įveisimo) derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“ reikalavimais.
Kelių apsaugos zonos	LR SŽNSĮ III skyrius, antras skirsnis	Apsaugos zona į abi puses nuo kelio briaunų: 1. Magistralinių kelių – po 70 metrų, 2. Krašto kelių – po 50 metrų, 3. Rajoninių kelių – po 20 metrų, 4. Vietinės reikšmės I, II, III kategorijos kelių – po 10 metrų, 5. Vietinės reikšmės IV kategorijos kelių – po 3 metrus.
Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonos	LR SŽNSĮ III skyrius, trečias skirsnis	Viešosios geležinkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių, siaurųjų geležinkelių (600 mm ir 750 mm pločio vėžės) ir jų įrenginių, geležinkelių paslaugų įrenginiams priskiriamų geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zona: 1. miesto gyvenamosiose vietovėse – žemės juosta po 20 metrų į abi puses nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių, tačiau šios apsaugos zonos riba negali būti arčiau kaip 5 metrai iki geležinkelio statinio (geležinkelio kelio ir jo priklausinių), 2. kaimo gyvenamosiose vietovėse – žemės juosta po 45 metrus į abi puses nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių, tačiau šios apsaugos zonos riba negali būti arčiau kaip 5 metrai iki geležinkelio statinio (geležinkelio kelio ir jo priklausinių), išskyrus SŽNSĮ 21 str. 3 punkte nurodytą atvejį, 3. pervažose kaimo gyvenamosiose vietovėse – žemės juosta po 70 metrų į abi puses nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių; ši apsaugos zona tolygiai siaurėja iki 45 metrų (400 metrų atstumu į abi puses nuo pervažos). Privažiuojamųjų geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zona sutampa su geležinkelio kelio statinio ribomis, tačiau šios apsaugos zonos riba negali būti mažesnė kaip 3,1 metro nuo geležinkelio kelio ašies. Geležinkelio želdinių apsaugos zona – žemės juosta kaimo gyvenamosiose vietovėse po 25 metrus į abi puses nuo viešosios geležinkelio infrastruktūros kelio, siaurojo geležinkelio (600 mm ir 750 mm pločio vėžės) kelio, prasidedanti 20 metrų atstumu nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių.
Elektros tinklų apsaugos zonos	LR SŽNSĮ III skyrius, ketvirtas skirsnis	Oro linijos apsaugos zona – išilgai oro linijos esanti žemės juosta, kurios ribos nustatomos matuojant horizontalų atstumą į abi puses nuo kraštinių oro linijos laidų, ir oro erdvė virš šios juostos: 1. iki 1 kV įtampos oro linijoms – po 2 metrus, 2. 6 ir 10 kV įtampos oro linijoms – po 10 metrų, 3. nuo aukštesnės kaip 10 kV iki 35 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 15 metrų, 4. nuo aukštesnės kaip 35 kV iki 110 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 20 metrų, 5. nuo aukštesnės kaip 110 kV iki 220 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 25 metrus, 6. nuo aukštesnės kaip 220 kV iki 400 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 30 metrų, 7. nuo aukštesnės kaip 400 kV iki 750 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 40 metrų.

Infrastruktūros, įrenginių apsaugos zonos	**Veiklos apribojimai**	**Komentaras**
		Oro kabelių linijos apsaugos zona – išilgai oro kabelių linijos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo kraštinių kabelių, ir oro erdvė virš šios juostos. Požeminių kabelių linijos apsaugos zona – išilgai požeminių kabelių linijos esanti žemės juosta, kurios ribos nustatomos matuojant horizontalų atstumą į abi puses nuo šios linijos, vanduo virš jos ir žemė po šia juosta: 1. iki 110 kV įtampos požeminių kabelių linijoms – po 1 metrą, 2. 110 kV ir aukštesnės kaip 110 kV įtampos požeminių kabelių linijoms – po 2 metrus. Transformatorinės ar skirstomojo punkto apsaugos zona yra 5 metrų pločio žemės juosta aplink transformatorinę ar skirstomąjį punktą ir oro erdvė virš šios juostos.
Magistralinių dujotiekių apsaugos zonos	LR SŽNSĮ III skyrius, penktas skirsnis	Magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių) vamzdyno apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 25 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, virš šios juostos esanti oro erdvė, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šio juostos ir po ja. Kitų magistralinių dujotiekių įrenginių ir statinių (stočių, uždarymo įtaisų, valymo ir diagnozavimo įtaisų paleidimo ir priėmimo kamerų, slėgio ribojimo mazgų) apsaugos zona – žemės juosta, kurios ribos yra 25 metrų atstumu aplink teritorijos, kurioje yra šie įrenginiai ar statiniai, aptvėrimą, virš šios juostos esanti oro erdvė ir žemė po šia juosta.
Magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorija	LR SŽNSĮ III skyrius, septintas skirsnis	Magistralinių dujotiekių vietovės klasės teritorija – išilgai magistralinio dujotiekio vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 200 metrų į abi puses nuo vamzdyno ašies ir 200 metrų atstumu nuo kraštinių jo taškų.
Skirstomųjų dujotiekių apsaugos zonos	LR SŽNSĮ III skyrius, šeštas skirsnis	Dujotiekių vamzdyno apsaugos zona – žemės juosta išilgai vamzdyno trasos, virš šios juostos esanti oro erdvė, žemė po šia juosta bei vanduo virš šios juostos ir po ja, į abi puses nuo vamzdyno sienelės: 1. ne didesnio kaip 5 barų slėgio – vienas metras, 2. didesnio kaip 5 barų, bet ne didesnio kaip 16 barų slėgio – po 2 metrus. Dujų slėgio reguliavimo įrenginių apsaugos zona – žemės juosta aplink šį įrenginį: 1. dujų slėgio reguliavimo įrenginių (ne didesnio kaip 5 barų darbinio slėgio) apsaugos zonos ribos yra 2 metrai aplink šį įrenginį, o jeigu šis įrenginys yra pastate, apsaugos zonos ribos yra 2 metrai aplink šį pastatą; 2. dujų slėgio reguliavimo įrenginių (didesnio kaip 5 barų darbinio slėgio, bet ne didesnio kaip 16 barų darbinio slėgio) apsaugos zonos ribos yra 7 metrai aplink šį įrenginį, o jeigu šis įrenginys yra pastate, apsaugos zonos ribos yra 7 metrai aplink šį pastatą.
Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonos	LR SŽNSĮ III skyrius, dešimtas skirsnis	Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė ir vanduo virš jos: 1. vamzdynų įrengiamų iki 2,5 metro gylyje – po 2 metrus, 2. vamzdynų įrengiamų didesniame kaip 2,5 metro gylyje – po 3 metrus, 3. vamzdynų, kurių skersmuo yra nuo 400 mm iki 1 000 mm – po 5 metrus,

Infrastruktūros, įrenginių apsaugos zonos	Veiklos apribojimai	Komentaras
		4. vamzdynų, kurių skersmuo yra nuo 1 000 mm ir didesnis – po 7 metrus. Vandens rezervuarų, skaidrintuvų apsaugos zona – 30 metrų pločio žemės juosta aplink šių įrenginių išorines ribas. Vandens tiekimo bokštų, vandens ir nuotekų siurblinių, nuotekų rezervuarų apsaugos zona – 5 metrų pločio žemės juosta aplink šių statinių ar įrenginių išorines ribas.
Elektroninių ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūros apsaugos zonos	LR SŽNSĮ III skyrius, vienuoliktas skirsnis	Požeminių elektroninių ryšių ir kitų elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų apsaugos zona – išilgai požeminių elektroninių ryšių ir kitų elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų esanti žemės juosta, kurios ribos yra į abi puses nuo šių laidinių linijų, vanduo virš jos ir žemė po šia juosta: 1. požeminių elektroninių ryšių tinklų – po 1 metrą, 2. kitų elektroninių ryšių tinklų – po 2 metrus. Kitų elektroninių ryšių infrastruktūros objektų apsaugos zona – 2 metrų pločio žemės juosta aplink šiuos objektus.

4.3. Gamtinė aplinka, kultūros paveldas

4.3.1. Saugomos teritorijos

Veiklą saugomose teritorijose reglamentuoja LR saugomų teritorijų įstatymas, LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, saugomų teritorijų nuostatai, apsaugos reglamentai, saugomų teritorijų planavimo, savivaldybės ir vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentai bei kiti saugomų teritorijų apsaugą bei veiklą jose reglamentuojantys teisės aktai.

Marijampolės savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano keitimo (atnaujinimo) sprendiniai taikomi urbanizuotoms ir urbanizuojamoms teritorijoms, todėl reikšmingos neigiamos įtakos saugomoms teritorijoms neturės. Inžinerinės infrastruktūros plėtra saugomose teritorijose turi būti numatoma esamose susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros komunikaciniuose koridoriuose.

lentelė 7. Saugomos teritorijos CŠT gyvenviečių atžvilgiu

Saugomos teritorijos tipas*	Pavadinimas	Kodas	CŠT gyvenvietė, kurioje yra saugoma teritorija	Esama ir planuojama infrastruktūra saugomoje teritorijoje
„Natura 2000“ PAST	Žuvinto, Žaltyčio ir Amalvo pelkės	1100000000033 (LTALYB003)	Želsvos k.	Esama infrastruktūra nepatenka, šilumos tiekimo plėtros zonos nenumatomos
„Natura 2000“ BAST	Žuvinto ežeras ir Buktos miškas	1000000000174 (LTALY0005)	Želsvos k.	Esama infrastruktūra nepatenka, šilumos tiekimo plėtros zonos nenumatomos
Biosferos rezervatas	Žuvinto biosferos rezervatas	0800000000001	Želsvos k.	Esama infrastruktūra nepatenka, šilumos tiekimo plėtros zonos nenumatomos
Botaniniai GPO	Pašešupio parkas ir jo buferinė apsaugos zona	0310504000004	Marijampolės m.	Esama infrastruktūra nepatenka, šilumos tiekimo plėtros zonos nenumatomos (persidengia saugomos teritorijos AZ su tinklų AZ)

Saugomos teritorijos tipas*	Pavadinimas	Kodas	CŠT gyvenvietė, kurioje yra saugoma teritorija	Esama ir planuojama infrastruktūra saugomoje teritorijoje
Botaniniai GPO	Sukilėlių ąžuolas ir jo buferinė apsaugos zona	0310505010274	Marijampolės m.	Esama infrastruktūra nepatenka, šilumos tiekimo plėtros zonos nenumatomos
EB buveinė	Miškų buveinės – 9160 Skroblynai (esantys Žuvinto ežero ir Buktos miško saugomoje teritorijoje k. LTALY0005)	1500000040008, 1500000002599	Želsvos k.	Esama infrastruktūra nepatenka, šilumos tiekimo plėtros zonos nenumatomos
EB buveinė	Miškų buveinė – 9050 Žolių turtingi eglynai (esanti Žuvinto ežero ir Buktos miško saugomoje teritorijoje k. LTALY0005)	1500000038825	Želsvos k.	Esama infrastruktūra nepatenka, šilumos tiekimo plėtros zonos nenumatomos
EB buveinė	Miškų buveinė – 9080 Pelkėti lapuočių miškai (esanti Žuvinto ežero ir Buktos miško saugomoje teritorijoje k. LTALY0005)	1500000035854	Želsvos k.	Esama infrastruktūra nepatenka, šilumos tiekimo plėtros zonos nenumatomos

** PAST – paukščių apsaugai svarbi teritorija; BAST – buveinių apsaugai svarbi teritorija; GPO – gamtos paveldo objektas; EB buveinės – Europos Bendrijos svarbos buveinės.*

Šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros plėtra saugomose teritorijose planuojama ir projektuojama tik tais atvejais, kai tokia infrastruktūra yra leidžiama pagal konkrečiai saugomai teritorijai taikomą teisinį reglamentavimą, nėra draudžiama specialiųjų žemės naudojimo sąlygų ir gali būti įgyvendinama nesukeliant neigiamo poveikio gamtos vertybėms, kraštovaizdžiui, reljefui, hidrografiniam tinkui ir buveinėms.

Saugomos teritorijos esančios Marijampolės savivaldybės teritorijoje pateikiamos prieduose.

4.3.2. Gamtinis karkasas

Gamtinio karkaso apsaugą reglamentuoja LR aplinkos apsaugos įstatymas, LR saugomų teritorijų įstatymas, Gamtinio karkaso nuostatai bei kiti veiklą reglamentuojantys dokumentai.

Perspektyvoje, inžinerinių tinklų plėtra (atsiradus poreikiui) numatoma gatvių ar inžinerinės infrastruktūros koridorių ribose, urbanizuotose ar urbanizuojamose teritorijose, todėl mažai tikėtinas poveikis gamtinio karkaso teritorijoms.

Bet kokiu atveju, gamtinio karkaso teritorijoje veikla gali būti vykdoma tik įvertinus jos poveikį gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei teisės aktų nustatyta tvarka, numačius ir įgyvendinus įvairiapuses priemones antropogeniniam poveikiui kompensuoti, gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei išsaugoti ar atkurti. Vadovaujantis LR aplinkos apsaugos įstatymo 12^4 str. nuostatomis, gamtinio karkaso teritorijose plėtojant inžinerinę infrastruktūrą turi būti išsaugomi ekologiškai ir estetiškai vertingi kraštovaizdžio elementai, jų funkcionalumas (pavieniai saugotini medžiai ar jų alėjos, reljefo formos, natūralios pievos, pelkės, paviršinio vandens telkiniai, laukinės gyvūnijos migracijos kelių vientisumui svarbūs elementai) ir užtikrinamas lygiaverčių kraštovaizdžio elementų atkūrimas kitose vietose, jeigu jie sunaikinami.

Gamtinio karkaso teritorijose nenumatomi įrenginiai, kuriems reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai.

4.3.3. Nekilnojamasis kultūros paveldas

Kultūros paveldo apsaugą reglamentuoja LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“, kultūros paveldo objektų apsaugos specialieji planai, tvarkybos projektai ir kiti kultūros paveldo apsaugą reglamentuojantys teisės aktai.

Kultūros paveldo objektai, teritorijos esančios Marijampolės savivaldybės teritorijoje pateikiamos prieduose. Kultūros vertybių registras yra kintantis ir nuolat atnaujinamas, todėl būtina vadovautis aktualiomis registruotomis vertybėmis registre: https://kvr.kpd.lt/#/.

CŠT infrastruktūros sprendiniai nenumatomi kultūros paveldo objektų, kurių vertingųjų savybių pobūdis yra archeologinis, teritorijose.

lentelė 8. Kultūros paveldo objektai, teritorijos CŠT infrastruktūros atžvilgiu

Eil. Nr.	Unikalus objekto Nr.	Pavadinimas	Vertybė pagal sandarą	Vertingųjų savybių pobūdis	CŠT gyvenvietė, kurioje yra kultūros vertybė	Esama ir planuojama infrastruktūra kultūros vertybių teritorijoje
1.	337	Kvietiškio dvaro sodybos ir kitų statinių kompleksas *(į kompleksą įeinantys – 36727, 36728, 36731, 36732, 36734, 36735, 36736, 36737, 36738, 36739, 36740, 36741, 36742, 36743, 36744, 36745, 36746)*	Kompleksas	Architektūrinis, Inžinerinis, Istorinis	Marijampolės m.	Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT, KŠT zonos
1.1.	*337*	*Vizualinės apsaugos pozonis*	-	-	*Marijampolės m.*	*Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT, KŠT zonos*
2.	41064	Marijampolės karinio miestelio kareivinės	Pavienis objektas	Architektūrinis, Istorinis	Marijampolės m.	Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT zona
3.	17388	Marijampolės karinio miestelio maniežas	Pavienis objektas	Architektūrinis, Inžinerinis	Marijampolės m.	KŠT zona
3.1.	*17388*	*Vizualinės apsaugos pozonis*	-	-	Marijampolės m.	*CŠT, KŠT zonos*
4.	2712	Petro Armino pradžios mokyklos pastatas	Pavienis objektas	Architektūrinis, Istorinis	Marijampolės m.	Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT zona
5.	16679	Marijampolės mokytojų seminarija *(į kompleksą įeinantys – 23244, 23245, 23246, 23247)*	Kompleksas	Architektūrinis, Memorialinis, Želdynų	Marijampolės m.	Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT zona
5.1.	*16679*	*Vizualinės apsaugos pozonis*	-	-	*Marijampolės m.*	*Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT zona*
6.	10893	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Pavienis objektas	Istorinis, Memorialinis	Marijampolės m.	CŠT zona
7.	11428	Lietuvos partizanų, rezistentų užkasimo vieta ir kapai, vad. Ramybės lauku	Pavienis objektas	Istorinis, Memorialinis	Marijampolės m.	-
7.1.	*11428*	*Vizualinės apsaugos pozonis*	-	-	-	*KŠT zona*
8.	21375	Marijampolės senosios kapinės	Pavienis objektas	Memorialinis	Marijampolės m.	Esamų šilumos tinklų AZ; CŠT zona

Eil. Nr.	Unikalus objekto Nr.	Pavadinimas	Vertybė pagal sandarą	Vertingųjų savybių pobūdis	CŠT gyvenvietė, kurioje yra kultūros vertybė	Esama ir planuojama infrastruktūra kultūros vertybių teritorijoje
9.	17	Marijampolės Šv. Vincento Pauliečio bažnyčia	Pavienis objektas	Architektūrinis, Dailės, Sakralinis	Marijampolės m.	Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT zona
10.	41257	Teisininko, visuomenės veikėjo Andriaus Bulotos sodyba *(į kompleksą įeinantys – 16913, 41258)*	Kompleksas	Architektūrinis, Istorinis	Marijampolės m.	Esamų šilumos tinklų AZ; CŠT zona
10.1.	*41257*	*Vizualinės apsaugos pozonis*	-	-	*Marijampolės m.*	*Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT zona*
11.	25972	Marijampolės administracinių pastatų kompleksas *(į kompleksą įeinantys – 2454, 2455)*	Kompleksas	Architektūrinis, Istorinis, Urbanistinis	Marijampolės m.	Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT zona
12.	48565	Pieninės pastatas	Pavienis objektas	Architektūrinis	Marijampolės m.	Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT zona
13.	32624	Pastatas	Pavienis objektas	Architektūrinis	Marijampolės m.	Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT zona
14.	15923	Pastatas	Pavienis objektas	Architektūrinis, Urbanistinis	Marijampolės m.	Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT zona
15.	28192	Pastatas	Pavienis objektas	Architektūrinis, Istorinis, Memorialinis	Marijampolės m.	Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT zona
16.	40721	Pastato ir Lietuvos partizanų, rezistentų užkasimo vietos ir kapų kompleksas *(į kompleksą įeinantys – 12563, 40722)*	Kompleksas	Architektūrinis, Istorinis, Memorialinis	Marijampolės m.	Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT zona
17.	42543	Marijampolės ligoninės pastatų kompleksas *(į kompleksą įeinantys – 42546, 33463)*	Kompleksas	Architektūrinis, Istorinis	Marijampolės m.	Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT zona
18.	27435	Marijampolės turgaus halė	Pavienis objektas	Architektūrinis, Istorinis	Marijampolės m.	CŠT zona
18.1.	*27435*	*Vizualinės apsaugos pozonis*	-	-	*Marijampolės m.*	*CŠT zona*
19.	2072	Sūduvos kultūrinio sąjūdžio centro pastatas	Pavienis objektas	Istorinis, Memorialinis	Marijampolės m.	CŠT zona
20.	16680	Marijampolės pirmosios pradžios mokyklos pastatas	Pavienis objektas	Architektūrinis, Istorinis	Marijampolės m.	CŠT zona
20.1.	*16680*	*Vizualinės apsaugos pozonis*	-	-	*Marijampolės m.*	*Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT zona*
21.	16681	Namas	Pavienis objektas	Architektūrinis, Istorinis	Marijampolės m.	CŠT zona
22.	41950	Namo ūkinis pastatas	Pavienis objektas	Architektūrinis	Marijampolės m.	CŠT zona
23.	1365	Marijampolės šv. arkangelo Mykolo bažnyčios ir marijonų vienuolyno statinių kompleksas	Kompleksas	Architektūrinis, Dailės, Istorinis, Sakralinis	Marijampolės m.	Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT zona

Eil. Nr.	Unikalus objekto Nr.	Pavadinimas	Vertybė pagal sandarą	Vertingųjų savybių pobūdis	CŠT gyvenvietė, kurioje yra kultūros vertybė	Esama ir planuojama infrastruktūra kultūros vertybių teritorijoje
		(į kompleksą įeinantys – 17382, 17383, 17384, 20893, 17385, 17386, 17387)				
23.1.	*1365*	*Vizualinės apsaugos pozonis*	-	-	*Marijampolės m.*	*Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT zona*
24.	42985	Namas	Pavienis objektas	Architektūrinis	Marijampolės m.	KŠT zona
25.	12974	Marijampolės sinagoga	Pavienis objektas	Architektūrinis, Istorinis	Marijampolės m.	CŠT zona
25.1.	*12974*	*Vizualinės apsaugos pozonis*	-	-	*Marijampolės m.*	*CŠT zona*
26.	33468	Pastatas	Pavienis objektas	Architektūrinis	Marijampolės m.	Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT zona
27.	10502	Marijampolės Rygiškių Jono gimnazija	Pavienis objektas	Architektūrinis, Istorinis, Memorialinis	Marijampolės m.	Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT zona
28.	20553	Marijampolės evangelikų liuteronų bažnyčios pastatų kompleksas *(į kompleksą įeinantys – 31389, 31390)*	Kompleksas	Architektūrinis, Sakralinis	Marijampolės m.	Esami šilumos tiekimo tinklai; CŠT zona
29.	2713	Administracinis pastatas	Pavienis objektas	Architektūrinis	Marijampolės m.	Esami šilumos tiekimo tinklai; KŠT zona
30.	2688	Namas	Pavienis objektas	Architektūrinis	Marijampolės m.	KŠT zona
31.	11427	Marijampolės žydų senosios kapinės	Pavienis objektas	Memorialinis	Marijampolės m.	-
31.1.	*11427*	*Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis*	-	-	*Marijampolės m.*	*KŠT zona*
31.2.	*11427*	*Vizualinės apsaugos pozonis*	-	-	*Marijampolės m.*	*Esamų šilumos tinklų AZ; KŠT zona*
32.	11426	Marijampolės žydų senosios kapinės	Pavienis objektas	Memorialinis	Marijampolės m.	KŠT zona
32.1.	*11426*	*Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis*	-	-	*Marijampolės m.*	*Esami šilumos tiekimo tinklai; KŠT zona*

Vystant šilumos infrastruktūros plėtrą kultūros paveldo objektų teritorijose ar jų apsaugos zonose, statybos projektų rengimo metu turi būti gauti ir įgyvendinti specialieji paveldosaugos reikalavimai, kai tokių reikalavimų išdavimą numato LR statybos įstatymas.

Kultūros paveldo teritorijoje, kurių vertingųjų savybių pobūdis yra archeologinis, turi būti atlikti archeologiniai tyrimai vadovaujantis paveldo tvarkybos darbų reglamentu PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“. Numatant didelės apimties žemės judinimo darbus (tiesti inžinerinius tinklus bei statyti jiems funkcionuoti būtinus statinius, keičiant reljefą daugiau nei 5 ha), būtina vadovautis PTR 2.13.01:2022 Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“ 7.8 p. nuostatomis. Kitose kultūros paveldo objektų teritorijose vadovautis LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 9 str. 3 d. nuostatomis – „jei atliekant statybos ar kitokius darbus aptinkama archeologinių radinių ar

nekilnojamojo daikto vertingųjų savybių, valdytojai ar darbus atliekantys asmenys apie tai privalo pranešti savivaldybės paveldosaugos padaliniui, o šis informuoja Departamentą“.

Specialiojo plano sprendiniai nėra privalomi kultūros paveldo objektams. Esant prieštaravimui tarp kultūros paveldo objektų tvarkymą reglamentuojančių dokumentų sprendinių ir šio specialiojo plano sprendinių, šio specialiojo plano sprendiniai nėra taikomi.

4.3.4. Miško žemė, želdynai

Specialiojo plano sprendiniai numatomi esamuose susisiekimo / inžinerinių komunikacijų koridoriuose, todėl neturės įtakos miško žemei ar medžių masyvams. Esama infrastruktūra ir planuojamos šilumos aprūpinimo zonos nepatenka į miškų kadastre registruotus miškų sklypus ar valstybinės reikšmės miškų plotus.

Perspektyvoje, vykdant šilumos perdavimo infrastruktūros plėtrą, rengiant tinklų atnaujinimo ar įrengimo statybos projektus, turi būti maksimaliai išsaugoti esami želdynai vadovaujantis 2010 m. kovo 15 d. LR aplinkos ministerijos įsakymo Nr. D1-193 „Dėl želdinių apsaugos, vykdant statybos darbus, taisyklių patvirtinimo“, LR želdynų įstatymo, 2008 m. kovo 12 d. LR Vyriausybės nutarimo Nr. 206 „Dėl kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniems želdiniams, patvirtinimo“ nuostatomis.

Miško žemėje vadovautis miškų apsaugos ir miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis reikalavimais, įskaitant LR miškų įstatymo 11 str. nuostatas.

4.3.5. Paviršiniai vandens telkiniai

Veiklą paviršiniuose vandens telkiniuose, paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose ir pakrantės apsaugos juostose reglamentuoja LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo VI skyriaus šeštas, septintas ir aštuntas skirsniai.

Specialiojo plano sprendiniai nepažeidžia paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų bei pakrančių apsaugos juostų nuostatų. Plano sprendiniai apima šilumos tiekimo zonų ir reglamentų nustatymą. Planuojant šilumos tiekimo infrastruktūros plėtrą, vykdyti LR specialiųjų sąlygų įstatymo 100 str. nuostatas. Vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose draudžiama statyti statinius ir įrengti įrenginius, išskyrus atvejus, kai statomi ir (ar) įrengiami paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostą kertantys inžineriniai tinklai.

Vykdant šilumos perdavimo infrastruktūros plėtrą būtina nepažeisti natūralius hidrologinius procesus, užtikrinti, kad nebūtų didinama paviršinių vandens telkinių tarša ar bloginama vandens telkinių būklė. Teritorijose, kuriose pagal Potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapius yra nustatyta potvynių tikimybė, inžineriniai sprendimai turi būti priimti įvertinant užliejimo riziką bei numatant technines bei planavimo priemones šiai rizikai išvengti arba sumažinti.

5. APLINKOSAUGA

Vadovaujantis Marijampolės savivaldybės aplinkos monitoringo 2026-2031 metų programa, patvirtinta Marijampolės savivaldybės tarybos 2025 m. rugpjūčio 29 d. sprendimu Nr. 1-247, pastovus aplinkos oro valstybinis monitoringas Marijampolės savivaldybės teritorijoje nėra vykdomas. Fiksuojami taršalų kiekiai tik iš Marijampolės savivaldybės teritorijoje esančių stacionarių oro taršos šaltinių.

Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis Marijampolės savivaldybėje iš stacionarių taršos šaltinių 2025 m. į atmosferą išmestas teršalų kiekis sudarė apie 600,4 t/metus, iš jų: Anglies monoksidas (CO) – 291,9 t, Azoto oksidai (NO_x) – 148,2 t, Kietosios dalelės (KD bendras) – 29,3 t, Sieros dioksidas (SO_2) –

2,3 t, Lakieji organiniai junginiai (LOJ bendras) – 105,1 t. Atsižvelgiant į besikeičiančią energetikos strategiją tikėtina, kad teršalų koncentracijos aplinkos ore mažės.

2025 m. III ir IV ketvirčiais buvo vykdytas Marijampolės katilinės monitoringas. Vadovaujantis 2025 m. metine monitoringo ataskaita[4], 2025 m., nuo liepos 1 d. iki gruodžio 31 d. imtinai, Marijampolės katilinėje šilumos energijos gamybai buvo naudojamos gamtinės dujos ir biokuras. Nustatyta išvada, jog tuo laikotarpiu išmetamų į aplinkos orą teršalų ribinės vertės buvo kontroliuojamos vadovaujantis išduoto Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo (TIPK) reikalavimais ir TIPK leidime nustatytų teršalų ribinių verčių (didžiausių leidžiamų koncentracijų) neviršijo.

Marijampolės savivaldybės tarybos 2024 m. rugsėjo 30 d. sprendimu Nr. 1-310, centralizuotai gaminamos šilumos tiekėju ir šilumos ūkio infrastruktūros valdytoju UAB „Marijampolės šilumos tinklai“ tapo nuo 2025 m. liepos 1 d. (perėmė UAB „Litesko“ filialas „Marijampolės šiluma“ vykdytas funkcijas), todėl informacijos apie vykdytą monitoringą likusiose Marijampolės savivaldybės teritorijoje esančiose katilinėse nėra.

Vykdant Marijampolės savivaldybės šilumos ūkio plėtrą, būtina vadovautis aplinkos oro apsaugos prioritetais:

1. didinti energijos naudojimo veiksmingumą;
2. mažinti energijos gamybai naudojamų kuro deginimo įrenginių sukeliamą taršą;
3. plėtojant centralizuoto šilumos tiekimo sistemas, užtikrinti, kad didinant gyventojų tankumą teritorijose, kuriose galima užtikrinti centralizuotą šilumos tiekimą, nauji šilumos vartotojai šilumos energija būtų aprūpinami centralizuotai arba šilumos energijos gamybai naudotų netaršias šilumos gamybos technologijas (elektros, saulės ar geoterminę energiją).

Siekiant įgyvendinti LR aplinkos oro apsaugos įstatymo 4 str. 3 d., 10 str. 8 d. reikalavimus, nustačius Pasaulio sveikatos organizacijos (toliau – PSO) rekomenduojamo aplinkos oro užterštumo lygio viršijimą, savivaldybės strateginiuose dokumentuose turi būti numatytos aplinkos oro kokybės valdymo priemones aplinkos oro užterštumo lygiui mažinti, įskaitant sprendimą apriboti arba uždrausti tam tikrų rūšių kuro naudojimą tose savivaldybės teritorijos dalyse, kuriose pagal aplinkos monitoringo duomenis viršijamos PSO rekomenduojamos KD2,5 ar NO_2 metinės koncentracijos.

Esant rizikai viršyti PSO rekomenduojamą užterštumo lygį, gali būti taikomas reikalavimas Marijampolės savivaldybės teritorijoje planuojant vietinius kietąjį kurą deginančius šilumos gamybos įrenginius, įvertinti foninį užterštumą ir kitus taršos šaltinius, bei pateikti pagrindimą, kad nebus viršijamos teisės aktuose nustatytos aplinkos oro užterštumo ribinės vertės. Planuojant šilumos siurblius, ypač didesnės galios ar jų grupes šalia gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų, taip pat turi būti užtikrinta atitiktis HN 33:2026 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeniniuose pastatuose bei jų aplinkoje“ ir HN 30:2018 „Infragarsas ir žemadažnis garsas: ribiniai dydžiai gyvenamosiose, specialiosiose ir visuomeninėse patalpose“ reikalavimams.

Vykdant šilumos ūkio plėtrą, įgyvendinant specialiojo plano sprendinius, visuomenės sveikatos saugai užtikrinti būtina vadovautis:

[4] *2025 MK metinė monitoringo ataskaita šaltinis: https://marijampolessilumostinklai.lt/dokumentai/aplinkos-monitoringo-informacija*

1. HN 33:2026 – triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje;
2. HN 30:2018 – infragarsas ir žemadažnis garsas: ribiniai dydžiai gyvenamosiose, specialiosiose ir visuomeninėse patalpose;
3. HN 50:2016 – visą žmogaus kūną veikianti vibracija: didžiausi leidžiami dydžiai ir matavimo reikalavimai;
4. HN 121:2010 – kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore;
5. HN 35:2007 – didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpų ore;
6. kitais galiojančiais LR normatyviniais dokumentais, teisės aktais reglamentuojančiais visuomenės sveikatos saugą.

6. SPECIALIOJO PLANO GALIOJIMAS

Vadovaujantis Šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklių 56 p., planas atnaujinamas ne rečiau kaip kas 10 metų, atsižvelgiant į Nacionaliniame pažangos plane numatytas priemones ir sprendinius bei Šilumos ūkio įstatyme nurodytus tikslus ir uždavinius, taip pat į šilumos gamybos ir perdavimo technologijų raidą, konkurencinę aplinką, šilumos gamybos kainų tendencijas, aplinkos užterštumo pokyčius ir kitus šilumos ūkiui bei aplinkosaugai svarbius veiksnius.

BRĖŽINIAI

Šilumos ūkio specialiojo plano sprendinius sudaro tekstinė ir grafinė dalys, kurios turi būti vertinamos kompleksiškai. Grafinę dalį sudaro:

- Pagrindinis sprendinių brėžinys, M 1:50 000 (1 lapas),
- Gyvenviečių detalizuoti sprendinių brėžiniai (2-9 lapai):
  - Marijampolės m., Mokolų k., Kumelionių k. brėžinys, M 1:5 000 (2-3 lapai),
  - Kumelionių k. brėžinys, M 1:3 000 (4 lapas),
  - Meškučių k. brėžinys, M 1:3 000 (5 lapas),
  - Želsvos k. brėžinys, M 1:3 000 (6 lapas),
  - Igliaukos mstl. brėžinys, M 1:3 000 (7 lapas),
  - Patašinės k. brėžinys, M 1:3 000 (8 lapas),
  - Triobiškių k., Trakiškių k. brėžinys, M 1:3 000 (9 lapas),
- Sprendinių apsaugos zonų brėžiniai (1-9 lapai):
  - brėžinių lapų schema, M 1:110 000 (1 lapas),
  - Marijampolės m, Mokolų k. apsaugos zonų brėžinys, M 1:4 000 (2-3 lapas),
  - Kumelionių k. apsaugos zonų brėžinys, M 1:1 000 (4 lapas),
  - Meškučių k. apsaugos zonų brėžinys, M 1:1 000 (5 lapas),
  - Želsvos k. apsaugos zonų brėžinys, M 1:1 000 (6 lapas),
  - Igliaukos mstl. apsaugos zonų brėžinys, M 1:1 000 (7 lapas),
  - Patašinės k. apsaugos zonų brėžinys, M 1:1 000 (8 lapas),
  - Triobiškių k., Trakiškių k. apsaugos zonų brėžinys, M 1:1 000 (9 lapas).

PRIEDAI

Priedas Nr. 1. Marijampolės savivaldybės teritorijos suskirstymo aprūpinimo šiluma zonomis pagrindimas

Priedas Nr. 2. Saugomos teritorijos registruotos saugomų teritorijų valstybės kadastre Marijampolės savivaldybės teritorijoje

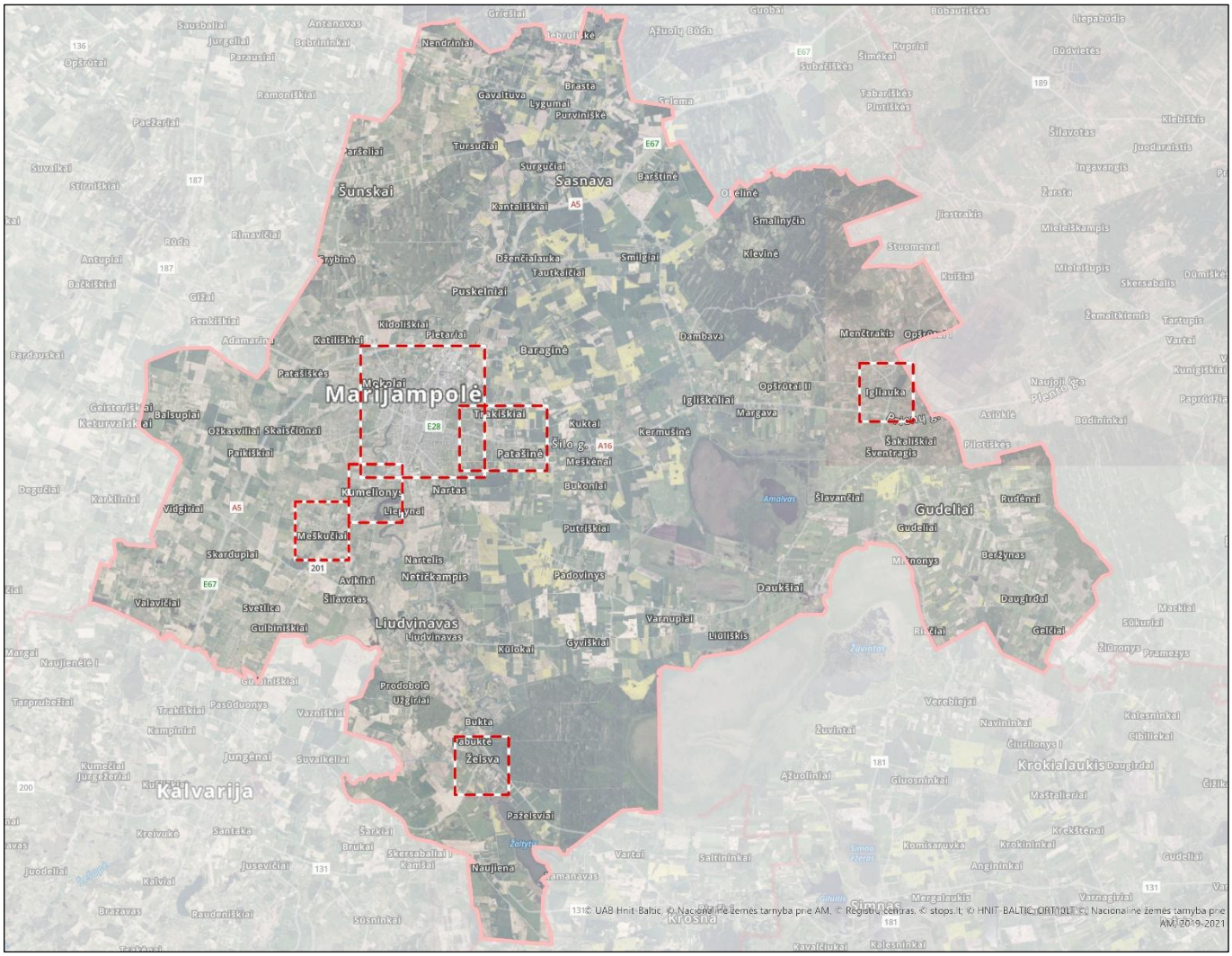
Priedas Nr. 3. Kultūros vertybių registre registruotos nekilnojamosios kultūros vertybės Marijampolės savivaldybės teritorijoje

Priedas Nr. 4. Naudingųjų iškasenų telkiniai Marijampolės savivaldybės teritorijoje

Priedas Nr. 1. Marijampolės savivaldybės teritorijos suskirstymo aprūpinimo šiluma zonomis pagrindimas

1. Šilumos vartotojų teritorijos, aprūpinimo šiluma zonų nustatymo prielaidos

Marijampolės savivaldybės šilumos ūkio infrastruktūrą sudaro 7 katilinės (27 katilai su 77,12 MW instaliuota galia) ir apie 63,97 km šilumos tikimo tinklų. Šiluma tiekiama Marijampolės m., Mokolų k., Kumelionių k., Meškučių k., Želsvos k., Igliaukos k., Patašinės k., Triobiškių k., Trakiškių k. gyventojams.

pav. 1. Gyvenvietės, kuriose tiekiama centralizuota šiluma

Minėtose gyvenvietėse nustatomos aprūpinimo šiluma zonos ir šilumos būdo reglamentas įvertinant esamų CŠT tinklų išvystymą bei techninius sprendimus dėl kiekvienai teritorijai nustatytų energijos ar kuro rūšių naudojimo, kad būtų tenkinami šios teritorijos vartotojų šilumos poreikiai. Aprūpinimo šiluma zonos taip pat nustatomos atsižvelgiant į:

- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendinius (TPD reg. Nr. T00087007), kuriuose numatyta:
  - šilumos sektoriuje skatinti atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą, didžiausią dėmesį skiriant šių išteklių naudojimui centralizuotai tiekiamos šilumos gamybai ir šilumos gamybai namų ūkiuose;

- intensyviai urbanizuojamose teritorijose, apsirūpinimui šiluma prioritetą teikti centralizuoto šilumos tiekimo būdui. Didinti centralizuotai tiekiamos šilumos gamybos, perdavimo ir vartojimo efektyvumą;
- skatinti individualiai šildomų pastatų perėjimą prie netaršių ir mažo ŠESD kiekio technologijų, prioritetą teikiant namų ūkiams;

- Marijampolės savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniuose (TPDRIS Nr. K-RJ-18-24-460) nustatytas urbanistines vystymo kryptis;
- Marijampolės miesto teritorijos bendrojo plano keitimo bendruosius sprendinius (Marijampolės savivaldybės tarybos 2026 m. sausio 30 d. sprendimas „Dėl pritarimo Marijampolės miesto teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijai“ pasirenkant II alternatyvą), ir šilumos vystymo kryptis, kuriuose numatyta:
  - išlaikyti esamą miesto CŠT sistemą;
  - instaliuojant naujus galingumus katilinėse, atsižvelgti į urbanizacijos tendencijas;
- Marijampolės savivaldybės strateginį plėtros iki 2030 metų planą, patvirtintą Marijampolės savivaldybės tarybos 2021 m. balandžio 26 d. sprendimu Nr. 1-128, kuriame nustatyta šilumos ūkio sektoriaus priemonė:
  - šilumos gamybos ir tiekimo infrastruktūros plėtojimas, prioritetą teikiant atsinaujinantiems energijos ištekliams;
- Marijampolės miesto šilumos ūkio specialiojo plano, patvirtinto Marijampolės savivaldybės tarybos 2005 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. 1-476, sprendinius.

Šilumos vartotojų zonos analizuojamos ir nustatomos taikant vertinimo kriterijus:

- urbanistinis kriterijus – vertinamas užstatymo pobūdis, esamas ir planuojamas užstatymo tankis, pastatų aukštingumas, užstatymo specifika;
- techninis kriterijus – vertinamos šilumos ūkio sistemos techninės charakteristikos, pajėgumai, modernizavimo galimybės, alternatyvaus kuro prieinamumas;
- aplinkosauginis kriterijus – vertinamas šilumos gamybos poveikis aplinkai, techninių sprendimų keliama tarša sveikatai ir ekosistemai.

2. Aprūpinimo šiluma zonos

Specialiojo plano sprendiniuose taikomos trys šilumos tiekimo zonos:

- **Centralizuoto šilumos tiekimo zona (CŠT zona)** – taikoma tankiai užstatytose teritorijose, kuriose yra pilnai ar iš dalies išvystyta centralizuota šilumos tiekimo infrastruktūra, vyrauja daugiabutė gyvenamoji ar visuomeninė, pramoninė statyba; šioje zonoje vartotojų aprūpinimas šiluma yra numatomas iš CŠT sistemos;
- **Konkurencinė šilumos tiekimo zona (KŠT zona)** – taikoma gretimoms CŠT teritorijoms, kuriose yra galimybė prisijungti prie CŠT sistemos; šioje zonoje vartotojų aprūpinimas šiluma yra numatomas iš CŠT sistemos arba iš individualių šilumos gamybos įrenginių ar vietinių katilinių, kūrenamų gamtinėmis dujomis;
- **Necentralizuoto aprūpinimo šiluma zona (NŠT zona)** – šioje zonoje vartotojų aprūpinimas šiluma nėra reglamentuojamas. Šioje zonoje rekomenduojamas prioritetinis kuras šilumos gamybai – atsinaujinantys energijos šaltiniai arba gamtinės dujos.

Pastaba: KŠT zonose nėra aiškiai išreikštų techninių ar ekonominių veiksnių, lemiančių būtinybę plėtoti CŠT sistemas, tačiau, susiklosčius palankioms techninėms, ekonominėms ir kitoms sąlygoms, tokia plėtra yra objektyviai įmanoma.

Marijampolės m., Mokolų k., Meškučių k., Želsvos k., Patašinės k. ir Triobiškių k. / Trakiškių k. nustatomos trys šilumos tiekimo zonos (CŠT, KŠT, NŠT), Kumelionių k. ir Igliaukos mstl. nustatomos dvi šilumos tiekimo zonos (CŠT, NŠT). Likusioje Marijampolės savivaldybės teritorijos dalyje nustatoma NŠT zona.

Vadovaujantis LR šilumos ūkio įstatymo nuostatomis, elektros, geoterminės energijos ir kiti ekologiškai švarūs šilumos šaltiniai yra tinkami naudoti visoje savivaldybės teritorijoje.

3. Teritorijų suskirstymas

3.1. Marijampolės miestas, Mokolų kaimas

lentelė 1. Marijampolės m. katilinės techniniai pajėgumai

Katilinė	Bendra instaliuota galia	Šilumos suvartojimas šildymo laikotarpiu	Vidutinė apkrova šildymo laikotarpiu	Instaliuotos galios panaudojimas
Marijampolės rajoninė katilinė, Gamyklų g. 8, Marijampolės m.	72,6 MW	77 886,07 MWh	17 541,91 kW	24,16 %

Pastaba: *esama katilinės galia tenkina plėtros poreikius.*

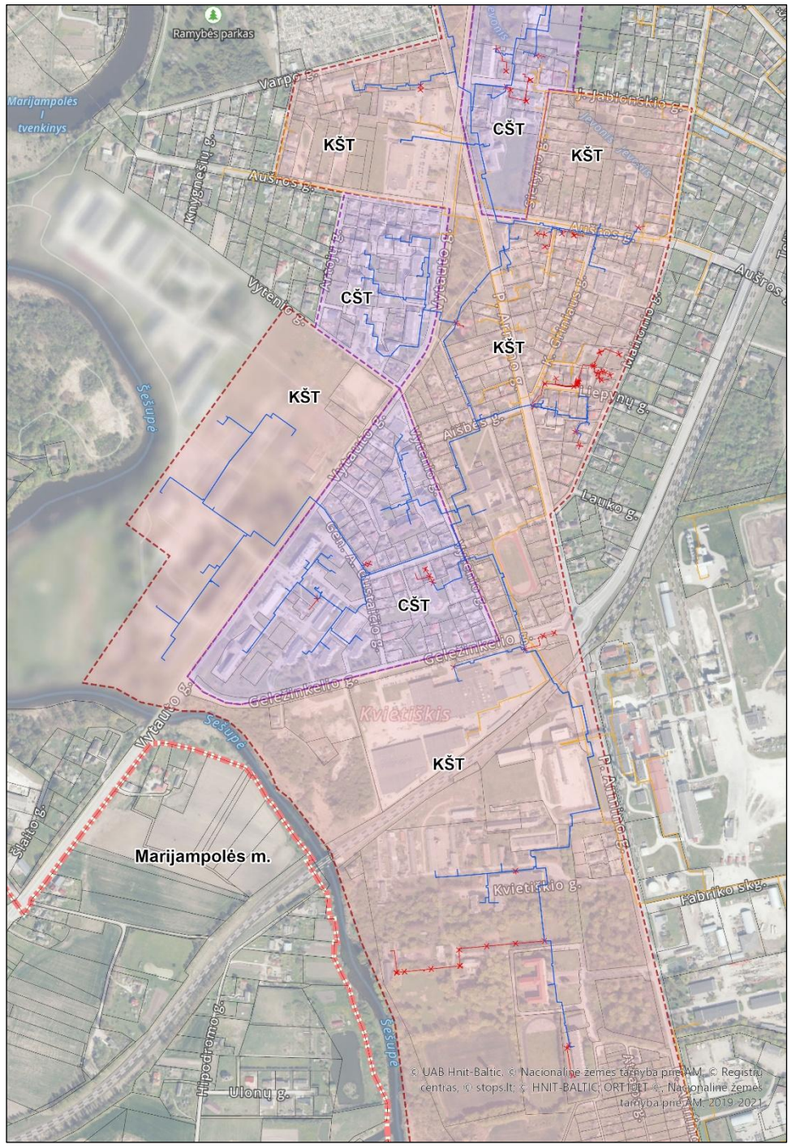
lentelė 2. Gyventojų skaičiaus pokytis Marijampolės m. ir Mokolų k.

Gyvenamoji vietovė	Statusas	Gyventojų skaičius					
		2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	Pokytis 2021-2025 m.
Marijampolė	m.	36 727	36 255	36 647	36 687	36 248	-1,30 %
Mokolai	k.	1 144	1 133	1 144	1 159	1 198	4,72 %

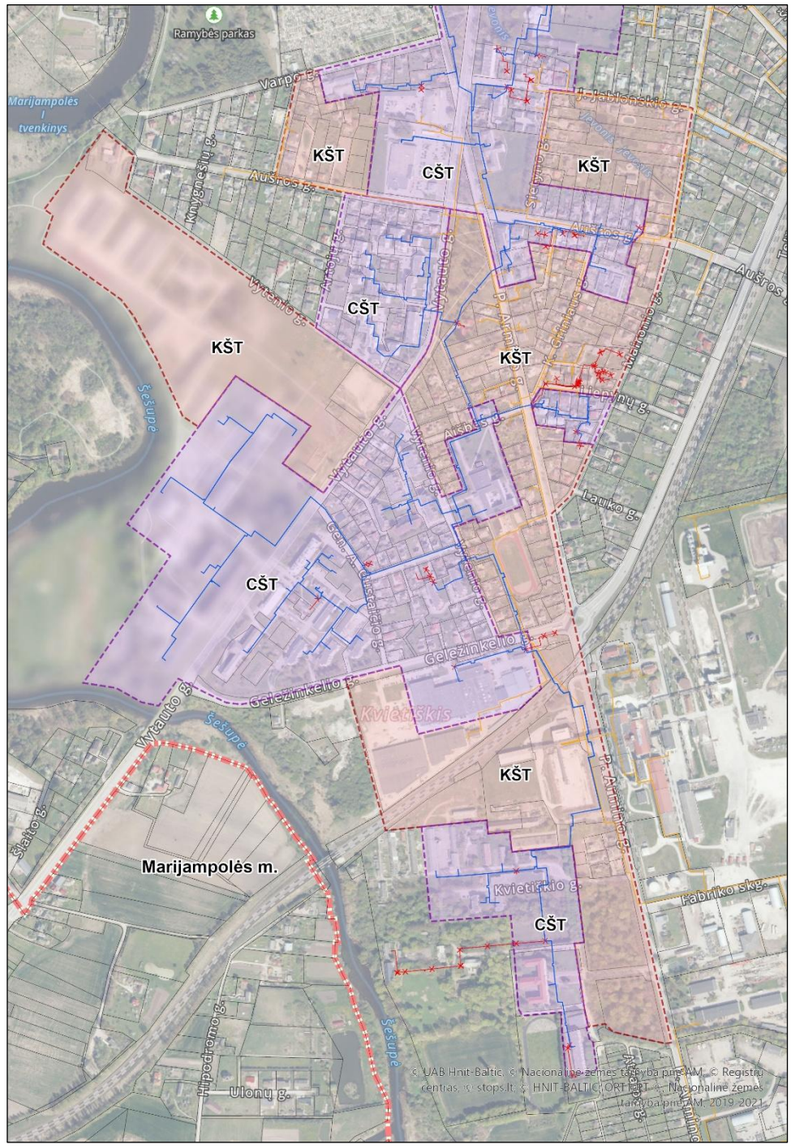
Pastaba: *Marijampolės m. stebimas gyventojų skaičiaus mažėjimas, Mokolų k. – gyventojų didėjimas.*

Aplinkosauginė tarša nenumatoma – išmetamų į aplinkos orą teršalų ribinės vertės kontroliuojamos vadovaujantis išduoto Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo (TIPK) reikalavimais.

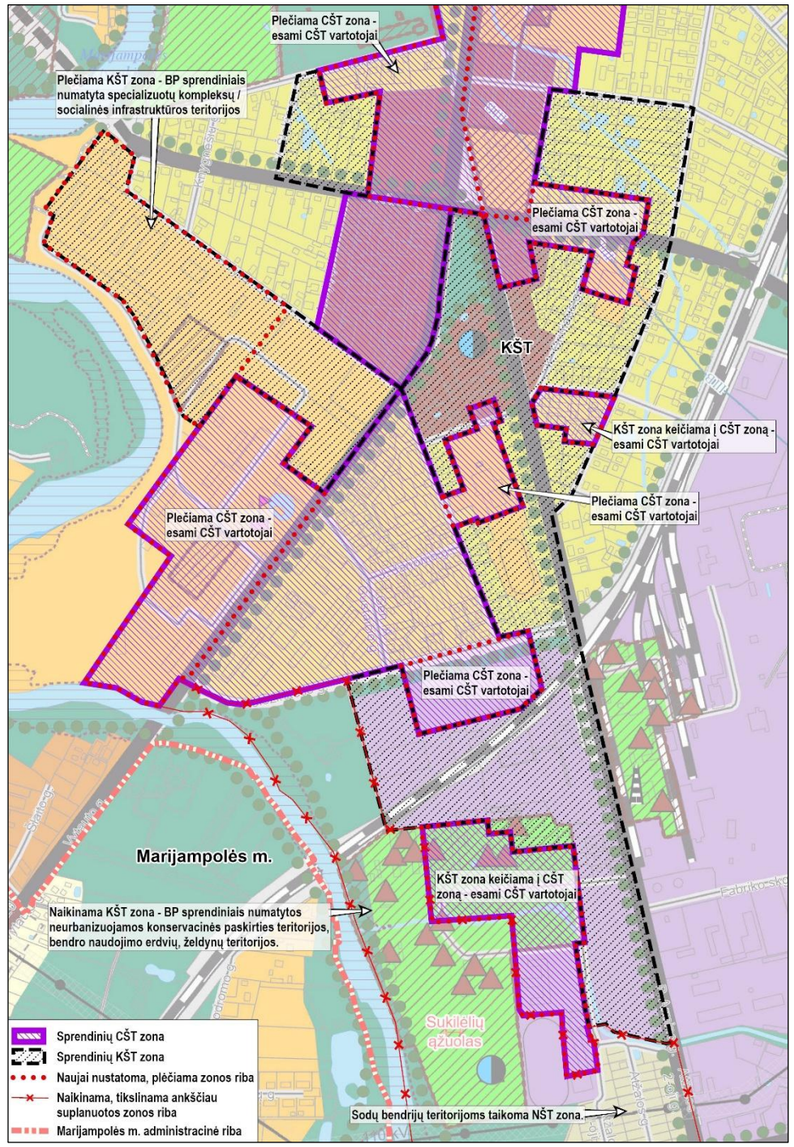
Marijampolės savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano keitimu (atnaujinimu) yra tikslinamos Marijampolės miesto šilumos ūkio specialiojo plano, patvirtinto Marijampolės savivaldybės tarybos 2005 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. 1-476, sprendiniais nustatytos aprūpinimo šiluma zonos atsižvelgiant į infrastruktūros pokyčius, naujų vartotojų prijungimą ar esamų atjungimą ir atnaujintas urbanistines plėtros krytis vadovaujantis Marijampolės miesto teritorijos bendrojo plano keitimo bendraisiais sprendiniais.

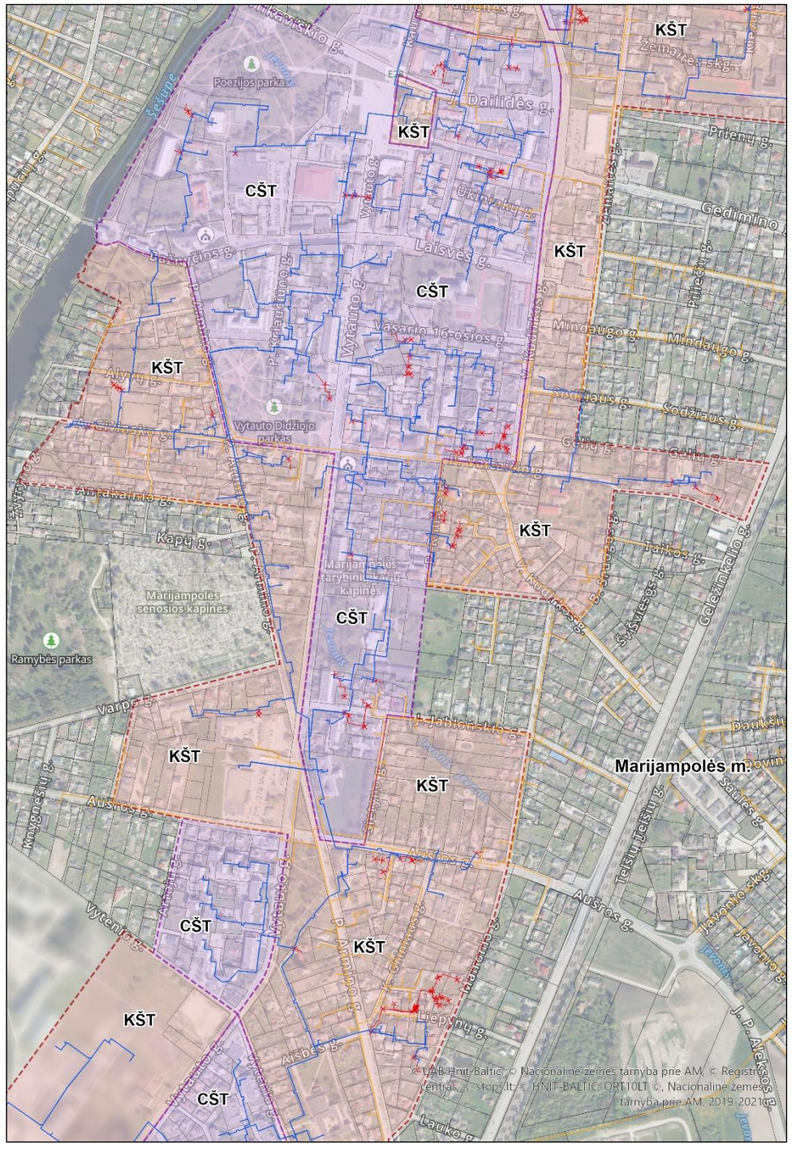
pav. 2. Galiojančio SP sprendinių zonos (1)

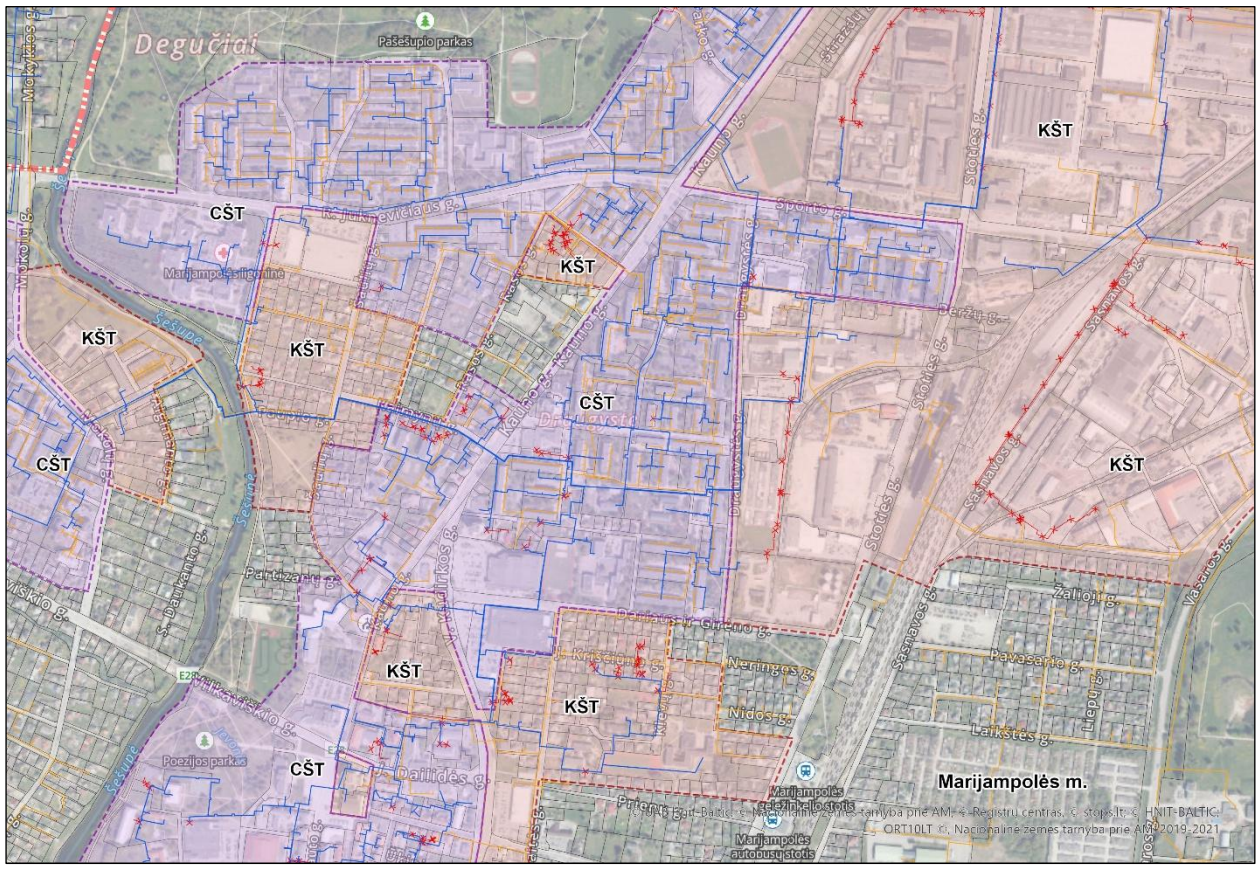

pav. 3. SP keitimu patikslintos sprendinių zonos (1)

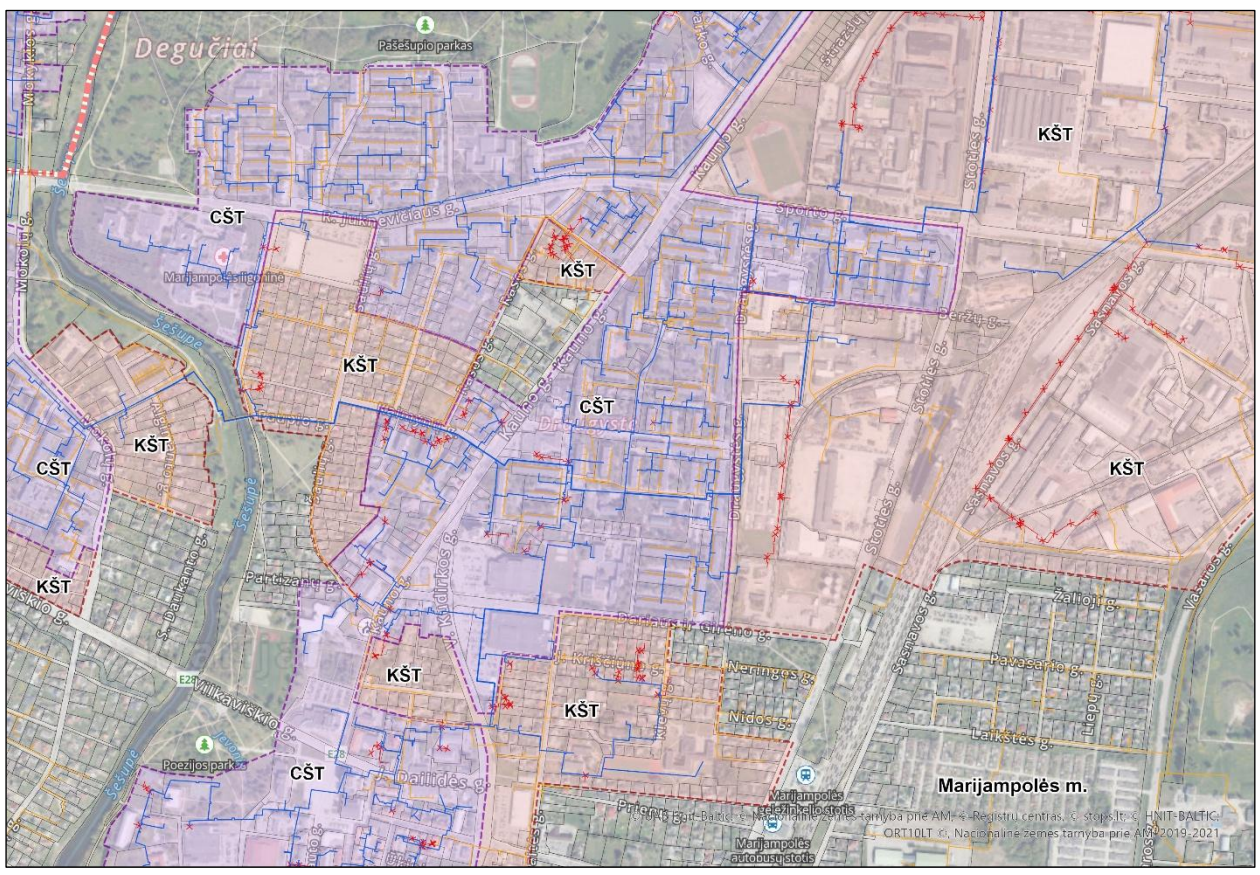

pav. 4. Marijampolės m. BP keitimo funkcinės zonos (1)

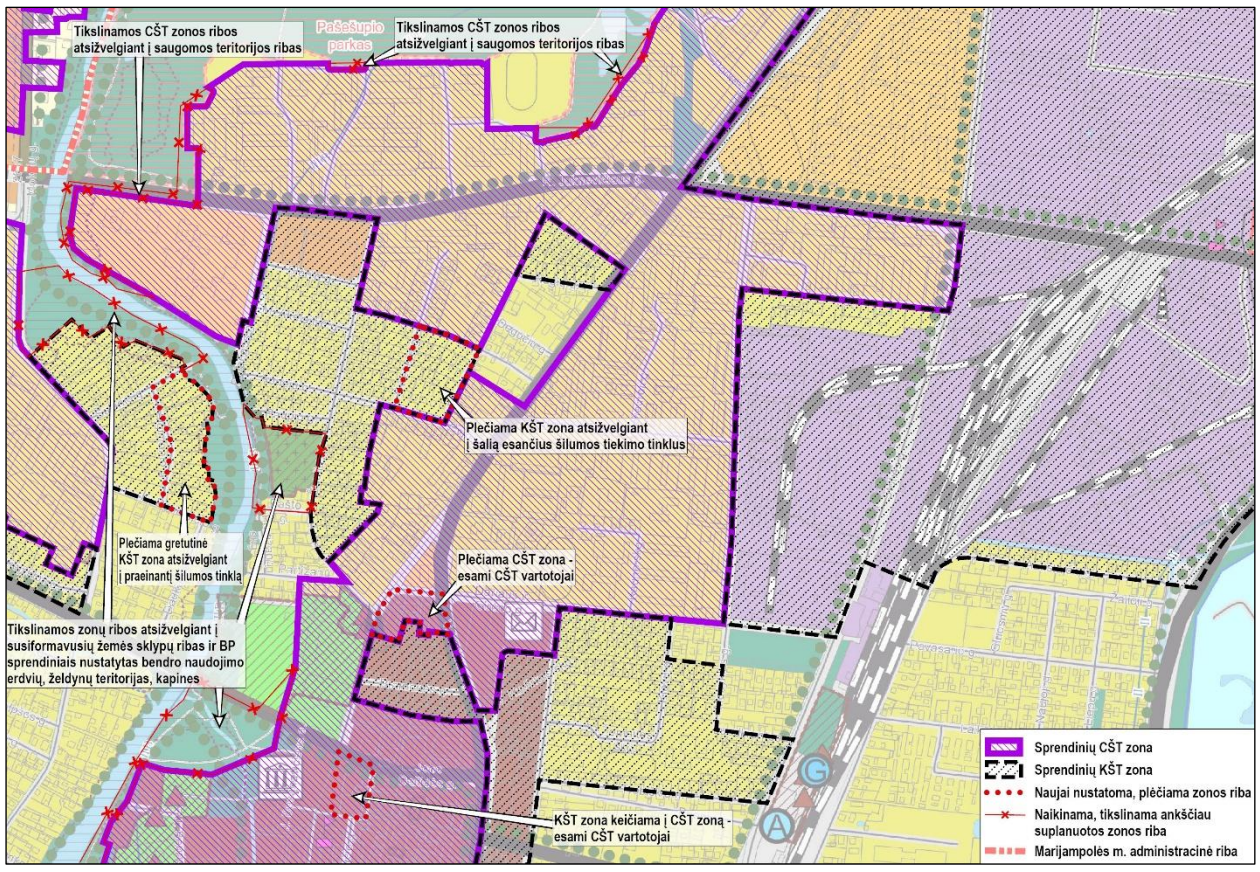

KŠT
CŠT
Marijampolės m.
Poezijos parkas
Vytauto Didžiojo parkas
Marijampolės senosios kapinės
Ramybės parkas
Darilidės g.
Laisvės g.
Vasario 16-osios g.
Kapų g.
Vytauto g.
Gedimino g.
Pilies g.
Prienų g.
Sodžiaus g.
Mindaugo g.
Vilkaviškio g.
Šaltupė
Šešupė
Aušros g.
Lauko g.
Liepynų g.
Vaidoto g.
Jaunimo sk.
Ivovita
Daukšto g.
Savitiškės g.
Galezinkalio g.
Jablonskio g.
Varpo g.
Vytenio g.
Kudirkos g.
Ant Kalno g.
Aukštaičių g.
Ąžuolų g.
Alyvų g.
Basanavičiaus g.
Gėlių g.
Tarkos g.
Kauno g.
Ateities g.
Ž. Grinkaus g.
Kauno g.
Ja. P. Alekno g.
Jo. P. Alekno g.
Jaunimo g.
Jovaro g.
Jovaro g.
Jovaro

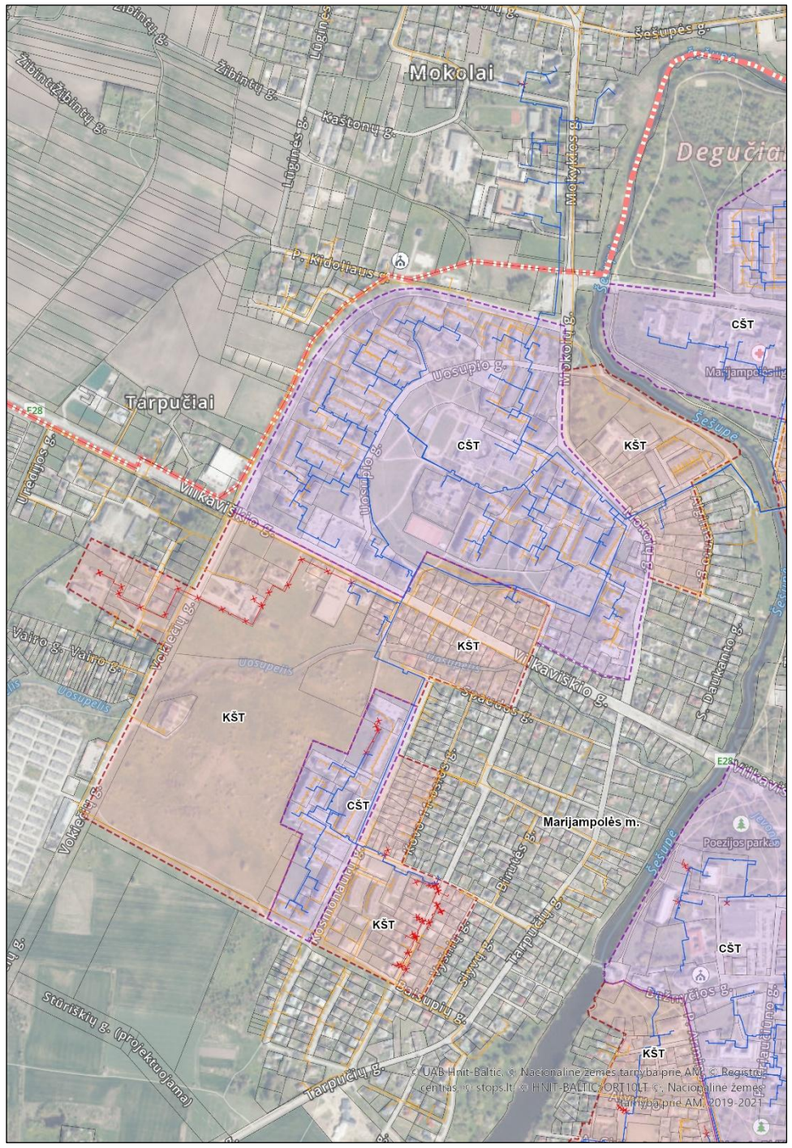
pav. 8. Galiojančio SP sprendinių zonos (3)

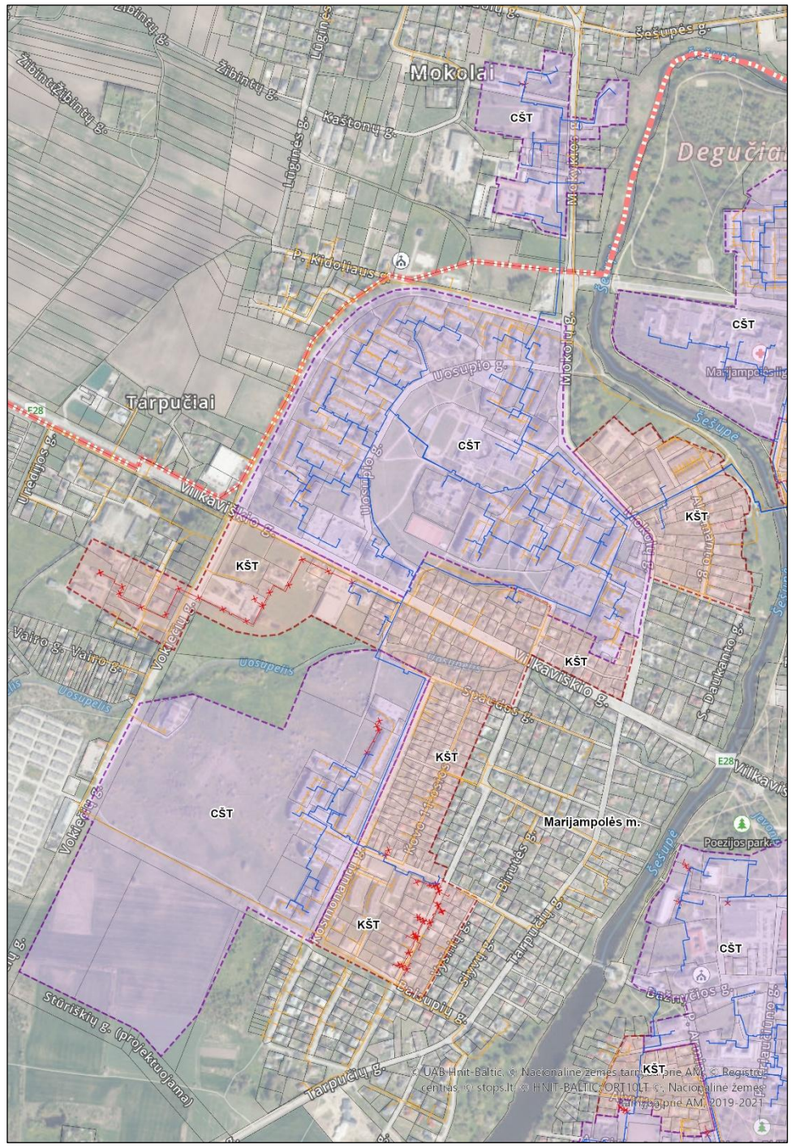
pav. 9. SP keitimu patikslintos sprendinių zonos (3)

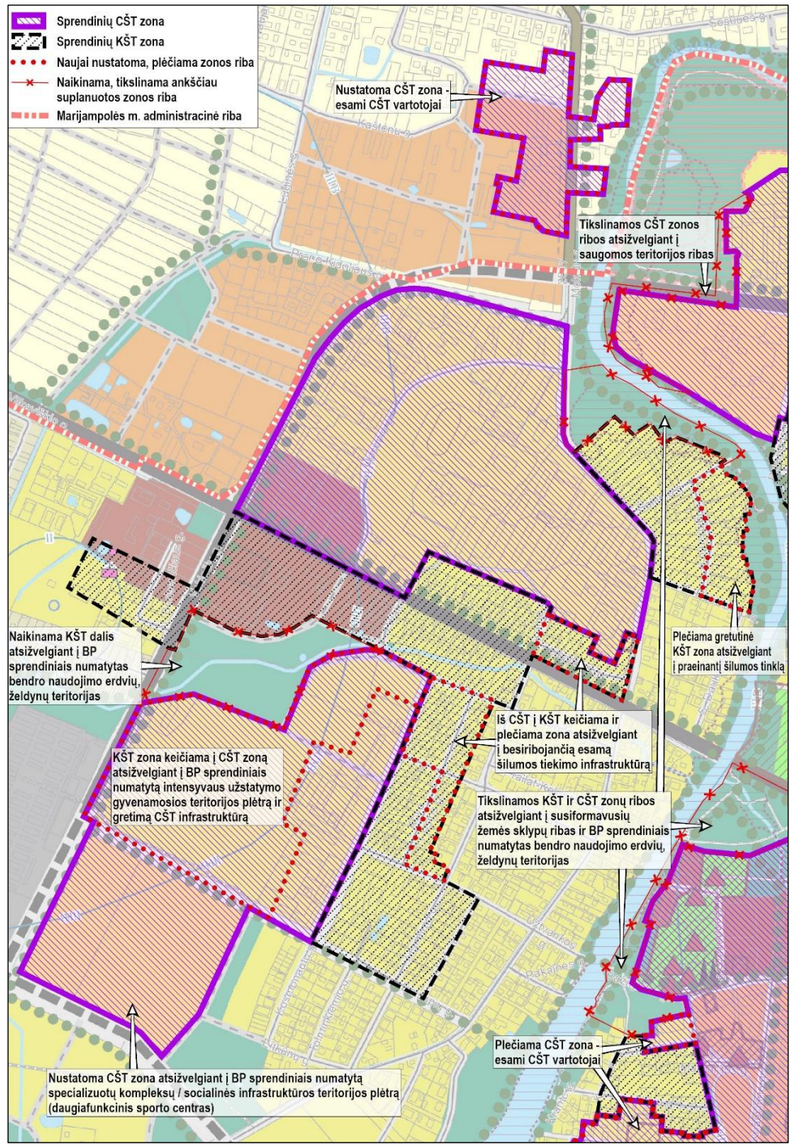
pav. 10. Marijampolės m. BP keitimo funkcinės zonos (3)

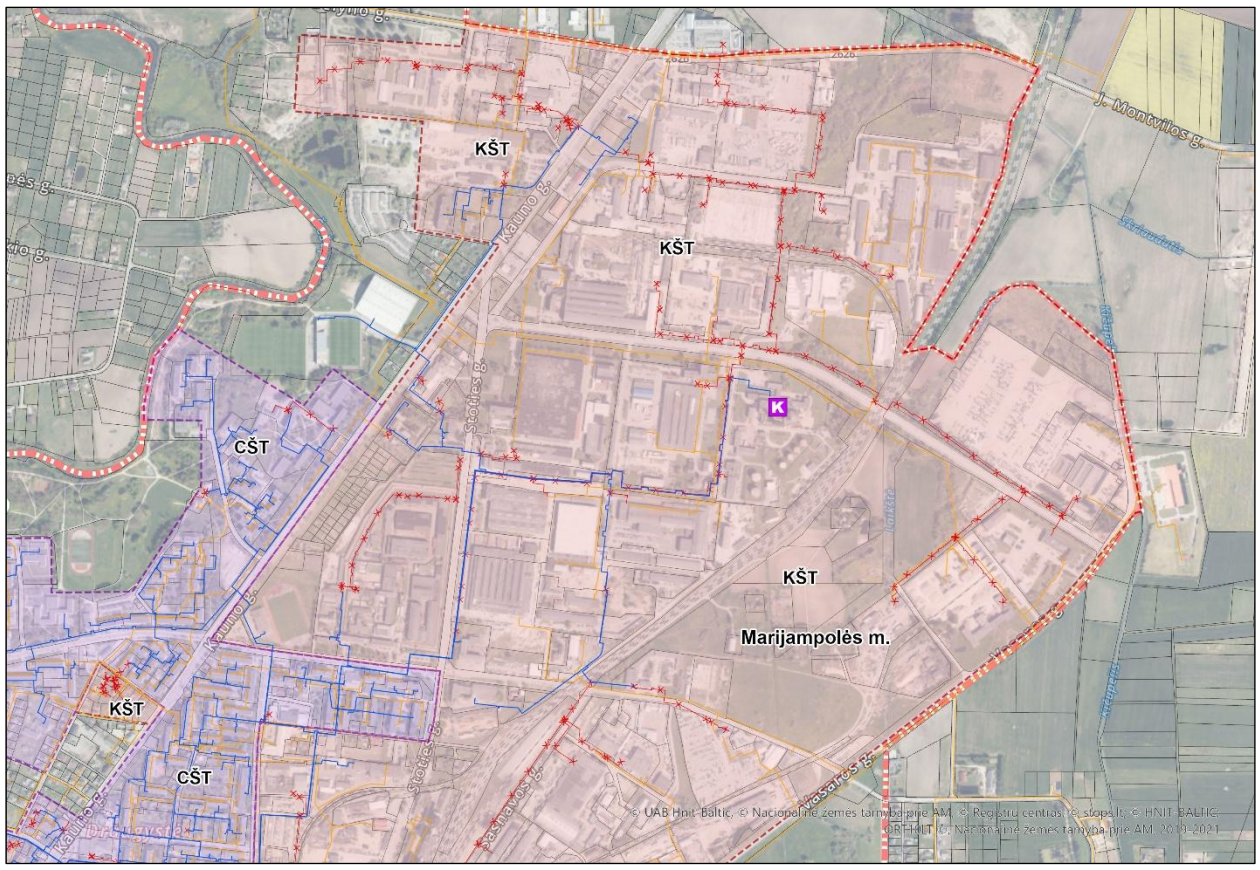
pav. 11. Galiojančio SP sprendinių zonos (4)

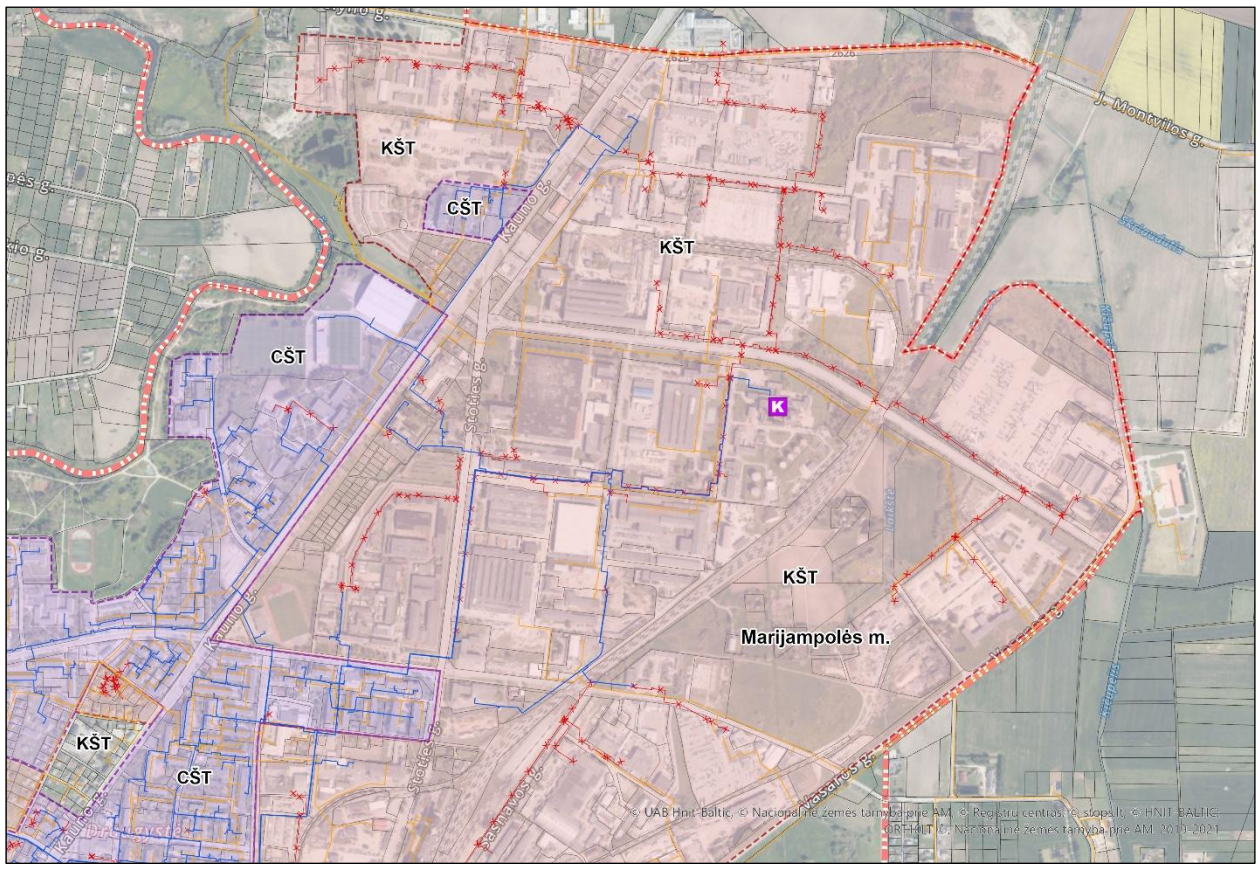
pav. 12. SP keitimu patikslinto sprendinių zonos (4)

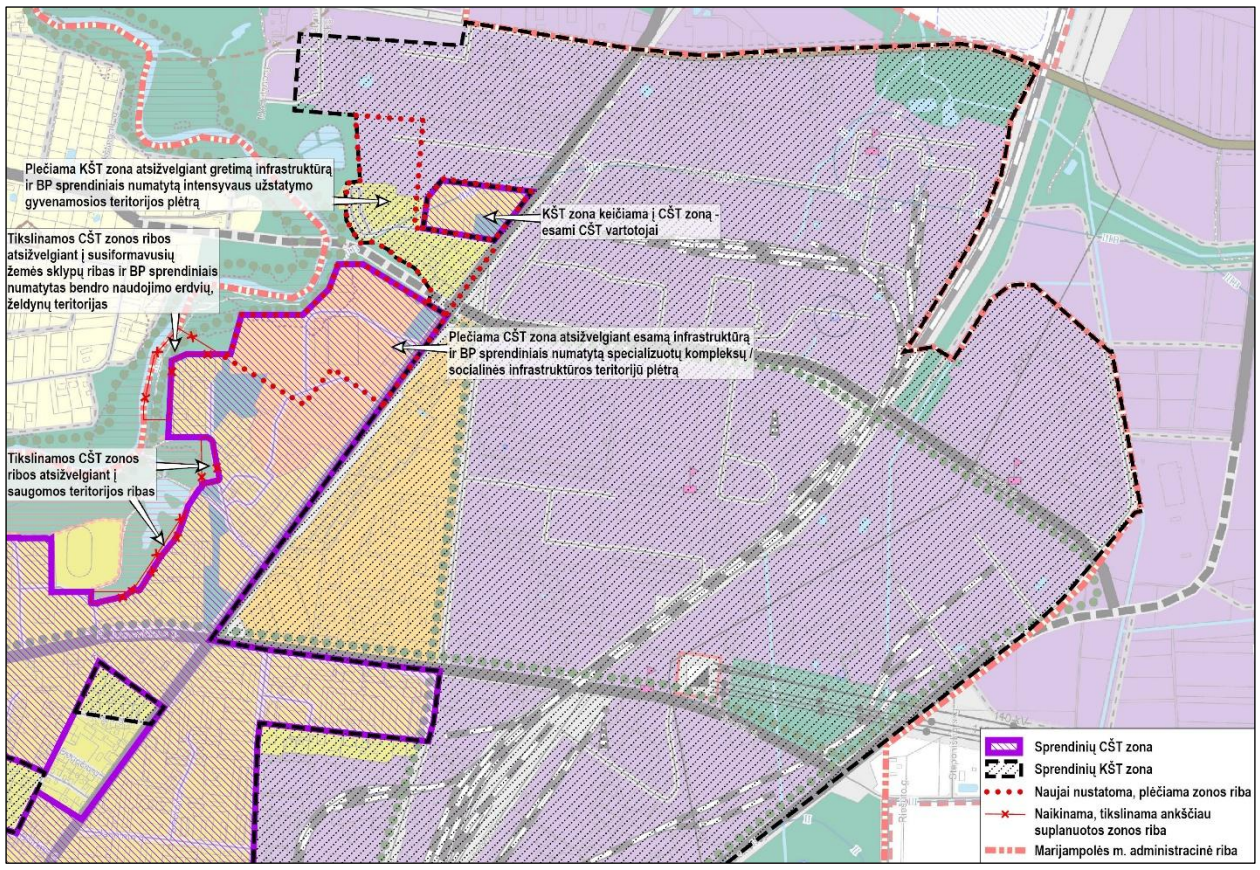
pav. 13. Marijampolės m. BP keitimo funkcinės zonos (4)

pav. 14. Galiojančio SP sprendinių zonos (5)

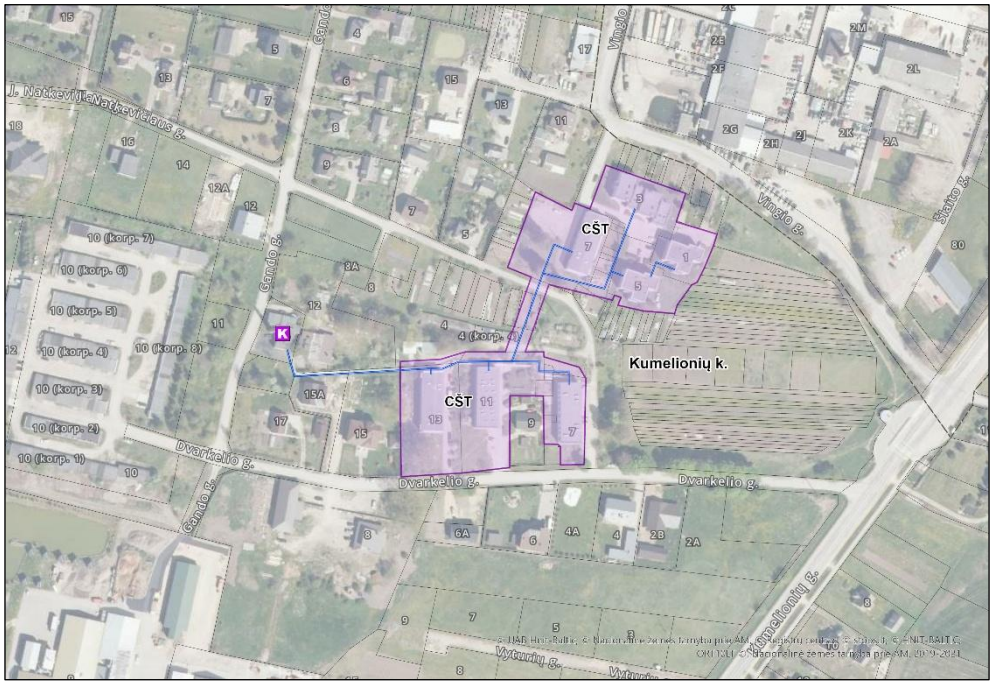

pav. 15. SP keitimu patikslintos sprendinių zonos (5)

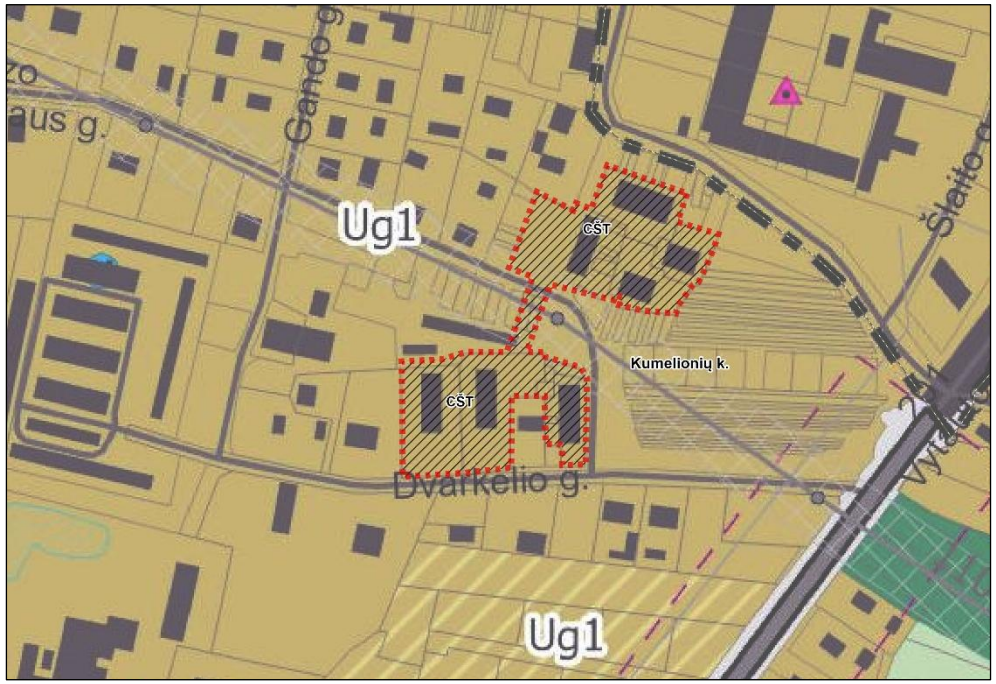

pav. 16. Marijampolės m. BP keitimo funkcinės zonos (5)

3.2. Kumelionių kaimas

pav. 17. Kumelionių k. šilumos tiekimo zonų vertinamos ribos

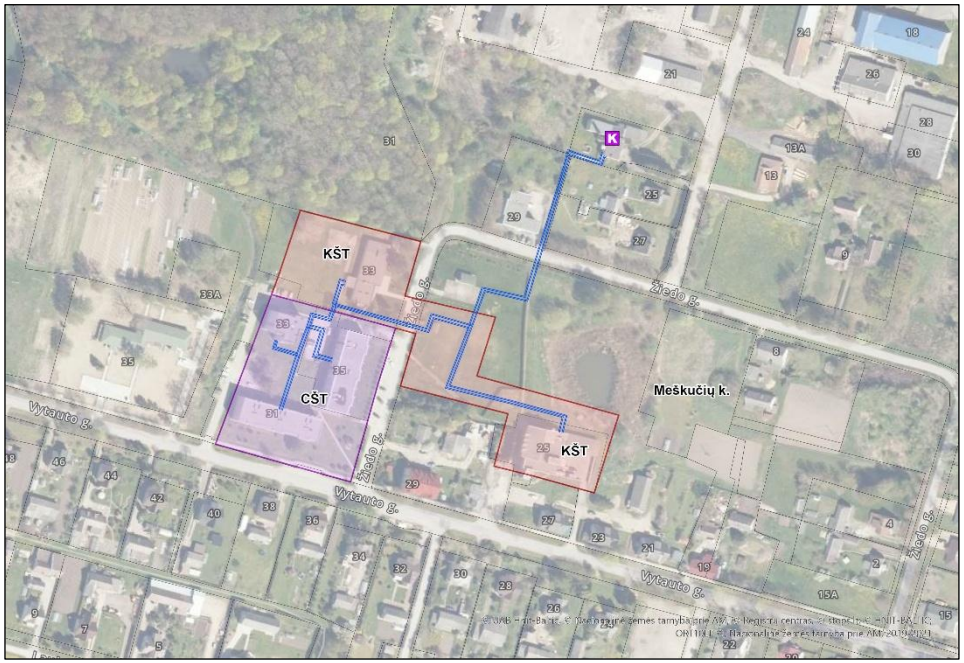

pav. 18. Ištrauka iš Marijampolės sav. BP keitimo sprendinių

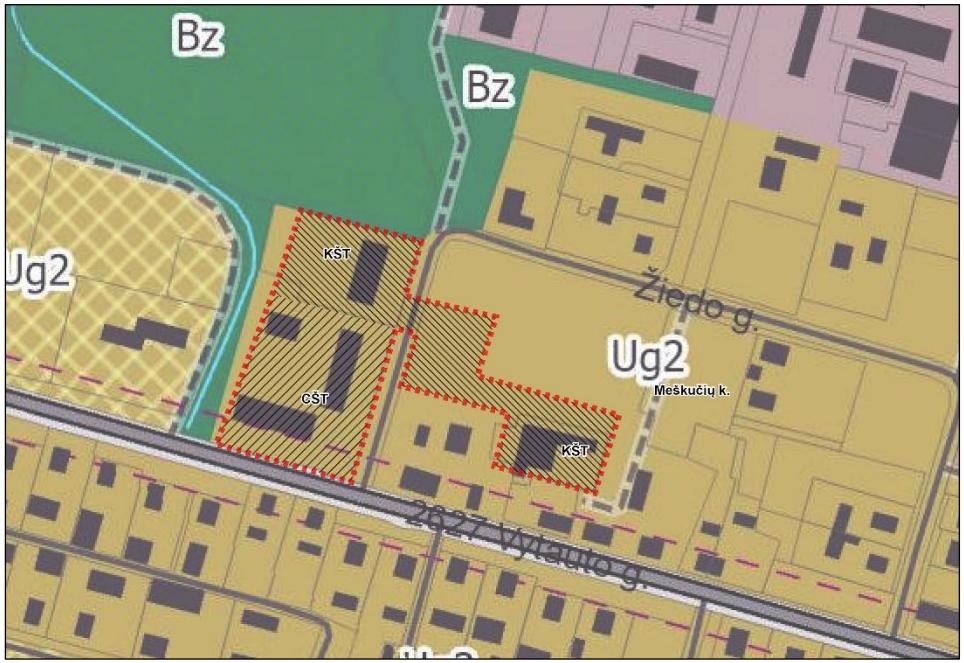
Vadovaujantis Marijampolės savivaldybės bendrojo plano keitimo sprendiniais, Želsvos k. priskiriamas u1 kategorijos urbanistiniam centrui (plėtojamo tipo centrui), kuriame yra geros sąlygos plėtoti pramonę ir verslą. Siūlomos aprūpinimo šiluma zonos patenka į esamas urbanizuotas ir urbanizuojamas gyvenamąsias teritorijas Ug.

Centralizuota šilumos tiekimo **(CŠT) zona nustatoma** esamiems šilumos vartotojams, išvystytų centralizuotų šilumos tinklų teritorijose. Atsižvelgiant į tai, jog gyvenvietėje stebimas gyventojų skaičiaus mažėjimas (esamos būklės įvertinimo duomenys) ir į tai, jog bendrojo plano sprendiniais artimoje aplinkoje intensyvi plėtra nenumatoma, teritorijoje **konkurencinė šilumos tiekimo (KŠT) zona nenustatoma**. Likusioje teritorijoje numatoma necentralizuoto aprūpinimo (NŠT) zona. Kumelionių k. katilai yra nauji, 2024 m. įrengimo ir nėra duomenų apie taršos rodiklių viršijimą, todėl aplinkosauginė tarša nenumatoma. Kumelionių k. katilinėje išmetamų į aplinkos orą teršalų ribinės vertės kontroliuojamos vadovaujantis išduoto Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo (TIPK) reikalavimais.

3.3. Meškučių kaimas

pav. 19. Meškučių k. šilumos tiekimo zonų vertinamos ribos

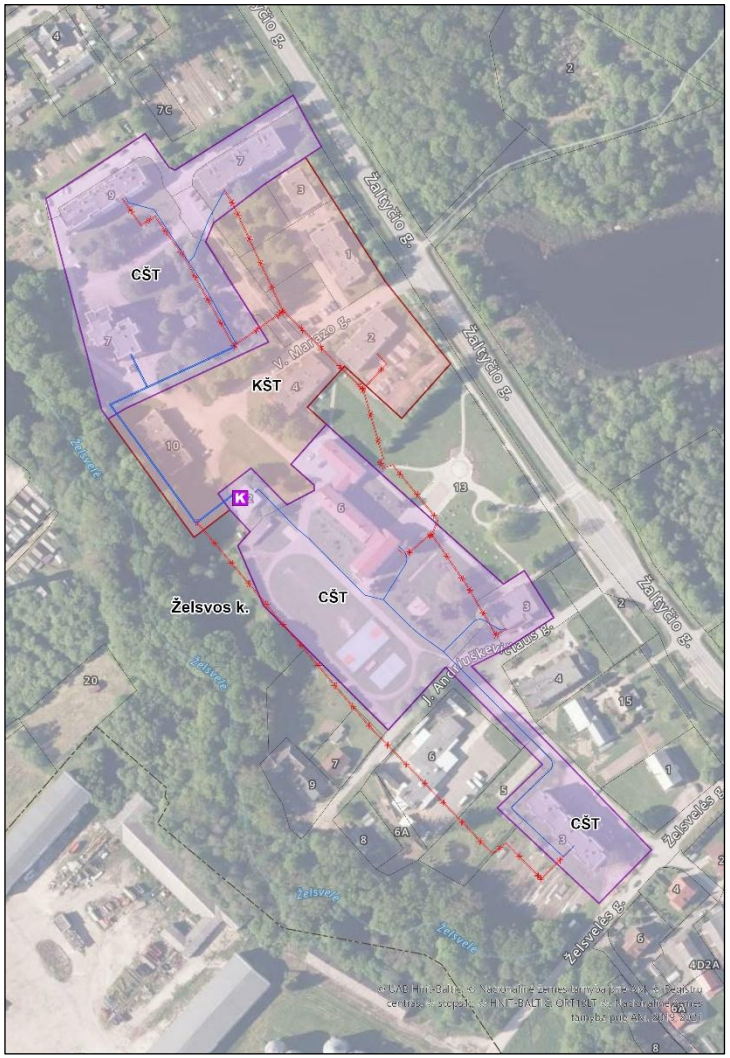
pav. 20. Ištrauka iš Marijampolės sav. BP keitimo sprendinių

Vadovaujantis Marijampolės savivaldybės bendrojo plano keitimo sprendiniais, Meškučių k. priskiriamas u2 kategorijos urbanistiniam centrui, kurių teritorijas siūloma vystyti kartu su gretimomis teritorijomis bendrai plėtojant socialinę ir inžinerinę infrastruktūrą. U2 lygmens centruose numatoma inžinerinių tinklų plėtra, modernizacija ir priežiūra. Siūlomos aprūpinimo šiluma zonos patenka į esamas urbanizuotas ir urbanizuojamas gyvenamąsias teritorijas Ug.

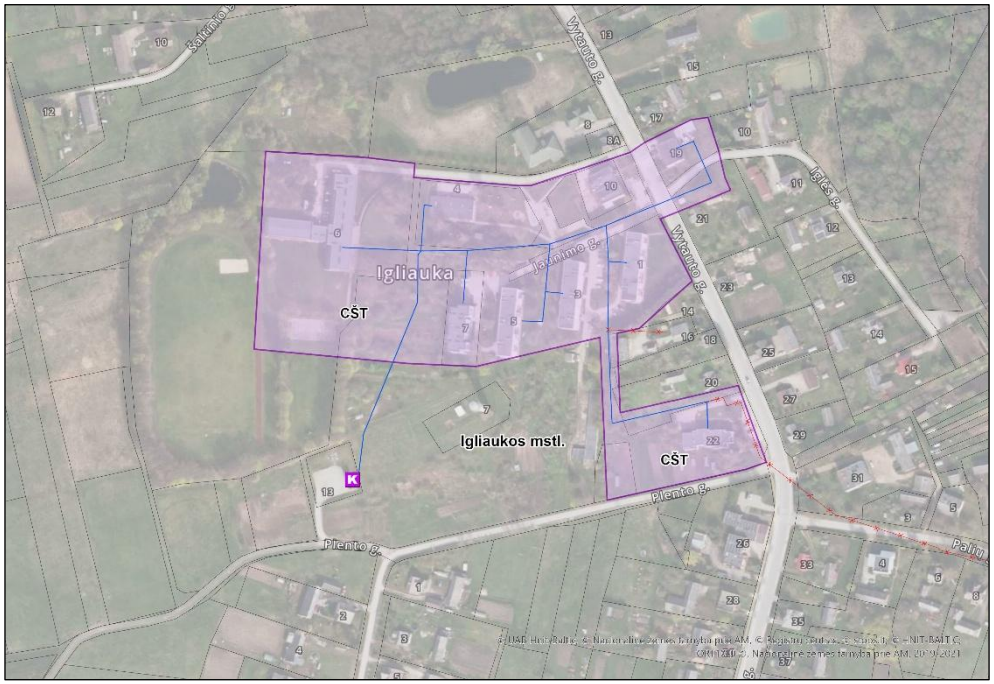
Centralizuota šilumos tiekimo **(CŠT) zona nustatoma** esamiems šilumos vartotojams, išvystytų centralizuotų šilumos tinklų teritorijose. UAB „Marijampolės šilumos tinklai“ duomenimis, Žiedo g. 33 ir Vytauto g. 25 teritorijos nėra šilumos vartotojai, tačiau atsižvelgiant į esamą šilumos tiekimo tinklų išvystymą, **taikoma konkurencinė šilumos tiekimo (KŠT) zona**. Bendrojo plano sprendiniais artimoje aplinkoje intensyvi plėtra nenumatoma, todėl likusioje teritorijoje numatoma necentralizuoto aprūpinimo (NŠT) zona. Aplinkosauginė tarša nenumatoma – išmetamų į aplinkos orą teršalų ribinės vertės kontroliuojamos vadovaujantis išduoto Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo (TIPK) reikalavimais. Vadovaujantis UAB „Marijampolės šilumos tinklai“ 2026-2030 metų veiklos strategija[1], yra numatoma katilinės rekonstrukcija užtikrinant aplinkosauginius reikalavimus.

[1] *Šaltinis: https://marijampolessilumostinklai.lt/dokumentai/strateginiai-veiklos-planai*

3.4. Želsvos kaimas

CŠT
KŠT
CŠT
CŠT
Želsvos k.
Želsvelės g.
Želsvelės g.
Želsvelės g

3.5. Igliaukos miestelis

pav. 23. Igliaukos mstl. šilumos tiekimo zonų vertinamos ribos

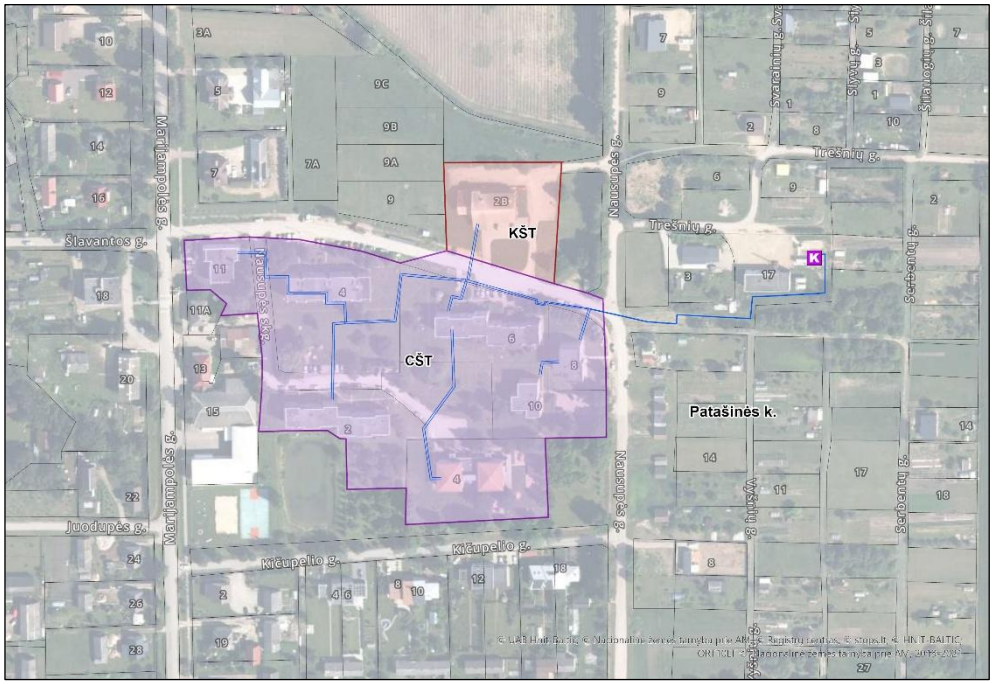

pav. 24. Ištrauka iš Marijampolės sav. BP keitimo sprendinių

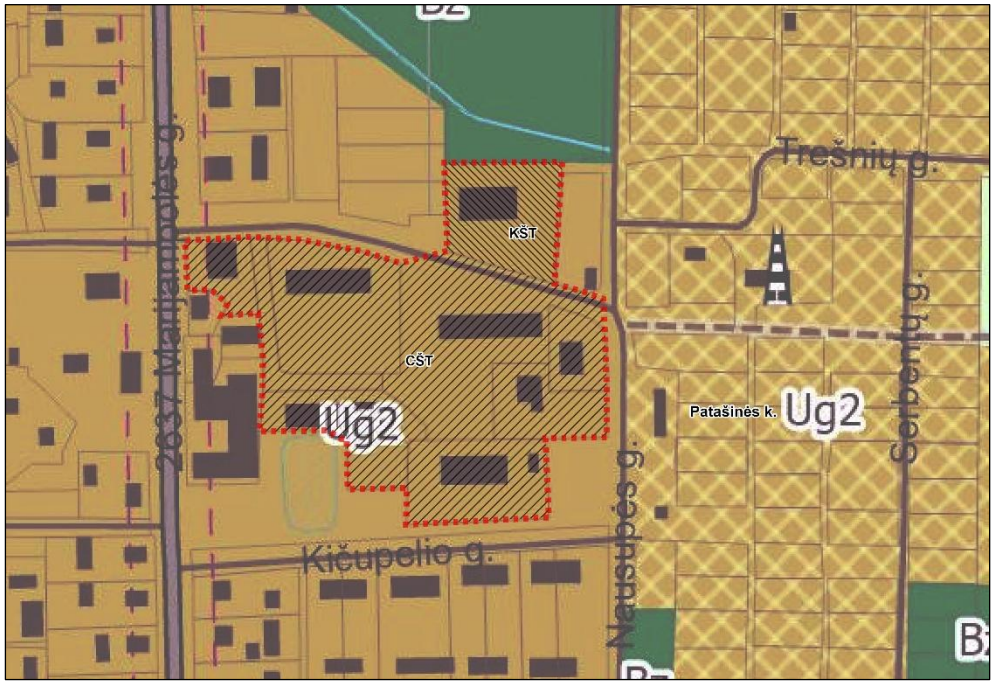
Vadovaujantis Marijampolės savivaldybės bendrojo plano keitimo bendraisiais sprendiniais, Igliaukos mstl. priskiriamas u1 kategorijos urbanistiniam centrui (plėtojamo tipo centrui), kuriame yra geros sąlygos plėtoti pramonę ir verslą. Siūlomos aprūpinimo šiluma zonos patenka į esamas urbanizuotas ir urbanizuojamas gyvenamąsias teritorijas Ug.

Centralizuota šilumos tiekimo **(CŠT) zona nustatoma** esamiems šilumos vartotojams, išvystytų centralizuotų šilumos tinklų teritorijose. Atsižvelgiant į tai, jog gyvenvietėje stebimas gyventojų skaičiaus mažėjimas (esamos būklės įvertinimo duomenys) ir į tai, jog bendrojo plano sprendiniais artimoje aplinkoje intensyvi plėtra nenumatoma, teritorijoje **konkurencinė šilumos tiekimo (KŠT) zona nenustatoma**. Likusioje teritorijoje numatoma necentralizuoto aprūpinimo (NŠT) zona. Igliaukos mstl. katilai yra ganėtinai nauji, 2020 m. įrengimo ir nėra duomenų apie taršos rodiklių viršijimą, todėl aplinkosauginė tarša nenumatoma.

3.6. Patašinės kaimas

pav. 25. Patašinės k. šilumos tiekimo zonų vertinamos ribos

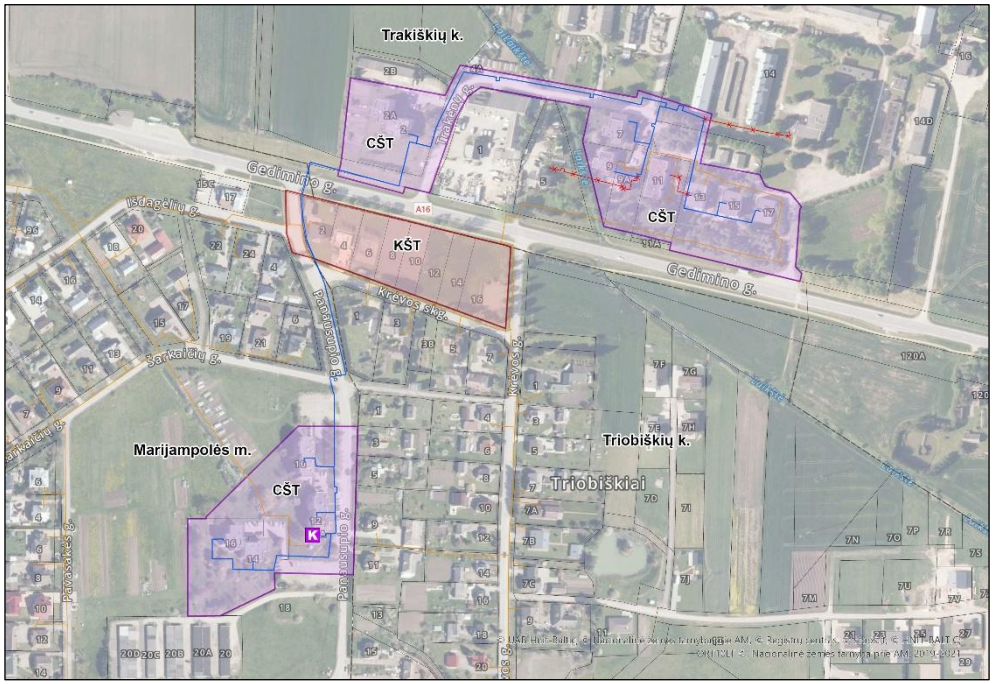

pav. 26. Ištrauka iš Marijampolės sav. BP keitimo sprendinių

Vadovaujantis Marijampolės savivaldybės bendrojo plano keitimo bendraisiais sprendiniais, Patašinės k. priskiriamas u1 kategorijos urbanistiniam centrui (plėtojamo tipo centrui), kuriame yra geros sąlygos plėtoti pramonę ir verslą. Siūlomos aprūpinimo šiluma zonos patenka į esamas urbanizuotas ir urbanizuojamas gyvenamąsias teritorijas Ug.

Centralizuota šilumos tiekimo **(CŠT) zona nustatoma** esamiems šilumos vartotojams, išvystytų centralizuotų šilumos tinklų teritorijose. UAB „Marijampolės šilumos tinklai“ duomenimis, Nausupės g.2B teritorija nėra šilumos vartotoja, tačiau atsižvelgiant į esamą šilumos tiekimo tinklų išvystymą, **taikoma konkurencinė šilumos tiekimo (KŠT) zona**. Bendrojo plano sprendiniais artimoje aplinkoje intensyvi plėtra nenumatoma, todėl likusioje teritorijoje numatoma necentralizuoto aprūpinimo (NŠT) zona. Patašinės k. katilai yra nauji, 2024 m. įrengimo ir nėra duomenų apie taršos rodiklių viršijimą, todėl aplinkosauginė tarša nenumatoma.

3.7. Triobiškių kaimas, Trakiškių kaimas

pav. 27. Triobiškių-Trakiškių k. šilumos tiekimo zonų vertinamos ribos

pav. 28. Ištrauka iš Marijampolės sav. BP keitimo sprendinių

Vadovaujantis Marijampolės savivaldybės bendrojo plano keitimo bendraisiais sprendiniais, Trakiškių k. priskiriamas u1 kategorijos urbanistiniam centrui (plėtojamo tipo centrui), kuriame yra geros sąlygos plėtoti pramonę ir verslą; Triobiškių k. – u3 kategorijos centrui, kurie teikia žemės ūkio aptarnavimo ir įvairias paslaugų funkcijas. Siūlomos aprūpinimo šiluma zonos patenka į esamas urbanizuotas ir urbanizuojamas gyvenamąsias teritorijas Ug.

Centralizuota šilumos tiekimo **(CŠT) zona nustatoma** esamiems šilumos vartotojams, išvystytų centralizuotų šilumos tinklų teritorijose. Kreivos g. teritorijoje stebimas besivystantis vienbučių-dvibučių namų kvartalo užstatymas. Atsižvelgiant į gretimybėje išvystytus šilumos tiekimo tinklus, besivystančiam kvartalui **nustatoma konkurencinė šilumos tiekimo (KŠT) zona**. Likusioje teritorijoje numatoma necentralizuoto aprūpinimo (NŠT) zona. Aplinkosauginė tarša nenumatoma – vadovaujantis UAB „Marijampolės šilumos tinklai“ 2026-2030 metų veiklos strategija[2], planuojamas dūmtraukio kapitalinis remontas, bus užtikrinti aplinkosauginiai reikalavimai.

[2] *Šaltinis: https://marijampolessilumostinklai.lt/dokumentai/strateginiai-veiklos-planai*

Priedas Nr. 2. Saugomos teritorijos registruotos saugomų teritorijų valstybės kadastre Marijampolės savivaldybės teritorijoje

lentelė 1. Saugomos teritorijos Marijampolės savivaldybės teritorijoje

Pavadinimas	Kodas	Steigimo data	Steigimo tikslas	Plotas
Paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST)				
Žuvinto, Žaltyčio ir Amalvo pelkės	LTALYB003	2004-04-17	• Baltnugaris genys (Dendrocopos leucotos) • Didysis baublys (Botaurus stellaris) • Griežlė (Crex crex) • Juodoji žuvėdra (Chlidonias niger) • Meldinė nendrinukė (Acrocephalus paludicola) • Mėlyngurklė (Luscinia svecica) • migruojančių baltakakčių žąsų (Anser albifrons) sankaupų vieta • migruojančių pilkųjų gervių (Grus grus) sankaupų vieta • migruojančių želmeninių žąsų (Anser fabalis) sankaupų vieta • Nendrinė lingė (Circus aeruginosus) • Pievinė lingė (Circus pygargus) • Pilkoji gervė (Grus grus) • Plovinė vištelė (Porzana parva) • Švygžda (Porzana porzana) • Tetervinas (Tetrao tetrix tetrix) • Tikutis (Tringa glareola) • Vidutinis margasis genys (Dendrocopos medius)	18 489,69 ha
Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST)				
Varnabūdės miškas	LTMAR0007	2016-09-09	• 9050 Žolių turtingi eglynai • 9080 Pelkėti lapuočių miškai • 9160 Skroblynai • 91E0 Aliuviniai miškai	112,29 ha
Varnabūdės miškas II	LTMAR0010	2024-03-04	• 9080 Pelkėti lapuočių miškai • 91E0 Aliuviniai miškai • Šarvuotoji skėtė	1 807,12 ha
Žuvinto ežeras ir Buktos miškas	LTALY0005	2004-12-01	• 3140 Ežerai su menturdumblių bendrijomis • 3160 Natūralūs distrofiniai ežerai • 6210 Stepinės pievos • 6270 Rūšių turtingi smilgynai • 6410 Melvenynai • 6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai • 6450 Aliuvinės pievos • 6510 Šienaujamos mezofitų pievos • 7110 Aktyvios aukštapelkės • 7120 Degradavusios aukštapelkės • 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai • 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės • 7230 Šarmingos žemapelkės • 9010 Vakarų taiga • 9050 Žolių turtingi eglynai • 9080 Pelkėti lapuočių miškai • 9160 Skroblynai • 91D0 Pelkiniai miškai • 91E0 Aliuviniai miškai • Baltamargė šaškytė • Didysis auksinukas • Dvilapis purvuolis	15 867,77 ha

Pavadinimas	Kodas	Steigimo data	Steigimo tikslas	Plotas
			• Mažoji suktenė • Pelkinė uolaskėlė • Plačioji dūsia • Purpurinis plokščiavabalis • Raudonpilvė kūmutė • Šarvuotoji skėtė • Ūdra • Žvilgančioji riestūnė	
Gižų apylinkės	LTMAR0009	2023-03-09	• 6270 Rūšių turtingi smilgynai • 6510 Šienaujamos mezofitų pievos • 9010 Vakarų taiga • 9080 Pelkėti lapuočių miškai • 91E0 Aliuviniai miškai	1 507,64 ha
Dalginės miškas	LTMAR0008	2020-12-23	• 9160 Skroblynai • 91E0 Aliuviniai miškai	150,84 ha
Gamtiniai rezervatai				
Buktbalės gamtinis rezervatas	0110000000015	2002-11-19	Išsaugoti etalonines Lietuvos plačialapių miškų bendrijas ir Lietuvos raudonosios knygos augalų rūšių augavietes.	97,36 ha
Liūliškynės gamtinis rezervatas	0110000000016	2002-11-19	Išsaugoti drėgnų plačialapių miškų su skroblais bendrijas ir Lietuvos raudonosios knygos augalų rūšių augavietes.	41,65 ha
Žuvinto gamtinis rezervatas	0110000000017	2002-11-19	Išsaugoti didžiausią Lietuvoje pelkinį kompleksą su ežeru, svarbią vandens paukščių perėjimo ir apsistojimo migracijų metu vietą.	6 062,58 ha
Gamtiniai draustiniai				
Varnabūdės miško beržo genetinis draustinis	0210800000102	2014-11-22	Išsaugoti Varnabūdės miško karpotojo beržo (Betula pendula Roth.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atsikūrimą arba atkūrimą jos dauginamąja medžiaga.	10,60 ha
Amalvo botaninis-zoologinis draustinis	0210700000076	1992-09-24	Išsaugoti išlikusią Amalvo pelkės dalį ir ežerą – botaniniu ir zoologiniu požiūriais vertingą teritoriją, Žuvinto ekosistemos dalį.	1 529,12 ha
Želsvos botaninis-zoologinis draustinis	0210700000078	2002-11-19	Išsaugoti Pietvakarių Lietuvai būdingas etalonines plačialapių miškų su skroblais bendrijas ir jų gyvūniją, Lietuvos raudonosios knygos augalų rūšių augavietes.	349,80 ha
Paželsvių botaninis-zoologinis draustinis	0210700000080	2002-11-19	Išsaugoti etalonines drėgnų plačialapių miškų su guobomis bendrijas, plačialapių miškų su skroblais ir blakstienotosiomis viksvomis bendrijas, juodalksnynų bendrijas, Lietuvos raudonosios knygos augalų rūšių augavietes.	462,76 ha
Žaltyčio botaninis-zoologinis draustinis	0210700000079	2002-11-19	Išsaugoti tipinį eutrofinį ežerą su būdinga augalija ir gyvūnija.	417,29 ha
Dalginės botaninis draustinis	0210500000042	1996-08-15	Išsaugoti etalonines brandžių skroblynų ir miškų su skroblais, Lietuvos raudonosios knygos augalų rūšių (krūmelinio vikio, tuščiavidurio rūtenio, žalsvažiedės blandies, miškinės dirsės, miškinės varnalėšos, tarpinio rūtenio) augimvietes.	151,05 ha
Varnabūdės pedologinis draustinis	0210400000008	1988-02-29	Išsaugoti Jiesios-Šešupės banguotos lygumos velėninių glėjinių priemolio dirvožemių dangos etaloną.	112,29 ha
Biosferos rezervatai				
Žuvinto biosferos rezervatas	0800000000001	2002-11-23	Kontroliuoti, prognozuoti gamtinių ekosistemų pokyčius; atlikti gamtosaugos eksperimentus natūraliuose gamtiniuose kompleksuose ir jų aplinkinėse teritorijose; vykdyti monitoringą; atlikti taikomuosius mokslo tyrimus; analizuoti žmogaus veiklos poveikį natūralioms ekosistemoms; užtikrinti gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą; išsaugoti gamtinės ekosistemos stabilumą ir biotos komponentus, iš jų Žuvinto pelkinį kompleksą, Žaltyčio ežerą, vandens paukščių perėjimo ir apsistojimo migracijų metu vietas juose, etalonines drėgnų plačialapių miškų bendrijas Buktos miško masyve, retųjų augalų ir pievų bendrijas, pelkių ir pievų paukščius, išlikusią Amalvo pelkės dalį ir ežerą - zoologiniu ir botaniniu požiūriais vertingą teritoriją, atkurti	18 573,84 ha

Pavadinimas	Kodas	Steigimo data	Steigimo tikslas	Plotas
			sunaikintus ar pažeistus gamtos kompleksus ir objektus; plėtoti ekologinį švietimą; sudaryti sąlygas organizuoti pažintinį turizmą, skirtą mokslui ir mokymui tam skirtose vietose; propaguoti gamtos apsaugos idėjas.	

lentelė 2. Gamtos paveldo objektai Marijampolės savivaldybės teritorijoje

Pavadinimas, kodas	Steigimo data	Reikšmė	Objekto rūšis	Porūšis	Aukštis	Apimtis	Steigimo tikslas	Saugomos teritorijos, į kurią patenka šį teritorija, pavadinimas
Buktos ąžuolas, 0310505010044	2005-06-08	Valstybės saugomas	Ąžuolai	Medžiai, krūmai	28 m	4,53 m	-	Žuvinto biosferos rezervatas
Pašešupio parkas, 0310504000004	2007-07-07	Valstybės saugomas	-	Parkai ir skverai	-	-	Išsaugoti gamtos paveldo objektą- dendrologinę vertę turintį parką, kurį sudaro dendrologiniu požiūriu vertingi želdynai bei kiti estetiniu požiūriu vertingi augalai	-
Grįstakelio ąžuolas, 0310505010045	2005-06-08	Valstybės saugomas	Ąžuolai	Medžiai, krūmai	28 m	5 m	-	Žuvinto biosferos rezervatas
Meškėnų liepa, 0310505050047	2013-10-25	Valstybės saugomas	Liepos	Medžiai, krūmai	11,7 m	6,07 m	Išsaugoti įspūdingų matmenų liepą	-
Gudupių vinkšna, 0310506000140	2025-09-10	Valstybės saugomas	Vinkšnos	Medžiai, krūmai	-	-	-	Žuvinto biosferos rezervatas
Dovinės vingio parkas, 0310504000002	2007-07-25	Valstybės saugomas	-	Parkai ir skverai	-	-	Išsaugoti gamtos paveldo objektą- dendrologinę vertę turintį parką, kurį sudaro dendrologiniu požiūriu vertingi želdynai bei kiti estetiniu požiūriu vertingi augalai	-
Sukilėlių ąžuolas, 0310505010274	2017-04-21	Valstybės saugomas	Ąžuolai	Medžiai, krūmai	26,5 m	4,1 m	Išsaugoti įspūdingų matmenų ąžuolą	-

lentelė 3. Gamtos paveldo objektų buferinės apsaugos zonos Marijampolės savivaldybės teritorijoje

Pavadinimas, kodas	Saugomos teritorijos, kuriai priklauso buferinė AZ, pavadinimas, kodas	Steigimo data	Plotas	Tipas
Pašešupio parko botaninio gamtos paveldo objekto buferinės apsaugos zona, 1310300000148	Pašešupio parkas, 0310504000004	2022-06-14	1,94 ha	Buferinės apsaugos zonos
Sukilėlių ąžuolo botaninio gamtos paveldo objekto buferinės apsaugos zona, 1310300000206	Sukilėlių ąžuolas, 0310505010274	2022-06-14	0,05 ha	Buferinės apsaugos zonos
Grįstakelio ąžuolo botaninio gamtos paveldo objekto buferinės apsaugos zona, 1310300000204	Grįstakelio ąžuolas, 0310505010045	2022-06-14	0,05 ha	Buferinės apsaugos zonos

Pavadinimas, kodas	**Saugomos teritorijos, kuriai priklauso buferinė AZ, pavadinimas, kodas**	**Steigimo data**	**Plotas**	**Tipas**
Meškėnų liepos botaninio gamtos paveldo objekto buferinės apsaugos zona, 1310300000154	Meškėnų liepa, 0310505050047	2022-06-14	0,03 ha	Buferinės apsaugos zonos

Priedas Nr. 3. Kultūros vertybių registre registruotos nekilnojamosios kultūros vertybės Marijampolės savivaldybės teritorijoje

Pastaba: Kultūros vertybių registras yra kintantis ir nuolat atnaujinamas. Sąraše pateikiami 2026 m. vasario mėn. registruotos vertybės. Būtina vadovautis aktualiomis registruotomis vertybėmis registre: https://kvr.kpd.lt/#/

lentelė 1. Nekilnojamosios kultūros vertybės

Eil. Nr.	Unikalus objekto Nr.	Pavadinimas	Statusas
Taškiniai objektai			
1.	17386	Marijampolės šv. arkangelo Mykolo bažnyčios ir marijonų vienuolyno statinių komplekso arkivyskupo Liudviko Povilonio kapas	Valstybės saugomas
2.	17387	Marijampolės šv. arkangelo Mykolo bažnyčios ir marijonų vienuolyno statinių komplekso marijonų vienuolyno generolo Vincento Senkaus kapas	Valstybės saugomas
3.	31389	Marijampolės evangelikų liuteronų bažnyčios pastatų komplekso evangelikų liuteronų bažnyčia	Registrinis
4.	36734	Kvietiškio dvaro sodybos ir kitų statinių komplekso kluono liekanos	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
5.	17385	Marijampolės šv. arkangelo Mykolo bažnyčios ir marijonų vienuolyno statinių komplekso marijonų gimnazija	Valstybės saugomas
6.	23253	Rašytojo Anzelmo Matulevičiaus-Matučio sodybos tvenkinys	Valstybės saugomas
7.	47502	Riečių dvaro sodybos fragmentų ponų namas	Registrinis
8.	36678	Mačiuliškių kaimo etnoarchitektūrinės sodybos stuba	Valstybės saugomas
9.	40380	Mačiuliškių kaimo etnoarchitektūrinės sodybos tvarto liekanos	Valstybės saugomas
10.	44530	Ivoniškio dvaro sodybos fragmentų antro tvarto liekanos	Registrinis
11.	44529	Ivoniškio dvaro sodybos fragmentų pirmo tvarto liekanos	Registrinis
12.	36744	Kvietiškio dvaro sodybos ir kitų statinių komplekso užtvankos-tilto liekanos	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
13.	36746	Kvietiškio dvaro sodybos ir kitų statinių komplekso vandentiekio bokštas	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
14.	22980	Lakinskų piliakalnio su gyvenviete gyvenvietė	Paminklas
15.	22984	Padovinio piliakalnio su gyvenviete gyvenvietė	Paminklas
16.	22982	Liudvinavo piliakalnio su gyvenviete gyvenvietė	Paminklas
17.	22976	Varnupių piliakalnio su gyvenviete gyvenvietė	Paminklas
18.	22972	Marijampolės, Kumelionių piliakalnio su gyvenviete gyvenvietė	Paminklas
19.	22974	Šakališkių piliakalnio su gyvenviete gyvenvietė	Paminklas
20.	33189	Marijampolės, Meškučių piliakalnio su gyvenviete gyvenvietė	Registrinis
21.	22535	Marijampolės cukraus fabriko pastatų komplekso žaliavų laboratorija	Valstybės saugomas
22.	30568	Šunskų Šv. Marijos Magdalietės bažnyčios statinių komplekso šventoriaus tvora, vartai ir koplyčios	Valstybės saugomas
23.	42077	Lietuvos karių kapų komplekso Lietuvos kario Juozo Zalecko kapas	Registrinis
24.	42078	Lietuvos karių kapų komplekso Lietuvos kario kapas	Registrinis
25.	42076	Lietuvos karių kapų komplekso Lietuvos karių kapai	Registrinis
26.	22536	Marijampolės cukraus fabriko pastatų komplekso klubas	Valstybės saugomas
27.	30741	Buktos dvaro sodybos šiaurės rytų tvartas	Registrinis
28.	23257	Rašytojo Kazio Borutos gimtosios sodybos tvartas	Valstybės saugomas
29.	23249	Rašytojo Anzelmo Matulevičiaus-Matučio sodybos tvartas	Valstybės saugomas
30.	30740	Buktos dvaro sodybos pietvakarių tvartas	Registrinis
31.	36742	Kvietiškio dvaro sodybos ir kitų statinių komplekso kluonas	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
32.	23250	Rašytojo Anzelmo Matulevičiaus-Matučio sodybos kluonas	Valstybės saugomas
33.	33463	Marijampolės ligoninės pastatų komplekso antras pastatas	Registrinis
34.	2454	Marijampolės administracinių pastatų komplekso Šiaurės pastatas	Valstybės saugomas
35.	12563	Pastato ir Lietuvos partizanų, rezistentų užkasimo vietos ir kapų komplekso pastatas	Valstybės saugomas
36.	2455	Marijampolės administracinių pastatų komplekso Pietų pastatas	Valstybės saugomas
37.	20893	Marijampolės šv. arkangelo Mykolo bažnyčios ir marijonų vienuolyno statinių komplekso spaustuvės pastatas	Valstybės saugomas
38.	25987	Marijampolės geležinkelio stoties pastatų komplekso tualeto pastatas	Valstybės saugomas
39.	42546	Marijampolės ligoninės pastatų komplekso pirmas pastatas	Registrinis
40.	2111	Skardupių Švč. M. Marijos Krikščionių Pagalbos bažnyčios statinių komplekso klebonijos-vienuolyno pastatas	Registrinis

Eil. Nr.	Unikalus objekto Nr.	Pavadinimas	Statusas
41.	22537	Marijampolės cukraus fabriko pastatų komplekso parduotuvė	Valstybės saugomas
42.	44528	Ivoniškio dvaro sodybos fragmentų arklidė	Registrinis
43.	23247	Marijampolės mokytojų seminarijos parko fragmentai	Valstybės saugomas
44.	40722	Pastato ir Lietuvos partizanų, rezistentų užkasimo vietos ir kapų komplekso Lietuvos partizanų, rezistentų užkasimo vieta ir kapai	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
45.	22530	Marijampolės cukraus fabriko pastatų komplekso garažas	Valstybės saugomas
46.	29926	Sasnavos Švč. Mergelės Marijos Vardo bažnyčios statinių komplekso šventoriaus vartai	Valstybės saugomas
47.	45353	Skardupių Švč. M. Marijos Krikščionių Pagalbos bažnyčios statinių komplekso šventoriaus vartai	Registrinis
48.	30739	Buktos dvaro sodybos kumetynas	Registrinis
49.	23244	Marijampolės mokytojų seminarijos Mažieji rūmai	Valstybės saugomas
50.	23245	Marijampolės mokytojų seminarijos Didieji rūmai	Valstybės saugomas
51.	36745	Kvietiškio dvaro sodybos ir kitų statinių komplekso siurblinė	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
52.	22533	Marijampolės cukraus fabriko pastatų komplekso gamybinis pastatas	Valstybės saugomas
53.	44527	Ivoniškio dvaro sodybos fragmentų svirnas	Registrinis
54.	17384	Marijampolės šv. arkangelo Mykolo bažnyčios ir marijonų vienuolyno statinių komplekso marijonų vienuolynas	Valstybės saugomas
55.	5091	Lakinskų piliakalnio su gyvenviete piliakalnis	Paminklas
56.	5087	Marijampolės, Kumelionių piliakalnio su gyvenviete piliakalnis	Paminklas
57.	5095	Varnupių piliakalnio su gyvenviete piliakalnis, vad. Kirvakalniu	Paminklas
58.	5088	Liudvinavo piliakalnio su gyvenviete piliakalnis, vad. Lapiakalniu	Paminklas
59.	5082	Šakališkių piliakalnio su gyvenviete piliakalnis	Paminklas
60.	5094	Padovinio piliakalnio su gyvenviete piliakalnis	Paminklas
61.	5080	Marijampolės, Meškučių piliakalnio su gyvenviete piliakalnis, vad. Marcinkalniu	Registrinis
62.	15825	Marijampolės geležinkelio stoties pastatų komplekso geležinkelio stotis	Valstybės saugomas
63.	36736	Kvietiškio dvaro sodybos ir kitų statinių komplekso antras ūkinis pastatas	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
64.	36737	Kvietiškio dvaro sodybos ir kitų statinių komplekso trečias ūkinis pastatas	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
65.	36738	Kvietiškio dvaro sodybos ir kitų statinių komplekso ketvirtas ūkinis pastatas	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
66.	36731	Kvietiškio dvaro sodybos ir kitų statinių komplekso pirmas ūkinis pastatas	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
67.	36739	Kvietiškio dvaro sodybos ir kitų statinių komplekso penktas ūkinis pastatas	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
68.	36741	Kvietiškio dvaro sodybos ir kitų statinių komplekso šeštas ūkinis pastatas	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
69.	41258	Teisininko, visuomenės veikėjo Andriaus Bulotos sodybos ūkinis pastatas	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
70.	23246	Marijampolės mokytojų seminarijos ūkinis pastatas	Valstybės saugomas
71.	25986	Marijampolės geležinkelio stoties pastatų komplekso ūkinis pastatas	Valstybės saugomas
72.	47503	Riečių dvaro sodybos fragmentų klėtis	Registrinis
73.	23256	Rašytojo Kazio Borutos gimtosios sodybos klėtis	Valstybės saugomas
74.	36679	Mačiuliškių kaimo etnoarchitektūrinės sodybos klėtis	Valstybės saugomas
75.	23251	Rašytojo Anzelmo Matulevičiaus-Matučio sodybos klėtis	Valstybės saugomas
76.	16913	Teisininko, visuomenės veikėjo Andriaus Bulotos sodybos namas	Valstybės saugomas
77.	36727	Kvietiškio dvaro sodybos ir kitų statinių komplekso dvarininko namas	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
78.	36728	Kvietiškio dvaro sodybos ir kitų statinių komplekso pirmas namas	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
79.	36732	Kvietiškio dvaro sodybos ir kitų statinių komplekso antras namas	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
80.	36735	Kvietiškio dvaro sodybos ir kitų statinių komplekso trečias namas	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
81.	23248	Rašytojo Anzelmo Matulevičiaus-Matučio sodybos namas	Valstybės saugomas
82.	23255	Rašytojo Kazio Borutos gimtosios sodybos namas	Valstybės saugomas
83.	31390	Marijampolės evangelikų liuteronų bažnyčios pastatų komplekso pastoriaus namas	Registrinis
84.	30737	Buktos dvaro sodybos namas	Registrinis
85.	32233	Botyrių sodybos fragmentų namas	Registrinis
86.	36740	Kvietiškio dvaro sodybos ir kitų statinių komplekso sandėlis	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu

Eil. Nr.	Unikalus objekto Nr.	Pavadinimas	Statusas
87.	22532	Marijampolės cukraus fabriko pastatų komplekso medžiagų sandėlis	Valstybės saugomas
88.	22534	Marijampolės cukraus fabriko pastatų komplekso produkcijos sandėlis	Valstybės saugomas
89.	30738	Buktos dvaro sodybos sandėlis	Registrinis
90.	23259	Rašytojo Kazio Borutos gimtosios sodybos šulinys	Valstybės saugomas
91.	23254	Rašytojo Anzelmo Matulevičiaus-Matučio sodybos šulinys	Valstybės saugomas
92.	32234	Botyrių sodybos fragmentų šulinys	Registrinis
93.	17383	Marijampolės šv. arkangelo Mykolo bažnyčios ir marijonų vienuolyno statinių komplekso šventoriaus tvora su vartais	Valstybės saugomas
94.	36743	Kvietiškio dvaro sodybos ir kitų statinių komplekso pirmas rūsys	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
95.	23252	Rašytojo Anzelmo Matulevičiaus-Matučio sodybos rūsys	Valstybės saugomas
96.	22193	Marijampolės cukraus fabriko pastatų komplekso administracinis pastatas	Valstybės saugomas
97.	22531	Marijampolės cukraus fabriko pastatų komplekso dirbtuvė	Valstybės saugomas
98.	30567	Šunskų Šv. Marijos Magdalietės bažnyčios statinių komplekso Šv. Marijos Magdalietės bažnyčia	Valstybės saugomas
99.	29925	Sasnavos Švč. Mergelės Marijos Vardo bažnyčios statinių komplekso Švč. Mergelės Marijos Vardo bažnyčia	Valstybės saugomas
100.	17382	Marijampolės šv. arkangelo Mykolo bažnyčios ir marijonų vienuolyno statinių komplekso Šv. arkangelo Mykolo bažnyčia	Valstybės saugomas
101.	2172	Skardupių Švč. M. Marijos Krikščionių Pagalbos bažnyčios statinių komplekso Švč. M. Marijos Krikščionių Pagalbos bažnyčia	Registrinis
Plotiniai objektai			
102.	47358	Lietuvos partizanų kapai	Registrinis
103.	22085	Kumečių, Gudupių kaimų senosios kapinės	Valstybės saugomas
104.	46388	Lietuvos partizanų Petro Šližausko-Arūno ir Jono Savičiaus-Urano kautynių ir žūties vieta	Registrinis
105.	10896	Marijampolės žydų, lietuvių ir kitų tautų masinių žudynių ir užkasimo vieta	Registrinis
106.	22981	Liudvinavo piliakalnis su gyvenviete	Paminklas
107.	33468	Pastatas	Registrinis
108.	42074	Lietuvos kariuomenės leitenanto Antano Matulaičio ir mokytojo, visuomenės veikėjo Jurgio Steponaičio kapai	Registrinis
109.	21992	Narto Naujienos kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
110.	2688	Namas	Registrinis
111.	21996	Raišupio kaimo senosios kapinės, vad. Prancūzkapiais	Valstybės saugomas
112.	42075	Lietuvos karių kapų kompleksas	Registrinis
113.	21817	Balsupių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
114.	22084	Kumečių kaimo pirmosios senosios kapinės	Valstybės saugomas
115.	39086	Lietuvos kariuomenės savanorio, karininko Jono Olšausko kapas	Registrinis
116.	46387	Lietuvos partizano Algirdo Padolskio-Meldo kapas	Registrinis
117.	22092	Gudinės kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
118.	32825	Lietuvos kario Liudviko Vagonio kapas	Registrinis
119.	41397	Knygnešio, visuomenės veikėjo Vinco Bielskaus kapas	Registrinis
120.	25393	Lietuvos karininko Kazimiero (Kazio) Ramanausko kapas	Paminklas
121.	22082	Šlavančių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
122.	21831	Kūlokų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
123.	22458	Avikilų, Liucinavo kaimų evangelikų liuteronų senosios kapinės	Valstybės saugomas
124.	10898	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Registrinis
125.	22093	Skaisčiūnų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
126.	49652	Marijampolės senovės gyvenvietė	Registrinis
127.	5098	Tursučių kapinynas, vad. Prancūzkapiais	Registrinis
128.	20552	Marijampolės Švč. Trejybės stačiatikių cerkvė	Valstybės saugomas
129.	10893	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Registrinis
130.	15923	Pastatas	Registrinis
131.	10907	Marijampolės apskrities žydų žudynių vieta ir kapai	Registrinis
132.	21838	Paželsvių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
133.	12974	Marijampolės sinagoga	Valstybės saugomas
134.	47965	Lietuvos partizano Juozo Laukaičio-Vargonykučio kapas	Registrinis
135.	21830	Nartelio kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
136.	16681	Namas	Valstybės saugomas
137.	26428	Knygnešio, visuomenės veikėjo Vinco Bielskaus ir kunigo, Lietuvos Prezidento kanceliarijos viršininko Pijaus Bielskaus gimtosios sodybos vieta	Valstybės saugomas

Eil. Nr.	Unikalus objekto Nr.	Pavadinimas	Statusas
138.	21995	Naujienos kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
139.	21993	Naujakaimio kaimo senosios kapinės ir Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos ir Rusijos imperijų karių kapai	Valstybės saugomas
140.	10897	Sovietų Sąjungos karo belaisvių ir kolaborantų žudynių ir užkasimo vieta, vad. Marcinkalniu	Valstybės saugomas
141.	10906	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Registrinis
142.	24494	Sasnavos Švč. M. Marijos Vardo bažnyčios klebonijos pastatas	Valstybės saugomas
143.	22087	Šakališkių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
144.	22266	Igliškėlių k. senosios kapinės, vad. Aukštuoju kalneliu	Valstybės saugomas
145.	11428	Lietuvos partizanų, rezistentų užkasimo vieta ir kapai, vad. Ramybės lauku	Valstybės saugomas
146.	22091	Užupių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
147.	341	Liūliškio dvaro sodybos pastatas	Registrinis
148.	28192	Pastatas	Valstybės saugomas
149.	16679	Marijampolės mokytojų seminarija	Valstybės saugomas
150.	38850	Lietuvos partizanų kapai	Registrinis
151.	17388	Marijampolės karinio miestelio maniežas	Valstybės saugomas
152.	22460	Vidgirių kaimo antrosios senosios kapinės	Valstybės saugomas
153.	10502	Marijampolės Rygiškių Jono gimnazija	Valstybės saugomas
154.	32800	Lietuvos kario Vlado Merkevičiaus kapas	Valstybės saugomas
155.	16680	Marijampolės pirmosios pradžios mokyklos pastatas	Valstybės saugomas
156.	16914	Rašytojo Anzelmo Matulevičiaus-Matučio sodyba	Valstybės saugomas
157.	11426	Marijampolės žydų senosios kapinės	Valstybės saugomas
158.	16305	Pamlinarskų kapinynas	Registrinis
159.	22971	Marijampolės, Kumelionių piliakalnis su gyvenviete	Paminklas
160.	25972	Marijampolės administracinių pastatų kompleksas	Valstybės saugomas
161.	42448	Knygnešių Andriaus Matulaičio ir Antano Švedo kapas	Registrinis
162.	22267	Dambravos, Živavodės kaimų senosios kapinės vad. Prancūzkapiais	Valstybės saugomas
163.	47344	Lietuvos partizanų kapas	Registrinis
164.	21375	Marijampolės senosios kapinės	Valstybės saugomas
165.	22018	Čisavos kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
166.	38933	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	Registrinis
167.	22017	Grabavos kaimo senosios kapinės vad. Prancūzkapiais	Valstybės saugomas
168.	22096	Amalviškių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
169.	40260	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai	Registrinis
170.	332	Buktos dvaro sodyba	Registrinis
171.	22098	Skardupių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
172.	1365	Marijampolės šv. arkangelo Mykolo bažnyčios ir marijonų vienuolyno statinių kompleksas	Valstybės saugomas
173.	9131	Antkapinis paminklas	Registrinis
174.	40258	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos ir Rusijos imperijų karių kapai	Registrinis
175.	21815	Armoniškių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
176.	21824	Liudvinavo mstl. senosios kapinės	Valstybės saugomas
177.	32624	Pastatas	Registrinis
178.	41949	Lietuvos kario Jono Jurgelaičio kapas	Registrinis
179.	22094	Žydronių kaimo evangelikų liuteronų senosios kapinės	Valstybės saugomas
180.	5096	Varnupių akmuo su ženklais, vad. Patkaviniu	Registrinis
181.	12295	Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio sodybos vieta	Registrinis
182.	22975	Varnupių piliakalnis su gyvenviete	Paminklas
183.	343	Riečių dvaro sodybos fragmentai	Registrinis
184.	10908	Žudynių vieta ir kapai	Registrinis
185.	29924	Sasnavos Švč. Mergelės Marijos Vardo bažnyčios statinių kompleksas	Valstybės saugomas
186.	5967	Makrickų, Rudėnų kapinynas	Valstybės saugomas
187.	22016	Klevinės kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
188.	47081	Lietuvos partizano Jurgio Dumčiaus kapas	Registrinis
189.	21835	Strazdų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
190.	22979	Lakinskų piliakalnis su gyvenviete	Paminklas
191.	22080	Gulbiniškių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
192.	42985	Namas	Registrinis
193.	5097	Piliakalnių piliakalnis	Paminklas
194.	40230	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	Registrinis
195.	27996	Marijampolės miesto senųjų kapinių tvora su vartais	Valstybės saugomas
196.	40259	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos ir Rusijos imperijų karių kapai	Registrinis
197.	17002	Aviakonstruktoriaus Antano Gustaičio ir Lietuvos partizano Algimanto Gustaičio-Kimo gimtosios sodybos vieta	Valstybės saugomas

Eil. Nr.	Unikalus objekto Nr.	Pavadinimas	Statusas
198.	48888	Lietuvos partizano Albino Liūdžiaus kapas	Registrinis
199.	22077	Dambavos kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
200.	48648	Lietuvos partizano Vinco Vaivados kapas	Registrinis
201.	43965	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai	Registrinis
202.	21818	Vidgirių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
203.	27435	Marijampolės turgaus halė	Valstybės saugomas
204.	48565	Pieninės pastatas	Registrinis
205.	22459	Trakiškių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
206.	21829	Netičkampio kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
207.	41950	Namo ūkinis pastatas	Registrinis
208.	45352	Skardupių Švč. M. Marijos Krikščionių Pagalbos bažnyčios statinių kompleksas	Registrinis
209.	30566	Šunskų Šv. Marijos Magdalietės bažnyčios statinių kompleksas	Valstybės saugomas
210.	22079	Lyderiškių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
211.	21823	Avikilų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
212.	16733	Istoriko Jono Totoraičio kapas	Valstybės saugomas
213.	33188	Marijampolės, Meškučių piliakalnis su gyvenviete	Registrinis
214.	40721	Pastato ir Lietuvos partizanų, rezistentų užkasimo vietos ir kapų kompleksas	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
215.	21994	Pirmojo pasaulinio karo Rusijos karių palaidojimo vieta	Valstybės saugomas
216.	42543	Marijampolės ligoninės pastatų kompleksas	Registrinis
217.	22001	Lakinskų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
218.	41257	Teisininko, visuomenės veikėjo Andriaus Bulotos sodyba	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
219.	10895	Visuomenės veikėjo, poeto Petro Armino-Trupinėlio kapas	Valstybės saugomas
220.	21834	Skersabalių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
221.	48144	Lietuvos partizano Antano Durneikos-Žvirgždo kapas	Registrinis
222.	5089	Balsupių kapinynas	Registrinis
223.	41064	Marijampolės karinio miestelio kareivinės	Registrinis
224.	11427	Marijampolės žydų senosios kapinės	Valstybės saugomas
225.	12589	Liudvinavo žydų senosios kapinės	Registrinis
226.	47987	Lietuvos partizanų kapas	Registrinis
227.	1368	Mačiuliškių kaimo etnoarchitektūrinė sodyba	Valstybės saugomas
228.	22099	Dybakalnio kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
229.	22002	Juniškių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
230.	337	Kvietiškio dvaro sodybos ir kitų statinių kompleksas	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu
231.	22078	Kermušinės, Igliškėlių kaimų senosios kapinės	Valstybės saugomas
232.	22086	Šventragio, Šlavančių kaimų evangelikų liuteronų senosios kapinės, vad. Prūskapiais	Valstybės saugomas
233.	22116	Mokolų kaimo senosios kapinės, vad. Maro kapeliais	Valstybės saugomas
234.	20553	Marijampolės evangelikų liuteronų bažnyčios pastatų kompleksas	Registrinis
235.	22101	Kižių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
236.	39088	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	Registrinis
237.	17	Marijampolės Šv. Vincento Pauliečio bažnyčia	Registrinis
238.	22100	Kuktų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
239.	2672	Tautinio sąjūdžio veikėjo Vinco Šlekio sodybos vieta	Registrinis
240.	5081	Nendrinių kapinynas	Paminklas
241.	22000	Gustaičių, Netičkampio kaimų senosios kapinės	Valstybės saugomas
242.	21836	Želsvos kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
243.	39080	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	Registrinis
244.	2713	Administracinis pastatas	Registrinis
245.	21832	Triobiškių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
246.	22083	Daukšių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
247.	10909	Kultūros veikėjo, pedagogo Tomo Ferdinando Žilinsko kapas	Registrinis
248.	21319	Marijampolės cukraus fabriko pastatų kompleksas	Valstybės saugomas
249.	42311	Šimulių senovės gyvenvietė	Registrinis
250.	46717	Lietuvos šaulių kapai	Registrinis
251.	22095	Tursučių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
252.	333	Ivoniškio dvaro sodybos fragmentai	Registrinis
253.	49406	Lietuvos partizano Andriaus Popieros-Naktinio kapas	Registrinis
254.	22081	Pietarių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
255.	25985	Marijampolės geležinkelio stoties pastatų kompleksas	Valstybės saugomas
256.	21822	Plynių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas

Eil. Nr.	Unikalus objekto Nr.	Pavadinimas	Statusas
257.	22973	Šakališkių piliakalnis su gyvenviete	Paminklas
258.	10904	Rašytojo Kazio Borutos gimtoji sodyba	Valstybės saugomas
259.	10894	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Registrinis
260.	2712	Petro Armino pradžios mokyklos pastatas	Registrinis
261.	22983	Padovinio piliakalnis su gyvenviete	Paminklas
262.	32231	Botyrių sodybos fragmentai	Registrinis
263.	46100	Lietuvos partizanų Vytauto apygardos Tigro rinktinės vado Leono Vilučio-Arūno, Bitinėlio ir Lietuvos partizanų ryšininkės, kraštotyrininkės, visuomenės veikėjos Aldonos Vilutienės-Neužmirštuolės, Vilties kapas	Registrinis
264.	22097	Širvydų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
265.	31081	Riečių piliakalnis	Registrinis
266.	21104	Lietuvos karių, savanorių kapai	Valstybės saugomas
267.	46684	Lietuvos partizanų kapai	Registrinis
268.	10504	Rašytojos Julijos Žymantienės-Žemaitės kapas	Valstybės saugomas
269.	2072	Sūduvos kultūrinio sąjūdžio centro pastatas	Valstybės saugomas

Priedas Nr. 4. Naudingųjų iškasenų telkiniai Marijampolės savivaldybės teritorijoje

lentelė 1. Naudingųjų iškasenų telkiniai

Eil. Nr.	Telkinio pavadinimas	Registro kodas	Išteklių rūšis Būklė
Parengtinai išžvalgyti			
1.	Tabeikiai	1569	Molis
2.	Puskelniai II	1581	Molis
3.	Amalva	676	Durpės
4.	Galubalis	286	Durpės
5.	Kalnynai	681	Durpės
6.	Nuobočiai	678	Durpės
7.	Pavasakė	689	Durpės
8.	Žaltytis	684	Durpės
9.	Žuvintas	460	Durpės
10.	Šilelis	287	Durpės
Prognoziniai plotai			
11.	Amalvas	2444	Sapropelis